

Dan Eriksson
Ekonomidirektör

08-123 175 78
dan.e.eriksson@regionstockholm.se

BESLUT

Diariennr
LOC 2022-0002

Informationssäkerhetsklass: K1

Styrelsen för Locum AB

Årsredovisning, verksamhetsberättelse, särskild bolagsredovisning, hållbarhetsrapport samt årsuppföljning intern kontrollplan 2022 för Locum AB

Ärendet

Fastställande och godkännande av årsredovisning, verksamhetsberättelse, särskild bolagsredovisning, hållbarhetsrapport samt intern kontrollplan för Locum AB 2022.

Beslutsunderlag

1. Årsredovisning 2022 för Locum AB
2. Verksamhetsberättelse 2022 för Locum AB (inklusive Särskild bolagsredovisning)
3. Hållbarhetsrapport 2022 för Locum AB
4. Årsuppföljning av Intern kontrollplan 2022 för Locum AB

Förslag till beslut

Styrelsen för Locum AB föreslås besluta

- att godkänna årsredovisning, verksamhetsberättelse, särskild bolagsredovisning, hållbarhetsrapport samt årsuppföljning av intern kontrollplan 2022 för Locum AB,
- att underteckna årsredovisning 2022 för Locum AB och framlägga årsredovisningen för Locum AB till bolagsstämman för fastställande,
- att föreslå bolagsstämman att till förfogande stående vinstmedel, 120 405 033 kronor, i Locum AB balanseras i ny räkning,
- att framlägga särskild bolagsredovisning 2022 för Locum AB till bolagsstämman för fastställande.

Marit Brusdal Penna
Tillförordnad verkställande direktör

Årsredovisning

för

Locum AB

556438-7909

Räkenskapsår

2022-01-01 - 2022-12-31

Innehåll	Sida
Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning	4
Balansräkning	5
Kassaflödesanalys	6
Tilläggsupplysningar	7
Underskrifter	12

Styrelsens säte: Stockholm

Företagets redovisningsvaluta: Svenska kronor (SEK).

Alla belopp redovisas, om inte annat anges, i tusentals kronor (tkr).

Styrelsen och verkställande direktören för Locum AB avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2022-01-01 - 2022-12-31.

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Locum AB är ett helägt dotterföretag till Landstingshuset i Stockholm AB 556477-9378. Verksamhetsåret var Locum AB:s trettioförsta. Locum AB har ett helägt dotterföretag AB Terreno 556108-8195, som sedan 2007 är vilande.

Locum har specifika ägardirektiv fastställda i regionfullmäktige, en bolagsordning, ett avtal avseende förvaltning samt en fullmakt att företräda SLL enligt avtalet. Locum ska inom ramen för förvaltningsavtalet genomföra de investeringar som beslutas, i enlighet med av regionfullmäktige fastställd investeringsprocess.

Genom förvaltningsavtalet svarar Locum för såväl teknisk som ekonomisk förvaltning av fastigheter inom Landstingsfastigheter Stockholm (LFS) samt för projektavtalet för Nya Karolinska Solna (NKS) utifrån Region Stockholms ansvar och hanterar även ekonomi och administration kopplat till dispositionsavtalet med Karolinska Universitetssjukhuset. LFS är en resultatenhet inom Region Stockholm i vilken den ekonomiska redovisningen sker av regionens vårdfastigheter exkluderat NKS, ett fastighetsbestånd på cirka 2 miljoner kvadratmeter lokaler i Stockholms län.

Region Stockholm formulerar Locums uppdrag och sätter ramen för verksamheten via ägardirektiv, mål och budget. Locums politiskt tillsatta styrelse följer upp och utvärderar verksamheten. Verkställande direktören leder den löpande verksamheten mot uppsatta mål. Till sin hjälp har verkställande direktören en ledningsgrupp. Under 2022 har ledningsgruppen bestått av verkställande direktör och 6 avdelningschefer fram till oktober, därefter 5 avdelningschefer.

Bolagsstyrningen i Locum utgår från aktiebolagslagen och kommunallagen. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har utarbetat Principer för styrning av kommun- och regionsägda företag, ett dokument som bygger på Svensk kod för bolagsstyrning, och som syftar till att lyfta fram betydelsen av styrning för legitimitet, ändamålsenlighet och effektivitet i kommun- och regionsägda bolag, Locum följer dessa principer.

Locums verksamhet styrs utöver ovanstående av följande styrande förutsättningar:

- Ägarkrav och uppdrag
- Region Stockholms mål
- Budget som beslutats av regionfullmäktige
- Aktuella lagar och föreskrifter
- Regions Stockholms styrande dokument och Locums verksamhetsspecifika styrdokument
- Kraven i erforderliga standarder [1]

[1] Bland annat kraven i ISO 9001 (Kvalitet) ISO 14001 (Miljö) och ISO 27001 (Informationssäkerhet)

Företaget har sitt säte i Stockholm.

Viktiga förhållanden och väsentliga händelser

Året har präglats av effekterna efter pandemin som till vissa delar fortsatt påverkat Locums verksamhet. Anpassningar och omprövningar har gjorts i samverkan med våra hyresgäster. Locums två fastighetsdirektörer sade upp sig under året och ersattes av en Tf lösning. Anette Henrikkson har varit VD under 2022 men valde att säga upp sig i slutet på året. Locums styrelse utsåg en TF VD i december som tillträder under 2023. Villkor för VD redovisas under not 1 allmänna redovisningsprinciper

Resultatöversikt (tkr)	2022	2021	2020	2019	2018
Nettoomsättning	361 663	347 395	364 991	385 265	374 131
Rörelseresultat	22 534	12 583	22 848	24 415	34 155
Resultat efter finansiella poster	11 570	9 970	13 303	-14 669	17 739
Balansomslutning	525 989	460 749	477 350	463 853	456 853
Soliditet ¹⁾ (%)	25,2	28,3	27,4	28,5	29,0
Avkastning på eget kapital ²⁾ (%)	8,8	7,6	10,1	Neg	13,6
Avkastning på totalt kapital ³⁾ (%)	4,6	2,7	4,8	5,3	7,6
Medelantal anställda	264	265	286	296	276

¹⁾ Eget kapital/ Balansomslutning

²⁾ Resultat efter finansiella intäkter och kostnader / Genomsnittligt eget kapital

³⁾ (Resultat efter finansiella intäkter och kostnader + räntekostnader) / Genomsnittlig balansomslutning

Förväntad framtida utveckling samt väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Locums uppdrag är att säkerställa ändamålsenliga lokaler för våra kunder. Trots de stora satsningar som gjorts i bl a ett flertal nya akutvårdsbyggnader är en stor del av fastighetsbeståndet i behov av upprustning och anpassning till nya krav och modern standard. Den pågående pandemin har dock resulterat i stora tidsförskjutningar i planerade underhålls- och omställningsprojekt och målsättningen att arbeta av underhållsskulden för att säkerställa ändamålsenliga lokaler har inte kunnat uppnås.

Utifrån den ökade hotbilden i samhället och det ökade antalet digitala attacker kommer fokus under året att vara säkerhet och säkerhetsskydd. Det kommer hela tiden nya riktlinjer kopplat till säkerhet och säkerhetsskydd och nu lyfts även krav kopplat till civilt försvar. Locum har gjort klimat-, risk- och sårbarhetsanalyser som tydliggör behoven av åtgärder i fastigheterna. Regionens vårdfastigheter är sedan många år utformade utifrån önskemål om tillgänglighet och öppenhet vilket gör att omställningen till säkerhetsskyddade och robusta fastigheter blir omfattande och komplex att åstadkomma. Den omställning vi står inför kräver omfattande samordning mellan olika regioninterna och externa organisationer, men även en långsiktig planering och ökade resurser för att lyckas.

De varaktiga effekter vi ser av pandemin är bl. a. längre leveranstider på material, brist på vissa råvaror/material samt höjda priser. Hur detta långsiktigt kommer att utvecklas är svårt att förutse, men kortsiktigt kommer det att leda till fördyringar inom både förvaltning och i investeringsprojekten.

Bolagets utvecklingsresa fortsätter och inbegriper både kunder, medarbetare och arbetssätt med målet att bli ledande inom vårdfastigheter i Sverige. Ledningen har under året fokuserat på fyra utvecklingsområden. Dessa är fortsatt kunddialog, säkerhet och robusthet, snabbare beslutsprocess för investeringar samt "ett Locum".

Den allt stramare ekonomiska ramen kommer även att innebära fortsatt fokus på kostnadseffektivitet och minskad administration. En av åtgärderna under året blir att etablera ett fortsatt delvis digitalt arbetssätt där de positiva effekterna genom ökad flexibilitet och minskad restid tas tillvara samtidigt som samverkan internt och med kunder inte påverkas negativt. Ytterligare en åtgärd blir att anpassa kontorslokalerna utifrån förändrade arbetssätt där både storlek och utformning kan förväntas påverkas.

I Locums verksamhetsplan respektive affärsplan redovisas regionens vision, mål och uppdrag respektive bolagets styrmodell, strategier och arbetssätt för att uppnå dessa samt hantera risker.

Forskning och utveckling

Bolaget genomför fortlöpande benchmarking och nätverkande med andra verksamheter med liknande uppdrag för att dela med sig och ta del av lärdomar. Satsningen på innovation och innovationssprintar fortsätter utifrån bolagetssträvan att ligga i framkant och bidra till utveckling. Samverkan med universitet och högskolor är betydelsefulla delar i Locums utvecklingsarbete, liksom samverkan med näringslivet och övriga kommuner.

Den snabba utvecklingen inom digitala arbetssätt har också lett till att antalet digitala seminarier för kunskapsdelning och utbildning har exploderat och därigenom i högre grad förenklat för våra medarbetare att hålla sig uppdaterade inom sina respektive kompetensområden.

Locum deltar förutom i en mängd regioninterna nätverk även i ett flertal externa nätverksforum och samverkansprojekt, se exempel nedan.

- Fastighetsrådet inom SKR
- Offentliga fastigheter inom SKR
- BIM Alliance
- Centrum för vårdens arkitektur (CVA) på Chalmers
- PTS - Program för teknisk standard
- Aff Forum för förvaltning och service
- Håll nollan - Samverkan för noll olyckor i byggbranschen
- Forum för Vårdbyggnad
- Byggherrarna
- Byggarubedömningen
- Centrum för byggeffektivitet (CBE) på KTH

Hållbarhetsrapport

I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har Locum valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport. Hållbarhetsrapporten har överlämnats till revisorn samtidigt som årsredovisningen. Hållbarhetsrapporten finns tillgänglig på locum.se

Förändringar i eget kapital (tkr)

Under räkenskapsåret har följande förändringar skett i eget kapital.

	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Summa eget kapital
	Aktie-kapital	Reserv-fond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Eget kapital 2022-01-01	10 000	2 001	118 992	-390	130 603
Överföring resultat föregående år	0	0	-390	390	0
Årets resultat	0	0	0	1 803	1 803
Eget kapital 2022-12-31	10 000	2 001	118 602	1 803	132 406

				2022-12-31	2021-12-31
Ej återbetalade villkorade aktieägartillskott				131 571	131 571

Förslag till resultatdisposition (kronor)

Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel

balanserad vinst eller förlust	118 601 555
årets vinst eller förlust	1 803 478
	120 405 033

disponeras så att

i ny räkning överförs	120 405 033
	120 405 033

Styrelsens yttrande över föreslagen vinstutdelningen och/eller lämnat koncernbidrag

I tillämplig omfattning konsolideras vinstmedlen i dotterbolagen inom koncernen Landstingshuset i Stockholm AB hos moderbolaget. Detta sker via utdelning, återbetalning av villkorade aktieägartillskott och/eller koncernbidrag. Detta görs endast i den utsträckning som bolagets fria eget kapital tillåter. Moderbolaget garanterar dotterbolagens förmåga att uppfylla sina förpliktelser gentemot tredje man på kort och lång sikt. Det är därför styrelsen bedömning att den aktuella värdeöverföringen inte strider mot försiktighetsregeln i aktiebolagslagens 17 kapitel 3 paragraf.

Beträffande företagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar samt tilläggsupplysningar. Alla belopp uttrycks i svenska tusental kronor där ej annat anges.

Locum AB
556438-7909

Resultaträkning

	Not	2022-01-01 -2022-12-31	2021-01-01 -2021-12-31
Nettoomsättning	1, 2	361 663	347 395
Övriga rörelseintäkter		19 105	13 560
		380 768	360 955
<i>Rörelsens kostnader</i>			
Övriga externa kostnader	3, 4, 6	-92 286	-90 822
Personalkostnader	5	-264 038	-255 488
Avskrivningar och nedskrivningar (samt återföring därav) av materiella och immateriella anläggningstillgångar	1	-1 910	-2 062
		-358 234	-348 372
Rörelseresultat		22 534	12 583
<i>Resultat från finansiella investeringar</i>			
Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar och kortfristiga placeringar		0	0
Räntekostnader och liknande kostnader	7	-10 964	-2 613
		-10 964	-2 613
Resultat efter finansiella poster		11 570	9 970
Bokslutsdispositioner	8	-9 767	-10 360
Resultat före skatt		1 803	-390
Skatt på årets resultat	9	0	0
Övriga skatter		0	0
Årets resultat		1 803	-390

Locum AB
556438-7909

Balansräkning

	Not	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	10	5 086	4 359
		5 086	4 359
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	11, 12	1 000	1 000
		1 000	1 000
Summa anläggningstillgångar		6 086	5 359
Omsättningstillgångar			
		0	0
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		440	9
Fordringar hos koncernföretag	13	489 219	410 989
Övriga fordringar		18 382	34 422
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14	11 862	9 970
		519 903	455 390
Summa omsättningstillgångar		519 903	455 390
SUMMA TILLGÅNGAR		525 989	460 749
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
	15, 16		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		10 000	10 000
Reservfond		2 001	2 001
		12 001	12 001
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust		118 602	118 992
Årets resultat		1 803	-390
		120 405	118 602
Summa eget kapital		132 406	130 603
<i>Obeskattade reserver</i>			
		0	0
<i>Avsättningar</i>			
	17		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		258 706	263 464
		258 706	263 464
<i>Långfristiga skulder</i>			
	18		
Skulder till koncernföretag		3 631	3 631
		3 631	3 631
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		18 360	7 282
Skulder till koncernföretag		60 820	12 801
Övriga skulder		18 121	8 993
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	33 945	33 975
		131 246	63 051
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		525 989	460 749

Locum AB
556438-7909

Kassaflödesanalys

	Not	2022-01-01 -2022-12-31	2021-01-01 -2021-12-31
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		22 534	12 583
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet			
Avskrivningar och nedskrivningar		1 910	2 062
Förändring pensionsskuld		-4 758	-12 634
Ränta pensionsskuld		-10 932	-2 588
		8 754	-577
Erlagd ränta		-31	-24
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		8 723	-601
<i>Förändringar i rörelsekapital</i>			
Förändring av rörelsefordringar		-41 059	-6 316
Förändring av rörelseskulder		70 430	283
Kassaflöde från den löpande verksamheten		38 094	-6 634
<i>Investeringsverksamheten</i>			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-2 637	-2 300
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-2 637	-2 300
<i>Finansieringsverksamheten</i>			
Lämnade koncernbidrag föreg år		-10 360	-14 222
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-10 360	-14 222
Årets kassaflöde		25 097	-23 156
Likvida medel vid årets början		369 379	392 535
Likvida medel vid årets slut		394 476	369 379

Noter

Not 1 Upplysning om redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen (1995:1554) och BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Ändrade redovisningsprinciper

Balansomslutningen från 2020 är korrigerad på att i tidigare år har fordringar och skulder netto redovisats och i år är fordringar och skulder bruttoredo visade.

Koncernredovisning

Närmast överordnade moderföretag som upprättar koncernredovisning i vilken företaget ingår är Landstingshuset i Stockholm AB (556477-9378) med säte i Stockholm. Landstingshuset i Stockholm AB är ett av Stockholms läns landsting (232100-0016) helägt bolag.

Intäktsredovisning

Inkomsten redovisas till verkligt värde av vad företaget fått eller kommer att få. Det innebär att företaget redovisar inkomsten till nominellt värde (fakturabelopp) om företaget får ersättning i likvida medel direkt vid leveransen. Avdrag görs för lämnade rabatter.

Vid försäljning av varor redovisas normalt inkomsten som intäkt när de väsentliga förmåner och risker som är förknippade med ägandet av varan har överförts från företaget till köparen.

Ersättning i form av ränta, royalty eller utdelning redovisas som intäkt när det är sannolikt att företaget kommer att få de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen och när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Ränta redovisas som intäkt enligt den s.k. effektivräntemetoden.

Tjänsteförsäljning och förvaltningsarvode

Tjänsteförsäljning på löpande räkning intäktsredovisas i takt med att arbetet utförs. Förvaltningsarvodet intäktsredovisas i enlighet med avtal, det vill säga fast pris/kvm. Upparbetad, ej fakturerad intäkt tas i balansräkningen upp till det belopp som beräknas bli fakturerat och redovisas i posten "Upparbetad men ej fakturerad intäkt".

Redovisning av leasingavtal

Företaget redovisar samtliga leasingavtal, såväl finansiella som operationella, som operationella leasingavtal. Operationella leasingavtal redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

Se vidare not 4.

Ersättning till anställda efter avslutad anställning

I företaget finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. Som avgiftsbestämda planer klassificeras planer där fastställda avgifter betalas och det inte finns förpliktelser att betala något ytterligare, utöver dessa avgifter. Övriga planer klassificeras som förmånsbestämda och beräknas enligt Tryggandelagen och redovisas i enlighet med förenklingsreglerna i BFAR 2012:1.

Utgifter för avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad under den period de anställda utför de tjänster som ligger till grund för förpliktelsen.

Företaget har förmånsbestämda pensionsplaner där en pensionspremie betalas och redovisar dessa planer som avgiftsbestämda planer i enlighet med förenklingsregeln i BFAR 2012:1.

Företaget har förmånsbestämda pensionsplaner som finansieras i egen regi. Uppgift om pensionskuldens storlek erhålls från ett oberoende företag (KPA Pension) och redovisas enligt den erhållna uppgiften.

VD omfattas av villkor enligt KFS branschavtal för fastighetsbolag med undantag för nedan angivna villkor från företagets sida. VD omfattas av pensionsavtalet PA-KFS 09.

För VD:s anställning gäller en ömsesidig uppsägningstid om tre månader. Den lön som utbetalas under uppsägningstiden är pensionsgrundande. Vid uppsägning från företagets sida är VD berättigad till ett avgångsvederlag som motsvarar tolv månadslöner och beloppet utbetalas i samband med att anställningen upphör. Avgångsvederlaget är inte pensionsgrundande. Får VD annan anställning inom Region Stockholm eller något av dess bolag under en period om tolv månader efter anställningens upphörande ska utbetalt avgångsvederlag i motsvarande mån betalas tillbaka. I övrigt ska avräkning på andra inkomster inte göras.

Anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Avskrivningsbart belopp utgörs av anskaffningsvärdet minskat med ett beräknat restvärde om detta är väsentligt. Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden.

Materiella anläggningstillgångar

Maskiner och inventarier

10 år

Fast inredning kontor

7 år

Datorer

3 år

Locum AB
556438-7909

Fordringar, skulder och avsättningar

Om inget annat anges ovan värderas kortfristiga fordringar till det lägsta av dess anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Långfristiga fordringar och långfristiga skulder värderas efter det första värderingstillfället till upplupet anskaffningsvärde. Övriga skulder och avsättningar värderas till de belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar redovisas till anskaffningsvärde om inget annat anges ovan. Kassa/Bank redovisas som fordringar hos koncernföretag dock i kassaflödet så betraktas koncernkontot som likvida medel.

Upplysning om uppskattningar och bedömningar

Inga väsentliga uppskattningar eller bedömningar med väsentlig effekt på redovisat resultat har tillämpats under räkenskapsåret.

Not 2 Nettoomsättningens fördelning

Nettoomsättningen fördelar sig på verksamhetsgrenar enligt följande:

	2022	2021
Verksamhet 1		
Fastighetsförvaltning	177 890	122 556
Försäljningsintäkter	183 773	224 839
Summa	361 663	347 395

Not 3 Ersättningar till revisorer och revisionsföretag

	2022	2021
<i>Ernst & Young</i>		
Revisionsuppdraget	161	325
	161	325
<i>Regionrevisorerna</i>		
Revisionsuppdraget	243	239
	243	239

Not 4 Operationella leasingavtal

	2022	2021
Kostnadsförda leasingavgifter avseende operationella leasingavtal	24 550	23 454
Framtida minimileaseavgifter avseende ej uppsägningsbara operationella leasingavtal:		
Ska betalas inom 1 år	8 775	19 103
Ska betalas inom 1-5 år	2 430	5 787
Ska betalas senare än 5 år	0	0

Företaget har ingått följande väsentliga leasingavtal vilka redovisas som operationella leasingavtal:

Kontor pl 8-9 Pelarbacken
Förråd Pelarbacken
Kontor Haga 4:18
Kontor Persikan 1
Kontor Gångaren 12
Kontor Sicklaön 202:1
Kontor Lasarettet 1
Kontor Medicinaren 5
Kopieringsmaskiner
Återhämtningsfåtölj

Locum AB
556438-7909

Not 5 Anställda och personalkostnader

<i>Medelantalet anställda</i>	2022	2021
Män	134	138
Kvinnor	130	127
	264	265

<i>Löner och andra ersättningar</i>	2022	2021
Styrelse och verkställande direktör	2 310	2 237
Övriga anställda	174 030	169 088
	176 340	171 325

Tantien till styrelse och verkställande direktör ingår med	0	0
--	---	---

<i>Pensions- och övriga sociala kostnader</i>	2022	2021
Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	301	302
Pensionskostnader för övriga anställda	23 186	23 368
Övriga sociala kostnader enligt lag och avtal	60 244	58 846
	83 731	82 516

	2022-12-31	2021-12-31
<i>Utestående pensionsförpliktelser</i>		
till styrelse och verkställande direktör	0	0

<i>Könsfördelning bland ledande befattningshavare</i>		
Andel män i styrelsen	64%	58%
Andel kvinnor i styrelsen	27%	42%
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	50%	43%
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	50%	57%

Not 6 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

	2022	2021
Andel av årets totala inköp som skett från andra företag inom koncernen	15%	19%
Andel av årets totala försäljning som skett till andra företag inom koncernen	100%	100%

Not 7 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2022	2021
Räntedel i pensionsskuld	-10 932	-2 588
Övriga finansiella kostnader	-32	-25
	-10 964	-2 613

Not 8 Bokslutsdispositioner

	2022	2021
Lämnade koncernbidrag	-9 767	-10 360
	-9 767	-10 360

Not 9 Skatt på årets resultat

	2022	2021
Avstämning av effektiv skattesats		

Redovisat resultat före skatt	1 803	-390
Skatt på redovisat resultat enligt gällande skattesats:	-371	80

Skatteeffekt av:

Temporära skillnader	0	0
Skattemässiga underskottsavdrag	449	-21
Andra outnyttjade skatteavdrag	0	0
Skattefria utdelningar	0	0
Övriga ej avdragsgilla kostnader	-82	-59
Ej skattepliktiga intäkter	4	0

Redovisad skattekostnad	0	0
--------------------------------	----------	----------

Årets effektiva skattekostnad	0,0%	0,0%
-------------------------------	------	------

Nominell skattesats för svenska aktieföretag utgör 20,6% för år 2022 (20,6% för år 2021).

Upplysningar om uppskjuten skattefordran och skatteskuld

Bolaget har ett skattemässigt underskottsavdrag och behöver därför göra en bedömning av eventuell skattefordran. Bedömning har gjorts utifrån det faktum att koncernen tidigare år inte har betalat någon inkomstskatt. Anledningen är att koncernen, enligt gällande skatteregler, kan besluta om koncernbidrag. Bedömningen är att bolaget under de närmaste åren inte kommer att betala någon inkomstskatt, vilket medför att någon uppskjuten skattefordran på skattemässigt underskottsavdrag inte redovisas.

Locum AB
556438-7909

Not 10 Inventarier, verktyg och installationer

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	21 891	26 448
Årets anskaffningar	2 637	2 299
Försäljningar/utrangeringar		-6 856
Omklassificeringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	24 528	21 891
Ingående avskrivningar	-17 532	-22 326
Försäljningar/utrangeringar		6 856
Omklassificeringar	0	0
Årets avskrivningar	-1 910	-2 062
Utgående ackumulerade avskrivningar	-19 442	-17 532
Utgående redovisat värde	5 086	4 359

Not 11 Andelar i koncernföretag

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 000	1 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 000	1 000
Utgående redovisat värde	1 000	1 000

Not 12 Specifikation av andelar i koncernföretag

Namn	Kapital- andel	Rösträtts- andel	Antal andelar	Bokfört värde
AB Terreno	100%	100%	1 000	1 000
				1 000
	Org.nr.	Säte	Eget kapital*	Årets resultat*
AB Terreno	547 913	Stockholm	3 696	0

*Eget kapital samt Årets resultat har angetts i sin helhet oavsett ägarandel.

I Eget kapital ingår 78 % av obeskattade reserver

Med Årets resultat avses resultat efter finansiella poster

Not 13 Fordringar koncernföretag

	2022-12-31	2021-12-31
Kassa och Bank	394 476	369 379
Övriga fordringar	94 743	41 610
	489 219	410 989

Bolaget innehar en outnyttjad checkräkningskredit om 20 Msek på regionens koncernkonto.

Not 14 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2022-12-31	2021-12-31
Upplupna intäkter	0	0
Förutbetalda hyreskostnader	5 602	5 113
Förutbetalda IT-tjänster	3 074	2 947
Förutbetalda licencer	2 678	1 681
Övriga förutbetalda kostnader	508	229
	11 862	9 970

Not 15 Antal aktier och aktiernas kvotvärde

	2022-12-31	2021-12-31
Antal aktier	1 000	1 000
Kvotvärde	10 000	10 000

Locum AB
556438-7909

Not 16 Disposition av vinst och förlust	2022-12-31	2021-12-31
Styrelsen föreslår att till förfogande stående medel (kronor)		
Balanserat resultat	118 601 555	118 991 833
Årets resultat	1 803 478	-390 278
	120 405 033	118 601 555
disponeras så att		
i ny räkning överföres	120 405 033	118 991 833
	120 405 033	118 991 833
Not 17 Avsättningar	2022-12-31	2021-12-31
<i>Pensioner och liknande förpliktelser</i>		
Belopp vid årets ingång	263 464	276 097
Upplösen av avsättning	-4 758	-12 633
	258 706	263 464
Summa avsättningar	258 706	263 464
Not 18 Långfristiga skulder	2022-12-31	2021-12-31
Förfaller senare än 5 år efter balansdagen		
Skulder till koncernföretag	3 631	3 631
	3 631	3 631
Summa långfristiga skulder	3 631	3 631
Not 19 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2022-12-31	2021-12-31
Upplupna löner	0	226
Upplupna semesterlöner	13 891	14 457
Upplupna sociala avgifter	9 050	8 900
Upplupna pensionskostnader	1 341	2 373
Övriga upplupna kostnader	2 891	2 829
Övriga förutbetalda intäkter	6 772	5 190
	33 945	33 975
Not 20 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut		
VD Anette Henriksson har lämnat posten och Marit Brusdal Penna har tillträtt som tillförordnad VD under rekryteringsprocessen		

Locum AB
556438-7909

Underskrifter

Stockholm 2023-

Jens Sjöström
Ordförande

Lowisa Ivman Anderzon

Bengt Ohlsson

Gabrielle Gjerswold

Hashim Jama

Daniel Källenfors

Annelie Hogreve

Jonatan Hedin

Håkan Johansson

Magnus Persson

Love Bergström

Marit Brusdal Penna
Tf Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2023- - .

Ernst & Young AB

Jenny Göthberg
Auktoriserad revisor

Locum AB

Verksamhetsberättelse

December 2022

Innehållsförteckning

1	Förvaltningschefens/verkställande direktörens kommentar	4
1.1	Väsentliga händelser	4
2	Styrning och ledning	5
2.1	Verksamhetsfakta.....	5
2.2	Styrning av nämnd/bolag.....	5
2.3	Mål.....	7
2.3.1	Mål och indikatorer	7
2.4	Uppdrag.....	17
2.5	Intern kontroll.....	17
2.5.1	Arbetet med intern kontroll	17
2.5.2	Risker, åtgärder och kontroller	17
2.5.3	Försäkran	18
3	Verksamhet	19
3.1	Produktivitet.....	19
4	Personal.....	20
4.1	Attraktiv arbetsgivare.....	20
4.2	Strategisk kompetensförsörjning	20
4.3	Systematiskt arbetsmiljöarbete.....	21
4.4	Helårsarbeten.....	22
4.5	Sjukfrånvaro	23
5	Ekonomi	24
5.1	Resultat	24
5.1.1	Personalkostnader inklusive inhyrd personal.....	25
5.1.2	Konsultkostnader	25
5.1.3	Utredning av det fullmäktige beslutade resultatkravet	25
5.2	Åtgärder för ett resultat i balans	26
5.3	Investeringar	26
5.4	Balansräkning	27
5.5	Kassaflödesanalys.....	27
6	Digitalisering.....	29
6.1	Digitaliseringsinitiativ.....	29

7	Pågående rättsprocesser (tvister).....	30
8	Övrigt.....	31
9	Förväntad utveckling 2023	32
10	Nämnd-/styrelsebehandling	33

Bilagor

Bilaga 1: Locum_2022-12_merkostnader _Corona_ 2022

Bilaga 2: Bilaga F5-Inkop och upphandling 2022 (Locum A

Bilaga 3: Locum bilaga-d1-personalbilagor-ar-2022

Bilaga 4: bilaga-e1-ovriga-avsattningar-ansvarsforbindelser-och-tvister-vb-2022 (1)

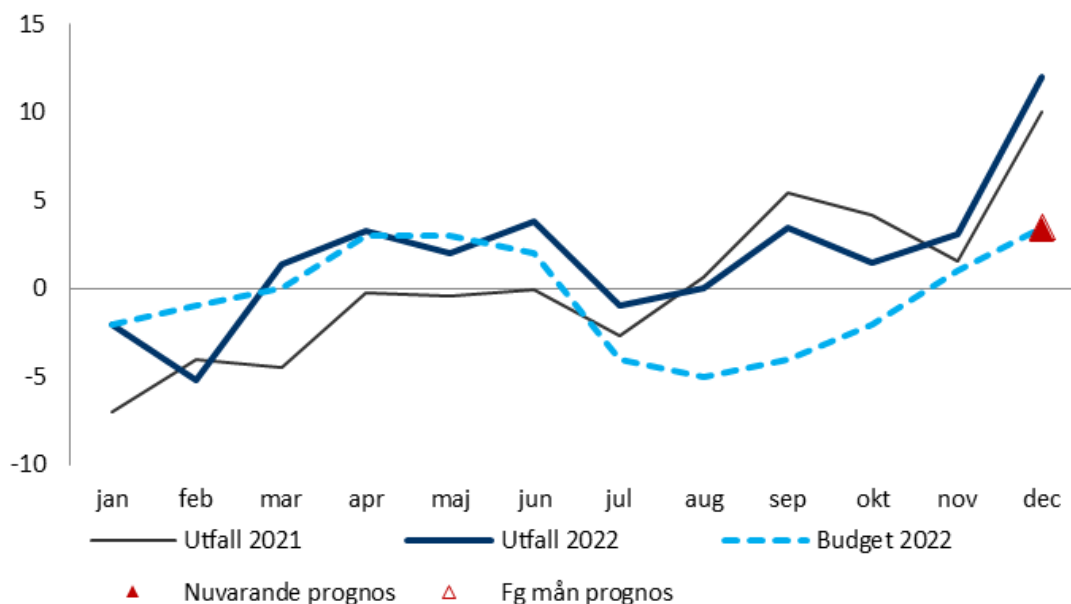
Bilaga 5: bilaga-e3-externa-bidrag-vb-2022

1 Förvaltningschefens/verkställande direktörens kommentar

1.1 Väsentliga händelser

Locum har under året levererat mot sitt uppdrag i stort i enlighet med plan. Den analys som gjordes i våras med anledning av kriget i Ukraina och det försämrade säkerhetspolitiska läget har utvecklats vidare och åtgärderna för att stärka robustheten och beredskapen inom IT har fortskridit enligt plan.

I spåren av pandemin och det ökade distansarbetet har rörelsemönstren inom arbetsmarknaden förändrats och Locum ser precis som övriga arbetsgivare en ökad personalomsättning.

Utfallet för 2022 uppgår till 11,6 miljoner kronor att jämföra med budget på 3,5 miljoner kronor. Det högre utfallet beror i huvudsak på ej budgeterade bidrag samt lägre kostnader.

I slutet av 2022 sade verkställande direktören upp sig. Styrelsen utsåg vid decembermötet en tillförordnad verkställande direktör att träda in fr.o.m. 23 januari 2023.

Locums interna kontroll utgår från regionens riktlinje för intern kontroll och är inarbetad i Locums verksamhetsstyrning och det certifierade ledningssystemet. I september 2022 omcertifierades Locum enligt krav i ISO 9001 (kvalitet) och 14001 (miljö) utan avvikelser.

2 Styrning och ledning

2.1 Verksamhetsfakta

Region Stockholm har en ägarpolicy och generella ägardirektiv som beskriver principerna för hur regionens nämnder och bolag ska fungera. Locum har även en bolagsordning, samt specifika ägardirektiv fastställda i regionfullmäktige. Utöver det finns en fullmakt att företräda regionen.

Genom det specifika ägardirektivet svarar Locum för såväl teknisk som ekonomisk förvaltning av fastigheter inom Landstingsfastigheter Stockholm (LFS). Locum ska för Region Stockholms räkning tillhandahålla ändamålsenliga lokaler i första hand till regionens verksamheter enligt de principer för uthyrning som regionen beslutar. Av Locums ägardirektiv framgår även att hyressättningen av lokaler som hyrs av enheter inom regionkoncernen ska ske på marknadsanpassade villkor om inte regionen beslutar annat. För akutsjukhuslokaler ska de marknadsanpassade hyrorna ligga på en försiktig nivå.

I uppdraget ingår att Locum ska upprätta bland annat underhållsplaner och förvaltningsplaner, samt i samråd med berörda enheter inom regionkoncernen upprätta fastighetsutvecklingsplaner för strategiska fastigheter inom LFS. Locum ska också bistå hyresgästerna med att utnyttja lokalerna på ett kostnadseffektivt sätt.

I övrigt ska Locum även prioritera arbetet med att bygga resurssnålt och hållbarhetsanpassat, minska medieanvändningen och minimera miljöstörningar samt sträva efter hög återanvändnings-, och återvinningsgrad vid såväl nybyggnation som vid ombyggnation/renoveringar.

Utöver ägardirektiv erhåller Locum även uppdrag via *Avtal avseende genomförande av fastighetsverksamhet mellan Locum AB och fastighets- och servicenämnden*. Det omfattar bland annat NKS avtalsförvaltning samt handläggning av fastighetsstrategiska frågeställningar.

Locum ska även utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av ägaren samt bistå ägaren med bland annat investeringsplaneringen.

AB Terreno är ett helägt dotterbolag till Locum AB och ägs av Landstingshuset i Stockholm AB. Bolaget har för närvarande ingen verksamhet.

2.2 Styrning av nämnd/bolag

Regionfullmäktige har beslutat om en långsiktig vision för hur Region Stockholm och dess samtliga verksamheter ska utvecklas. Med en tydlig vision, mål och vägledning blir det lättare för bolagen och nämnderna att göra rätt prioriteringar och fatta rätt beslut. Region Stockholms vision är:

"En attraktiv, hållbar och växande Stockholmsregion med frihet för invånarna att själva forma sina liv och fatta avgörande beslut."

Utifrån Locums styrkor och bolagets identifierade framgångsfaktorer har en vägledning

som används i arbetet mot visionen tagits fram.

"Med kompetens, erfarenhet och engagemang leder vi utvecklingen av de bästa vårdmiljöerna i Sverige genom innovationer och samverkan med andra aktörer. Vi förvaltar och utvecklar ett stort fastighetsbestånd med några av de mest komplexa och intressanta fastigheter som finns, samt har de i särklass viktigaste kunderna. Vi vill göra avtryck inom fastighetsbranschen och ligga i framkant när det gäller digital transformation, affärsmässighet, teknisk kompetens och kundnytta. Vårt viktiga samhällsuppdrag i kombination med vårt aktiva arbete med rekrytering och kompetensutveckling gör oss till en attraktiv arbetsgivare."

Genom vägledningen kan bolagets utveckling bidra till att regionens vision blir verklighet. För att nyttja de samlade resurserna ännu bättre kommer en del av medarbetarutvecklingen att vara att arbeta mer utifrån ett självledarskap och agera i självutvecklande team.

Budget och mål

Regionfullmäktige har i budget 2022 för Region Stockholm fastställt ett antal mål som gäller för regionens verksamheter. Koncerngemensamma mål gäller för regionen som helhet.

Locum har som eget strävansmål att vara det ledande fastighetsbolaget för vårdmiljöer. Locum har fyra interna mål som ska bidra till att uppnå regionens vision och mål samt är anpassade för fastighetsverksamheten.

Verksamhetsplan

Verksamhetsplanen är baserad på Region Stockholms samt bolagets styrande dokument, dvs ägardirektiv samt mål och budget för Region Stockholm och policy och övriga styrdokument samt krav på erforderliga standarder. I verksamhetsplanen ingår även uppdrag från fastighets- och servicenämnden.

Verksamhetsplanerna utgår ifrån regionens omvärldsanalys kompletterade med bolagets omvärldsanalys som specifikt berör fastighetsbranschen. Locum, i likhet med andra verksamheter, påverkas av övergripande trender och förväntningar som ställs på bolaget från intressenter och omvärlden.

Samtliga medarbetare inom bolaget har varit med och identifierat och prioriterat vilka aktiviteter som behöver genomföras för att bidra till regionens vision, mål och bolagets lokala mål. För varje avdelning inom Locum finns en intern plan med aktiviteter som ska genomföras under 2022 och 2023. Aktiviteterna utgår från de mål och uppdrag som är fastställda i Locums verksamhetsplan för 2023 samt åtgärder kopplade till bolagets internkontrollplan. Det tvååriga perspektivet bidrar till en mer långsiktig planering av verksamheten.

Rapportering och uppföljning

Uppföljning av verksamhetsplanen görs regelbundet på enhets-, avdelnings- och ledningsnivå. Vid styrelsemöten rapporterar Locum löpande framdriften i verksamheten samt ekonomiskt utfall och måluppfyllelse. Uppföljning sker även i samband med tertial-, delår- och årsrapporteringen.

Dataskyddsarbete

Dataskyddsombudets roll är att tillvarata de registrerades fri- och rättigheter inom personuppgiftsområdet. Därutöver är Dataskyddsombudet verksamhetens stöd i frågor som rör dataskydd samt kontaktpunkt för tillsynsmyndigheten (i Sverige Integritetsskyddsmyndigheten) och de registrerade.

Locum är enligt förordningen skyldig att föra ett register över samtliga behandlingar av personuppgifter. Detta register ska upprättas skriftligen, vara tillgängligt i elektroniskt format och hållas uppdaterat. Under 2022 hölls registret i Excel men överförs till det regiongemensamma systemstödet DraftIT under 2023. Varje informationsägare/verksamhetschef inom bolaget är ansvarig för att se till att dennes verksamhetsområde har dokumenterat sina personuppgiftsbehandlingar och att nytillkomna behandlingar anmäls.

Under 2022 har mallar och information på intranätet uppdaterats. Från 2022-12-01 ersatte en ny DSO den tidigare efter pensionsavgång.

Exempel på personuppgifter som Locum hanterar (förutom för medarbetare) är bl a kontaktuppgifter till hyresgäster och inhyrd driftspersonal, uppgifter som rör besökare till parkeringar på sjukhusområden och bild/video på sjukhuspersonal, besökare och allmänhet via övervakningskameror.

Locum AB hanterade inga personuppgiftsincidenter och ett fåtal förfrågningar under 2022. Förfrågningarna gällde anställda som avslutade sin anställning och begärde radering av sina personuppgifter. Samtliga förfrågningar har hanterats inom den i förordningen krävda månaden.

2.3 Mål

2.3.1 Mål och indikatorer

Långsiktig ekonomisk uthållighet

Ett resultat i balans

Utfallet för Locum AB uppgår till 12 miljoner kronor, vilket är 8 miljoner kronor högre än resultatkravet.

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Måluppfyllelse	Målvärde	RF Målvärde
Nämnden/bolaget har uppnått sitt resultatkrav (Regionfullmäktige)	12mkr	10mkr		4mkr	

Kommentar

Utfallet för Locum AB uppgår till 12 miljoner kronor vilket är 8 miljoner kronor högre än resultatkravet.

Hållbar investeringsutveckling

Locum omfattas inte av någon indikator som är kopplad till detta mål. Utav de två uppdrag som är kopplade till målet så har uppdraget rörande försäljning av fastigheten

Glaven 12 slutförts och uppdraget om utredning av momsfrågan kopplat till Norra Hagastaden pågår och beräknas vara klart i januari 2023.

Status	Uppdrag	Diariernr	Kommentar
 Pågående enligt plan Regionfullmäktige	Utreda moms- och skattefrågor kopplat till hela exploateringsprojektet Norra Hagastaden.	RS 2020-0775	KPMG har anlåtats för att utreda frågan om omvänd byggmoms för Regionen i allmänhet och Norra Hagastaden i synnerhet. Delrapport påvisar hur komplext uppdraget är. Utökad uppdrag till KPMG kommer ges med inriktning ev. bolagisering av projektet Norra Hagastaden. Slutrapport kommer i mitten av januari 2023
 Avslutad Regionfullmäktige	Verkställa försäljningen avseende fastigheten Stockholm Glaven 12.	RS 2020-0775	Uppdraget avslutat.

En hållbar regional utveckling

Region Stockholm är tillgänglig för alla och bemötandet likvärdigt

Locum har fortsatt god framdrift i det sociala hållbarhetsarbetet och har genomfört prioriterade åtgärder enligt plan. Regionens övergripande målsättning inom området bedöms därför som uppnått för 2022. Utöver de aktiviteter som beskrivs i de till målet kopplade indikatorerna har Locum under året utökad antalet byggarbetsplatskontroller för att motverka risk för svart arbetskraft. Vid byggplatskontrollerna kontrolleras vilka entreprenörer som finns på byggarbetsplatsen samt att alla personer på byggarbetsplatsen har ID06-kort och identitetshandling. Vidare har Locum genomfört en revision av uppförandekoden för leverantörer. För att dra lärdomar inom området arbetar bolaget tillsammans med leverantören för att lösa de avvikelser som identifierats.

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Måluuppfyllelse	Mål-värde	RF Mål-värde
Nämnden/bolaget har utifrån sitt uppdrag genomfört aktiviteter avseende social hållbarhet inklusive folkhälsa (Regionfullmäktige)	Ja	Ja			Ja

Kommentar

Delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Exempel på aktiviteter som genomförts är att Locums samverkansråd för fysisk tillgänglighet haft fyra möten. Rådsmedlemmarna har under året deltagit som referensgrupp i regionens övergripande skyltupphandling, test och utveckling av nya möbler för publika miljöer samt ny blandare för vårdens miljöer. Under höstens samverkansmöte bjöd Locum in Kulturförvaltningens handläggare för konst i syfte att förbättra processen kring val och placering av konst i vårdmiljöer och publika förflyttningsytor.

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Måluppf yllelse	Mål- värde	RF Mål- värde
Vidare är myndighetsbesiktningar för fysisk tillgänglighet på akutsjukhusen genomförda och arbetet med att åtgärda anmärkningarna som framkom har påbörjats på respektive sjukhusområde. Locum har under året genomfört tre omgångar av insiktsdag för tillgänglighet, social hållbarhet och normkritiskt tänkande för bolagets medarbetare. I programmet ingår sedan i år en del om hur bolaget ska arbeta i förvaltning och byggprojekt för att barns intressen ska tillgodoses på rätt sätt. Insiktsutbildning med fokus på bemötande har även genomförts för upphandlade väktare på sjukhusen. <u>Barns rättigheter</u> Bevakningen av barns intressen i ny- och ombyggnadsprojekt fortgår löpande med utgångspunkt från barnkonventionen. De styrande dokumenten är Behovsanalys och Förstudie i byggprojektens tidiga skeden. Utvärdering av Behovsanalys sker 3-6 månader efter verksamhetsstart i de ny- eller ombyggda vårdlokalerna i form av lokalmätning. Mallen för lokalmätning inkluderar frågeställning om barns rättigheter, vilken beaktas i projektet. Svaren från lokalmätningen används för erfarenhetsåterföring inom Locum. Under året har vi fokuserat på att integrera barn och ungas perspektiv vid trygghetsrondering på S:t Görans sjukhus. Det har bland annat lett till ytterligare förbättringar så som belyst lek- och träningsyta, förstärkt fallskydd och ledstång i befintlig utomhustrappa samt tydligare skyltning och hänvisning vid barn- och ungdomspsykiatri. <u>Nationella minoriteter</u> Locum har grundläggande information om verksamheten på engelska och på finska på bolagets webbsida. Här finns också möjlighet att kontakta en finskspråkig medarbetare för att få ytterligare information på finska. Locum har under året uppmärksammat minoriteters högtidsdagar, exempelvis tornedalingarnas dag och romernas dag osv. Detta görs i sociala medier, på digitala skärmar på sjukhusen på Locums webbsidor internt och externt. <u>Jämställdhet, jämlikhet inklusive HBTQ</u> Locums jämställdhetsindex tas fram vartannat år inom ramen för Nyckeltalsinstitutets mätning (JÄMIX) och beräknas utifrån nio nyckeltal. Utfallet för 2022 presenteras först i slutet av januari och kommer därför att ingå i 2023 års rapportering. Könsfördelning sett till samtliga 264 medarbetare är 51 % män och 49 % kvinnor. Ser man till fördelningen bland enhetschefer så är 65 % kvinnor och 35 % män. Locums ledningsgrupp hade under 2022 fördelningen 50 % kvinnor och 50 % män. Locum har nolltolerans mot sexuella trakasserier, hot och kränkande särbehandling. För att skapa förutsättningar för medarbetare, kunder och leverantörer att rapportera misstanke om allvarliga incidenter har bolaget en visseblåsarfunktion. Utöver det finns tydliga och väl kommunicerade rutiner för hur medarbetare ska agera för att motverka kränkningar och trakasserier samt för att hantera situationer om eller när detta uppstår. Frågor om kränkningar och trakasserier finns även inkluderade i den löpande tempmätning och regionens årliga medarbetarenkät. Frågan diskuteras minst en gång per år under arbetsplatsträffar och följs upp i medarbetarsamtal. Locums medarbetare genomgår obligatoriska e-utbildningar rörande HBTQ, etnicitet, normer och möten i vardagen samt utbildning i att skapa tillgänglighet för alla som en del i planen för att säkerställa bibehållen jämställdhet och jämlikhet.					
Andelen genomförda sociala konsekvensanalyser och/eller folkhälsokonsekvensanalyser (Regionfullmäktige)					>=20%
Kommentar Locum bedömer att befintliga processer för framtagande av fastighetsutvecklingsplaner och detaljplaner inkluderar väsentliga frågor avseende sociala aspekter av hållbarhet samt folkhälsa. I detaljplaneprocessen ingår exempelvis att genomföra sociala konsekvensanalyser som en del i alla analyser som genomförs. I dialog med vårdverksamheter och representanter från det omgivande samhället arbetar Locum för att skapa hälsofrämjande och läkande utemiljöer på förvaltningsobjekten. Bolaget arbetar med fastighetsutvecklingsplaner (FUPar), som stödjer målsättningen om långsiktigt hållbara vårdfastigheter. Under 2022 har planer för Solna sjukhusområde, Södersjukhuset och Södertälje sjukhus fastställts. Exempel på åtgärder som kan framkomma i FUParna är att utveckla attraktiva stråk som stärker sociala och ekologiska flöden, utöka gröna vistelsezoner, främja biologisk mångfald samt skapa gröna kvaliteter i mötet mellan naturen och fastigheterna. I samband med att nya detaljplaner tas fram för förvaltningsobjekten så arbetar Locum tillsammans med					

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Måluppf yllelse	Mål- värde	RF Mål- värde
kommunerna för att finna innovativa och hållbara lösningar. Det är viktigt att den framtida sjukhusmiljön balanserar sociala, ekonomiska och miljömässiga krav på ett omsorgsfullt sätt. Det finns flera pågående arbeten avseende nya detaljplaner men inga som har fastställts under året. I samband med investeringar genomförs åtgärder som följer beskrivningarna i FUParna och detaljplanerna. Några exempel på hälsofrämjande åtgärder är den nya promenadslangan på Nacka sjukhus och det nya utegymmet på Danderyds sjukhus.					

Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019

Locums övergripande mål är att uppnå klimatneutralitet, med den långsiktiga strategin att i första hand minska faktiska utsläpp. Utifrån bolagets verksamhet utgörs de betydande utsläppen av förvaltning och byggande av fastigheter. För att nå målet samt bidra till regionens och Sveriges minskade klimatutsläpp prioriterar Locum att:

- Minimera energibehovet samt effektivisera användningen och återvinna använd energi.
- Tillföra och välja förnybar energi när så är möjligt.
- Optimera materialanvändningen och använda material med minsta möjliga påverkan på miljö, hälsa och klimat.
- Förebygga uppkomsten av avfall för att sedan återanvända och materialåtervinna.
- Fasa ut köldmedier med hög global uppvärmningspotential och minimera dess läckage.
- Kravställa förnybara bränslen för transporter av material och avfall.
- Välja digitala möten och tåg framför flyg samt subventionera medarbetarnas resande med kollektivtrafik.

Bedömningen är att Locum under året arbetat enligt plan med de prioriterade åtgärderna för att begränsa klimatpåverkan och därmed bidrar till regionens övergripande målsättning om halverad klimatpåverkan 2030.

Hållbar utveckling

Materialåtervinningsgrad i byggprojekt

Locums målsättning för 2022 var att materialåtervinna minst 50 % av det uppkomna byggavfallet, vilket nåddes då materialåtervinningsgraden blev 58 %. Målet har ersatt tidigare målsättning om att minst 90 % av byggavfallet ska sorteras ut, då ny lagstiftning bedöms främja det ändamålet. Att fokusera mer på materialåtervinningsgrad innebär även att bolaget kan arbeta med frågor högre upp i avfallshierarkin.

Under året har ett ökat fokus lagts på uppföljning, vilket har resulterat i ett utbildningsmaterial för att både minska uppkomsten av avfall och öka

materialåtervinningsgraden i byggprojekten. En översyn av ytor har även gjorts för att förbättra sorteringsmöjligheterna. Locum har under 2022 genomfört en rad olika rivningsåtgärder som utgjort en stor andel av det avfall som uppkommit, såsom stålbalkar, mineralbaserade byggblock och riven betong. Dessa fraktioner har påverkat utfallet av materialåtervinningsgraden positivt. Bolagets avsikt är att fortlöpande höja ambitionsnivån när det finns ytterligare underlag att grunda beslutet på.

Andel material och produkter med godkänd miljövarudeklaration i byggprojekt

Material och produkter utgör en betydande del av klimatpåverkan i samband med byggprojekt. För att branschen ska kunna göra medvetna klimatreducerande val behöver tillgången till information om byggprodukters utsläpp under deras livscykel öka, vilket återfinns i miljövarudeklarationer (EPDer). Locum implementerade därför 2022 ett nytt mål om att minst 10 % av de material och produkter som byggs in ska ha miljövarudeklarationer som underlag. Utfallet för året blev 8 % EPDer. Att målsättningen inte nåddes i år bedöms till stor del bero på att målet är nytt, vilket kräver informationsutbyte och inläringstid, samtidigt som tillgången till EPDer inom branschen fortsatt är förhållandevis låg.

2022 infördes lagstiftning avseende klimatdeklarationer av nya byggnader. Detta tillsammans med en ökad medvetenhet för frågan inom byggbranschen bedöms på sikt leda till att denna dokumentation i större omfattning görs tillgänglig, vilket är en av förutsättningarna för att kunna nå målet. Under hösten har utbildningsinsatser vidtagits, vilket kommer kompletteras med skriftliga instruktioner avseende hur projekten kan arbeta med klimatfrågan. Frågan följs kontinuerligt upp och ytterligare informations- och utbildningsåtgärder finns planerade för nästa år.

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Måluppfyllelse	Målvärde	RF Målvärde
Materialåtervinningsgrad i byggprojekt (Bolagsstyrelse)	58%			>=50%	
Kommentar					
Locums målsättning för 2022 var att materialåtervinna minst 50 % av det uppkomna byggavfallet, vilket nåddes då materialåtervinningsgraden blev 58 %. Målet har ersatt tidigare målsättning om att minst 90 % av byggavfallet ska sorteras ut, då ny lagstiftning bedöms främja det ändamålet. Att fokusera mer på materialåtervinningsgrad innebär även att bolaget kan arbeta med frågor högre upp i avfallshierarkin.					
Under året har ett ökat fokus lagts på uppföljning, vilket har resulterat i ett utbildningsmaterial för att både minska uppkomsten av avfall och öka materialåtervinningsgraden i byggprojekten. En översyn av ytor har även gjorts för att förbättra sorteringsmöjligheterna. Locum har under 2022 genomfört en rad olika rivningsåtgärder som utgjort en stor andel av det avfall som uppkommit, såsom stålbalkar, mineralbaserade byggblock och riven betong. Dessa fraktioner har påverkat utfallet av materialåtervinningsgraden positivt. Bolagets avsikt är att fortlöpande höja ambitionsnivån när det finns ytterligare underlag att grunda beslutet på.					
Andel material och produkter med godkänd miljövarudeklaration i byggprojekt (Bolagsstyrelse)	8%			>=10%	
Kommentar					
Material och produkter utgör en betydande del av klimatpåverkan i samband med byggprojekt. För att branschen ska kunna göra medvetna klimatreducerande val behöver tillgången till information om byggprodukters utsläpp under deras livscykel öka, vilket återfinns i miljövarudeklarationer (EPDer). Locum					

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Måluppf yllelse	Mål- värde	RF Mål- värde
implementerade därför 2022 ett nytt mål om att minst 10 % av de material och produkter som byggs in ska ha miljövarudeklarationer som underlag. Utfallet för året blev 8 % EPDer. Att målsättningen inte nåddes i år bedöms till stor del bero på att målet är nytt, vilket kräver informationsutbyte och inläringstid, samtidigt som tillgången till EPDer inom branschen fortsatt är förhållandevis låg. 2022 infördes lagstiftning avseende klimatdeklarationer av nya byggnader. Detta tillsammans med en ökad medvetenhet för frågan inom byggbranschen bedöms på sikt leda till att denna dokumentation i större omfattning görs tillgänglig, vilket är en av förutsättningarna för att kunna nå målet. Under hösten har utbildningsinsatser vidtagits, vilket kommer kompletteras med skriftliga instruktioner avseende hur projekten kan arbeta med klimatfrågan. Frågan följs kontinuerligt upp och ytterligare informations- och utbildningsåtgärder finns planerade för nästa år.					

2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta

Locum AB

Locum arbetar aktivt med krishantering och har under året genomfört en krisledningsövning. Att förbättra robustheten är oerhört kostsamt. Tills dess att vårdgivaren har presenterat övergripande prioriteringar av vården tar Locum egna initiativ. I tillägg tillåtgärder i samband med planerade investeringar, prioriterar Locum åtgärder som syftar till att begränsa skador orsakade av skyfall eftersom dessa riskerar att drabba flera sjukhus samtidigt med stora konsekvenser som följd. Utöver det är klimat och fuktighet i behandlingsbyggnader prioriterat. Implementering av åtgärder utifrån handlingsplan för ökad cybersäkerhet pågår.

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Måluppf yllelse	Mål- värde	RF Mål- värde
Andel av utvalda säkerhetsåtgärder enligt Region Stockholms riktlinjer för informationssäkerhet som är implementerade (Regionfullmäktige) Kommentar Locum AB Andelen säkerhetsåtgärder enligt Region Stockholms ledningssystem för informationssäkerhet som är implementerade bedöms till 92 % baserat på de delindikatorer som ligger till grund för indikatorn.	92%	63%			>=70%
Nämnden/bolaget har förmåga att hantera extraordinära händelser (Regionfullmäktige) Kommentar Locum AB Locums förmåga att hantera extraordinära händelser ses som mycket god. Dock är Locum starkt beroende av att samhället i övrigt fungerar exempelvis vad gäller försörjning av el, fjärrvärme, vatten, fjärrkyla, avfallshantering och medicinska gaser. Dessa beroenden är väl kända och Locum har hanterat detta genom att bland annat initiera krisledningsövningar kopplat till bortfall av extern försörjning.	Ja	Ja			Ja
Andel vidtagna åtgärder av identifierade sårbarheter i risk och sårbarhetsanalysens åtgärdsplan (Regionfullmäktige) Kommentar Locum har sedan länge stort fokus på att identifiera såväl risk- och sårbarheter, men en tydlig rapportering gentemot måltalet är inte ekonomiskt försvarbart. När brister eller risker av avgränsad art uppkommer åtgärdas de i allmänhet omedelbart. Att skapa en långsiktig generell robusthet på hög nivå är oerhört kostsamt och Locum					>=70%

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Måluppf yllelse	Mål- värde	RF Mål- värde
inväntar fortfarande en prioritering då åtgärder utifrån kraven i skriften "Den robusta sjukhusbyggnaden" omöjligt kan inrymmas i regionens investeringsplaner om de ska uppnås för alla sjukhus. I avvaktan på en övergripande prioritering görs ständigt robusthetsförbättrande åtgärder i samband med ny- om- och tillbyggnader och vid underhållsprojekt. För att förbättra robustheten i befintligt fastighetsbestånd, utöver vad som nu sker, krävs noggrann prioritering så att åtgärderna som genomförs ger god nytta. Det i sin tur kräver att verksamheterna i lokalerna prioriteras och att en handlingsplan tas fram. Risken är annars att begränsade budgetmedel läggs på sådant som på en övergripande nivå inte ger optimal nytta.					

Kärnverksamhet ska prioriteras

För att säkerställa en långsiktig och hållbar ekonomi ska resurserna användas effektivt med fokus på att ge invånarna bästa valuta för skattepengarna. Utgångspunkten är att värna kärnverksamhet och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Locum har under året implementerat ett nytt beställningssystem för bland annat bättre uppföljning av inköp.

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Måluppf yllelse	Mål- värde	RF Mål- värde
Administrativa kostnader ska minska (Regionfullmäktige)	158mkr				Enligt budget 2 022

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Måluppf yllelse	Mål- värde	RF Mål- värde
Andel lagakraftvunna domstolsavgöranden där Region Stockholm har vunnit (Regionfullmäktige)					>=75%

Kommentar

Det har inte förekommit några domstolsavgöranden eller skiljeförfaranden under 2022.

Nöjd kund

Locums ledningsgrupp inledde året med ett särskilt fokus på kunddialog och ett flertal åtgärder genomförs i syfte att stärka resultatet i den kommande NKI-mätningen. Årets driftmätning resulterade i ett något bättre resultat än föregående år, 81 mot 80.

NKI-mätningen resulterade i ett något bättre resultat 59 mot 58 föregående år. Dock en bit ifrån målet på 62.

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Måluppf yllelse	Mål- värde	RF Mål- värde
Nöjd kund (NKI), 0-100 (Bolagsstyrelse)	59	58		62	

Kommentar

Utfallet i årets NKI-mätning blev 59 jämfört med 58 för 2021. Resultatet är lägre än förväntat och målet kan inte anses uppnått.

I huvudsak får Locum goda omdömen om såväl service som hur de fysiska strukturerna fungerar. Regelverket – Ansvarsfördelningen/ gränsdragningslistan, får ett förhållandevis bra betyg och bör vårdas. Lokalernas inre- samt

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Måluppfyllelse	Målvärde	RF Målvärde
yttre miljö har minskat med några betygsenheter men anses fortfarande som godtagbara. Lokalernas utformning upplevs som tillfredställande men har relativt liten påverkan. Inför 2023 finns ett flertal aktiviteter i både lokala och centrala verksamhetsplaner för att arbeta med dessa frågor.					
Driftmätning, 0-100 (Bolagsstyrelse)	81	80		80	

Kommentar

Driftmätningen utförs årligen för att mäta hur nöjd sjukvårdspersonalen är med Locums upphandlade entreprenörer för fastighetsdriften och utemiljön på sjukhusområdena. Årets totalindex landar på den höga nivån 81 av 100, vilket är en enhet högre jämfört med 2021. Framgångarna i driften är kopplat till Locums arbetssätt med fokus på systematisk uppföljning och förbättringsarbete. Det är också resultatet av ett gott samarbete mellan Locum och driftentreprenörer.

Enkäten består av följande frågeområden:

- Ärenden
- Prismsvårighet
- Information
- Bemötande
- Utomhusmiljö
- Helhetsomdöme

Totalindex som redovisas här baseras på samtliga frågor. På delarna går Bemötande framåt medan Prismsvårighet backar.

Hög innovations- och digitaliseringsgrad

En förstudie gällande drönantransporter mellan regionens sjukhus har genomförts under Locums Ledning 2022 (Klar 2023-01-10).

En pilotstudie av hur laserskanning kan användas under byggprocessen för kvalitetssäkring och progressmätning har påbörjats tillsammans med By 61-projektet på Danderyds sjukhus och CAD/BIM enheten på Locum. (Laserskanning kommer under 2023 även testas för att ta fram bättre relationshandlingar och modeller av ett gammalt sjukhus inom regionen.)

Workshops för att undersöka om nya arbetssätt eller innovativa tekniska hjälpmedel kan underlätta arbetet eller förbättra kundupplevelsen har hållits med flera enheter inom Locum.

Test av ett analysystem (Building Analytics) för att bl.a. få bättre möjlighet att påverka driftskostnader, göra underhållsplanering och för att erbjuda hyresgästerna en bättre inomhusmiljö har påbörjats på Löwenströmska sjukhuset.

Locum är aktiv part i innovationsprojektet Platsoberoende mobila vårdlösningar på Danderyds sjukhus, där Locum har installera ett mindre testnät för 5G.

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Måluppfyllelse	Målvärde	RF Målvärde
Nämnden/bolaget har infört metoder och verktyg för att arbeta med innovationer på ett systematiskt sätt	Ja	Ja		Ja	Ja

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Måluppfyllelse	Målvärde	RF Målvärde
<i>(Regionfullmäktige)</i>					
Kommentar					
Locum har verktyg och metoder för ett systematiskt arbete med innovationer. Chefer och medarbetare informeras löpande om hur Locums och regionens innovationsarbete bedrivs. Innovationsrepresentant är utsedd inom verksamheten. Arbetet med innovationer bedrivs i enlighet med styrande dokument. Effekter av innovationer mäts och analyseras/bedöms.					
Innovationsgrad <i>(Regionfullmäktige)</i>	4	3,7			>=4
Kommentar					
Locum bedöms helt uppfylla indikatorsteg 3, Proaktiv process. Organisationen har påbörjat sin förnyelseresa och systematiskt arbetssätt. Kunskap byggs med förutsättningar för medarbetare att förstå och förhålla sig till möjligheten att använda innovation som ett strategiskt verktyg.					
Locum bedöms även redan till stor del uppfylla indikatorsteg 4, Ramverk för ledning. Organisationen bedriver innovationsarbete på såväl operationell, taktisk som strategisk nivå. Budget är avsatt för innovationsarbete utanför ordinarie driftsbudget. Ledningen ser självledarskap som ett arbetssätt för varaktig hållbar utveckling. Men innovationsarbetet bedrivs ännu inte systematiskt över hela organisationen och fler medarbetare behöver ges möjlighet att engageras i innovationsarbetet.					
Grad av digital mognad <i>(Regionfullmäktige)</i>	55	55			>=52
Kommentar					
Indikatorn för digital mognad uppnådde 55 vid den årliga enkätundersökningen, vilket är högre än RF:s mål på 52. Bolaget kommer att fortsätta arbeta för ännu högre digital mognad kommande år. En specifik satsning för chefer har inletts så att dessa kan stödja fortsatt digitalisering på bästa sätt för Locum.					

Hållbar arbetsgivare

Region Stockholm - attraktiv arbetsgivare

Regionens mål att uppnå 75/100 för HME-index överträffades, Locums utfall blev 83, fyra punkter högre än föregående års resultat. Regionen som helhet landade på 75. De tempmätningar som genomförs med 14 dagars intervall visar på en fortsatt hög grad av motivation och engagemang under hela 2022.

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Måluppfyllelse	Målvärde	RF Målvärde
Motivation (Hållbart medarbetarengagemang, HME) <i>(Regionfullmäktige)</i>	83	77			>=79
Kommentar					
Locum överträffar regionens måltal för samtliga delindex, för Motivationsindex med 2 punkter. Utfallet på HME blev 83.					
Följande frågor utgör motivationsindex:					
-Mitt arbete känns meningsfullt					
-Jag ser fram emot att gå till arbetet					
-Jag lär nytt och utvecklas,					
Locum har en positiv utveckling på samtliga frågor					
Styrning (Hållbart medarbetarengagemang, HME) <i>(Regionfullmäktige)</i>	81	77			>=75

Indikator (rapporteras per tertial)	Utfall	Utfall fg år	Måluppfyllelse	Målvärde	RF Målvärde
Kommentar					
Locum överträffar regionens satta måltal för styrningsindex med 6 punkter					
Följande frågor utgör motivationsindex:					
-Jag är insatt i min arbetsplats mål					
-Min arbetsplats mål följs upp och utvärderas på ett bra sätt					
-Jag vet vad som förväntas av mig i mitt arbete					
Locum har en positiv utveckling på samtliga ovanstående frågor					
Ledarskap (Hållbart medarbetarengagemang, HME) (Regionfullmäktige)	85	82			>=77
Kommentar					
Locum överträffar regionens måltal med 8 punkter för ledarskapsindex					
Följande frågor utgör motivationsindex:					
- Min närmaste chef visar uppskattning för mina arbetsinsatser					
-Min närmaste chef visar förtroende för mig som medarbetare					
-Min närmaste chef ger mig förutsättningar att ta ansvar i mitt arbete					
Locum har en positiv utveckling på samtliga ovanstående frågor					
Andel av medarbetare som utsätts för kränkande särbehandling som har samband med arbetet (Regionfullmäktige)	4%	5%			<=7%
Kommentar					
Utfallet för Locum i 2022 års mätning visar att 4% upplever sig utsatta för kränkande särbehandling vilket är lägre än föregående mätning.					
Andelen sjukfrånvaro i relation till ordinarie arbetstid (Regionfullmäktige)	3,7%	2,7%			<6,2%
Kommentar					
Sjukfrånvaron 2022 blev 3,7% vilket är högre än föregående års siffror men ändå på en fortsatt låg nivå, relativt sett.					
Regionens mål att inte överstiga en sjukfrånvaro om 6,2% är därmed uppnått.					
Personalomsättning (Regionfullmäktige)	17%	9,3%			<=8%
Kommentar					
Personalomsättningen för året landar på 17% och därmed nås inte regionens övergripande mål om att inte överstiga 8 %. Jämfört med förra årets utfall (9%) så kan vi konstatera att det ligger på en högre nivå. I jämförelse med fastighetsbranschen så är det dock ingen större skillnad.					
Nyckeltalsinstitutet uppskattar genomsnittsvärdet för personalomsättning till 12% under 2022, och för fastighetsbranschen specifikt bedöms personalomsättningen vara 15%.					

Systematisk kompetensförsörjning

Efter några år med mycket låg personalomsättning upplever nu Locum, i likhet med branschen och hela arbetsmarknaden i stort att pandemin också medfört en ökad personalrörlighet. Det är naturligt med en viss ökning i antal avgångar utifrån att Locum nu har en lägre ram för investeringar och att i stort sett samtliga av de stora projekt som var en del av planen för Framtidens hälso- och sjukvård är avslutade.

Personalomsättningen för året landar på 17 % och når därmed regionens övergripande mål, att inte överstiga 10%.

2.4 Uppdrag

2.5 Intern kontroll

2.5.1 Arbetet med intern kontroll

Den interna kontrollen – utifrån Region Stockholms policy för integrerad ledning och styrning (ILS) samt regionens riktlinje för intern kontroll – är inarbetad i Locums verksamhetsstyrning och det certifierade ledningssystemet.

Locums tredjepartscertifierade ledningssystem uppfyller kraven på en väl etablerad styr- och kontrollmiljö med omvärlds- och intressentanalyser, riskbedömning, kontroller och åtgärder, information och kommunikation samt övervakning, uppföljning, granskningar och analyser.

Locum omcertifierades enligt krav i ISO 9001 (kvalitet) och 14001 (miljö) i september 2022, utan avvikelser.

Uppföljning av att kontroller och planerade åtgärder genomförs enligt plan säkerställs av respektive risk- och processägare i Locums ledningsgrupp. Uppföljande tillsyn samt granskning och kontroll genomförs av Locums kvalitetschef (revisionsledare) vid stickprovskontroller och/eller vid interna revisioner.

Uppföljning/granskning av kontrollmoment och åtgärder dokumenteras i den interna kontrollplanen och redovisas för styrelsen.

2.5.2 Risker, åtgärder och kontroller

Reviderad omvärldsanalys med möjligheter och risker för Locum AB

Utifrån det säkerhetspolitiska läget och fortsatt påverkan från pandemin uppdaterades omvärldsanalys för 2022 och de högst värderade riskerna för 2022 sågs över och justerades.

Omvärldsanalys med risker och möjligheter beslutades vid styrelsemöte den 2 juni 2022.

Betydande trender

- Försämrat säkerhetspolitiskt läge och fortsatt påverkan från pandemin
- Klimatförändringar och klimatanpassningar
- Värderingsförändringar
- Ökade möjligheter och risker med ny teknik.

Risker till intern kontrollplan

Riskerna sågs över i samband med att omvärldsanalysen reviderades. Betydande risker kvarstod, totalt 6 betydande risker för 2022.

Riskvärderingen höjdes för riskerna:

- Ökad påverkan från klimatförändringar (från 16 till 20)
- Ökat glapp mellan analog och digital konsekvens (från 12 till 16).

Till varje risk finns kontrollmoment och/eller begränsande åtgärder specificerade. Regelmässiga kontrollmoment har inarbetats i Locums ledningssystem och tidsbegränsade åtgärder har planerats i Locums aktivitetsplaner på områdes-, avdelnings- och enhetsnivå och/eller bedrivits som bolagsövergripande utvecklingsprojekt.

2.5.3 Försäkran

Styrelsen har försäkrat sig om att man genom Vd vidtagit nödvändiga åtgärder för att uppnå en tillräcklig intern kontroll inom verksamheten, i enlighet med riktlinjen för intern kontroll RS 2019–0866.

3 Verksamhet

3.1 Produktivitet

Locum arbetar enligt fastställda processer som ses över regelbundet för att dels förbättra effektiviteten dels minska sårbarheten. Detta arbete sker bl.a. inom ramen för vårt ledningssystem.

4 Personal

4.1 Attraktiv arbetsgivare

Fastighets- och byggbranschen har de senaste åren upplevt stor konkurrens om kompetenser och resurser, så även Locum. Under 2022 har Europa upplevt den högsta personalomsättningen sedan andra världskriget. Det ställs höga krav på arbetsgivare för att kunna attrahera nya medarbetare och för att engagera och vidareutveckla befintlig personal. Locum arbetar därför fortsatt aktivt med sitt arbetsgivarvarumärke. Under 2022 har vi till exempel genomfört en mängd olika aktiviteter för att tydliggöra vårt samhällsviktiga och attraktiva uppdrag genom att producera filmer och informationsartiklar som frekvent uppdateras i en allt tydligare närvaro på sociala medier.

Mot bakgrund av ett ökat distansarbete har Locum under året etablerat en egen studio i syfte att effektivisera internkommunikation och möjliggöra digitala utbildningsinsatser. Var sjätte vecka sänder vi företagsövergripande information live från studion. Under 2022 hade vi kvartalsvis fokus på våra respektive målområden, vilket kan ha bidragit till den positiva utvecklingen för HME-frågorna om styrning och måluppföljning. Samtliga frågorna rörde sig i positiv riktning under året.

I maj månad samlades hela företaget fysiskt för en halvdagskonferens för att fira att Locum fyllt 30 år. Temat var samarbete och kommunikation, med våra kunder och internt. Efter två år av pandemi och restriktioner fanns en längtan att få träffa kollegor och samtidigt ett behov av att tydliggöra vikten av samarbete över gränser och hur vi får till det på bästa sätt. Utöver föreläsare från en av våra kunder, framtids- och omvärldsspaningar fick vi lära oss om olika kommunikationsstilar och hur vi kan bli än mer effektiva i vår kommunikation.

I tillägg till detta har vi med bidrag från regionen under året genomfört en företagsövergripande utbildningssatsning inom personligt ledarskap, vilket kan vara en av anledningarna till det goda resultatet som syns genomgripande i såväl tempmätningen som den årliga HME-enkäten.

Den årliga lönekartläggningen som syftar till att fånga upp otillbörliga skillnader mellan kvinnor och män påvisar att det inte föreligger några osakliga löneskillnader. Arbetet med lönekartläggningen ger samtidigt en god överblick över hela lönestrukturen och är ett tillfälle att fånga upp lönespann och differentiering inom en och samma roll.

4.2 Strategisk kompetensförsörjning

Locum har, i likhet med branschen i stort, upplevt en ökad personalrörlighet under det gångna året. Personalomsättningen var 17,1 % under 2022 (9,3% år 2021) enligt definitionen som Region Stockholm tillämpar.

Att personalomsättning har ökat under året speglar branschen och samhället i stort. Locums fortsatt starka arbetsgivarvarumärke har visat sig vid rekryteringarna under

året. Vi har lyckats besätta de vakanser som uppstått, och upplever att vi får ett stort antal ansökningar från mycket kvalificerade kandidater.

Mot bakgrund av den höga personalomsättningen identifierade ledningsgruppen Attraktiv arbetsgivare som ett fokusområde för 2023. Initiativet syftar inte bara till att ännu bättre nå ut och rekrytera nya talanger utan också till att skapa en ökad rörlighet internt, dvs att få fler att vilja utvecklas vidare inom Locum istället för att byta arbetsgivare för att komma vidare i karriären.

En mängd aktiviteter planeras under året för att arbeta vidare med attraktiviteten som en viktig nyckel i den strategiska kompetensförsörjningen.

Locum ser genomförande av medarbetarsamtal som en viktig del i den ständigt pågående dialogen mellan medarbetare och chef och arbetar därför aktivt mot målsättningen att ha 100 % genomförda samtal under året. Då tidigare verktyg som har använts för stöd vid medarbetarsamtal har utgått saknas för närvarande information om hur många som genomfört samtal under 2022. Utifrån väl etablerat arbetssätt, med tydlig struktur och process, känner vi oss trygga med att medarbetarna får sina medarbetarsamtal genomförda.

4.3 Systematiskt arbetsmiljöarbete

Locums systematiska arbetsmiljöarbete följer ett väletablerat årshjul (Locums s k "SAM/APT-hjul") som används av samtliga chefer vid APT-träffar. Genom de tempmätningar som genomförs varannan vecka följs arbetsmiljön upp löpande i hela verksamheten. Svarsfrekvensen är mycket hög, ca 90% och utfallet av tempmätningarna är tillgängligt för samtliga medarbetare i realtid, med möjlighet att ta del av sin egen enhet samt Locums övergripande resultat. Här ges möjlighet för medarbetare att uttala sig om ledarskap, trivsel, måluppföljning, arbetsbelastning, arbetssituation och mobbning/kränkande särbehandling. Locum har relativt små medarbetargrupper, vilket gör att förutsättningarna för en tät och god dialog med närmaste chef underlättas.

Fysiska skyddsronder genomförs årligen av skyddsombuden tillsammans med ansvarig chef. Sedan flera år tillbaka genomförs även digitala skyddsronder i form av enkäter om hur Locums digitala arbetsmiljö upplevs ur medarbetarperspektiv.

HR har ett nära samarbete med skyddsombuden. På månatlig basis följs viktiga nyckeltal såsom t ex sjukfrånvaro och personalomsättning upp i samverkan med Locums skyddskommitté (fackliga representanter och huvudskyddsombud). Kvartalsvisa möten sker för att gemensamt följa upp det systematiska arbetsmiljöarbetet övergripande.

En hållbar och hälsofrämjande arbetsplats som bidrar till välbefinnande och förebygger ohälsa förutsätter ett närvarande ledarskap. Högre grad av distansarbete ställer nu andra och delvis nya krav på ledarskapet. Utfallet i såväl HME-mätningen som tempmätningen visar höga värden för Locums chefer. Det goda och nära ledarskapet på Locum är också en viktig framgångsfaktor i arbetet med rehabilitering och återgång i arbete, där HR har ett nära samarbete med personalansvarig chef. Locums

rehabprocess följer en tydlig och väl etablerad struktur som skapar trygghet för alla inblandade parter.

Bolaget arbetar med att säkerställa en jämn könsfördelning genom att HR-partner alltid deltar i rekryteringsprocessen, samt genom ständigt pågående kompetensutveckling av chefer som är de som genomför rekryteringen.

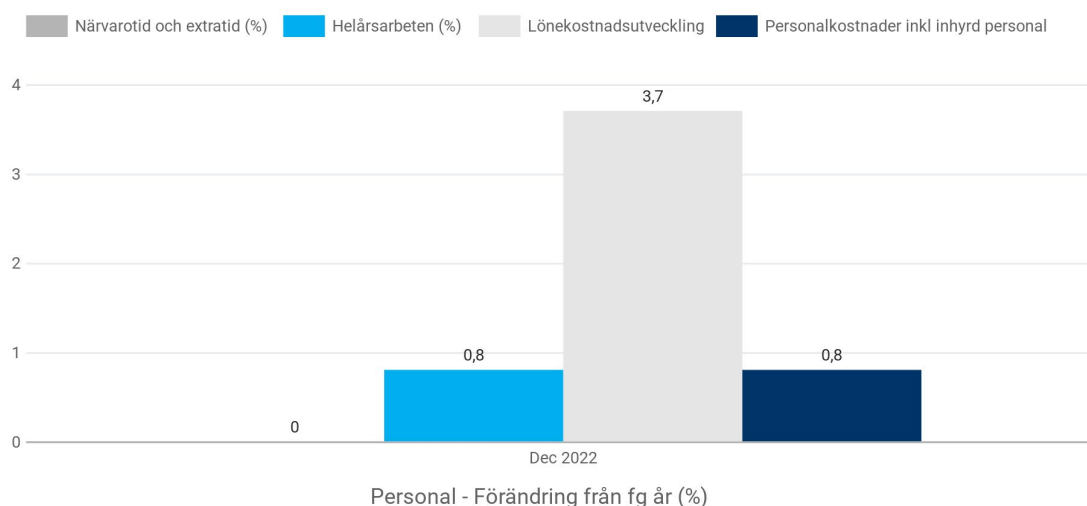
Sammantaget fick Locum, relativt sett, ett mycket lågt utfall på samtliga utsatthetsfrågor. Frågorna ingår också i SAM-APT-hjulet och tas därför upp minst en gång om året i varje enhet vid ett APT-möte.

Utfallet för Locum under 2022 blev 0% av upplevd utsatthet för sexuella trakasserier samt 0% upplevde sig utsatta för våld, dock rapporterades om ett visst utfall vad gäller utsatt för hot (1%) och våld (0%) samt kränkande särbehandling (4%). Som en referensram kan nämnas Region Stockholms utfall för dessa frågor under 2022. För hela regionen blev utfallet 9% vad gäller utsatta för hot och våld totalt respektive 7% som upplevde sig utsatta för kränkande särbehandling.

Locum har tydliga och väl kommunicerade rutiner för hur vi ska agera för att motverka detta samt för att hantera situationer om/när detta uppstår. Locums medarbetare genomgår obligatoriska e-utbildningar rörande HBTQ, etnicitet, normer och möten i vardagen samt utbildning i att skapa tillgänglighet för alla.

Under december månad genomfördes regionens gemensamma uppföljning av SAM-rutinerna med ett gott resultat för Locum.

4.4 Helårsarbeten

Helårsarbeten	Utfall	Budget	Budget avvik.	Förändr. % utfall fg år	Budget år	Budget avvik.
Personal - Helårsarbeten	267	290	-23	0,8%	290	-10

Utfall i jämförelse med budget

Årets utfall uppgår till 267 (265) helårsarbeten, vilket ligger under budget beroende på svårighet att rekrytera inom vissa kategorier.

4.5 Sjukfrånvaro

Procentuell sjukfrånvaro	Utfall	Utfall fg år	Förändr.
Procentuell sjukfrånvaro totalt	3,9	2,9	
- varav kvinnor	4,9	3,6	
- varav män	2,9	2,2	
Fördelat på period			
1 - 14 dagar	91,2	88,4	
15 - 90 dagar	4,6	7,6	
91 - dagar	4,2	4,0	

Utfallet för sjukfrånvaro fördelat mellan kvinnor och män visar i likhet med föregående år att kvinnorna har högre sjuktal än männen, såväl antal sjukdagar som antal sjuktilfällen. Dessutom ökar skillnaden mellan kvinnor och män. Vad gäller lite längre sjukfrånvaro (15-90) dagar syns en stor skillnad det gångna året, medan långtidssjukfrånvaron (91- dagar) är i lite mer jämnt fördelat mellan könen. Just det faktum att kvinnor har en högre sjukfrånvaro i relation till ordinarie arbetstid följer riket i genomsnitt, vilket också har varit fallet de senaste åren. Enligt Riksrevisionens granskning från 2019 hade skillnaden vuxit stadigt sedan 1980-talets första hälft tills då, 2019 och det konstaterades att kvinnor var sjukskrivna i nästan dubbelt så hög utsträckning som män.

5 Ekonomi

5.1 Resultat

Resultat*	Utfall	Budget	Budget avvik.	Förändr. utfall fg år
Försäljning av fastighetstjänster	184	199	-15	-18,2%
Förvaltningsarvode	178	178	0	45,1 %
Övriga intäkter	19	14	5	40,9 %
Verksamhetens intäkter	381	391	-10	5,5 %
Personalkostnader inkl inhyrd personal	-291	-306	15	0,8 %
- varav inhyrd personal	-27	-20	-7	-18,4 %
Lokal- och fastighetskostnader	-27	-26	-1	4,9 %
Övriga kostnader	-39	-45	6	19,6 %
Verksamhetens kostnader	-356	-377	21	2,9 %
Avskrivningar	-2	-2	0	-7,4 %
Finansnetto	-11	-8	-3	
Justering pension mm.	0	0	0	
Resultat**	11,6	3,5	8,1	

* mkr

** Avser resultat före bokslutsdispositioner. I detta resultat ingår effekten av den förändrade diskonteringsräntan i pensionsskulden.

Utfall i jämförelse med budget

Resultatet för 2022 uppgår till 11,6 miljoner kronor, vilket är 8,1 miljoner kronor högre än budget.

- Försäljning av fastighetstjänster uppgår till 184 miljoner kronor vilket är 15 miljoner kronor lägre än budget på grund av lägre debiteringsgrad.
- Övriga intäkter överstiger budget med 5 miljoner kronor. Här ingår bl.a. statsbidrag på 3.2 miljoner kronor avsett för civilt försvar.
- Personalkostnader inklusive inhyrd personal understiger budget med 15 miljoner kronor.
- Lokal- och fastighetskostnader är i nivå med budget.
- Övriga kostnader understiger budget med 6 miljoner kronor.

Covid-19-effekt på utfall

15 tusen kronor avseende Covidtester inför Locums 30-års fest.

5.1.1 Personalkostnader inklusive inhyrd personal

Personalkostnad inkl inhyrd personal*	Utfall	Budget	Budget avvik.	Förändr. utfall fg år
Summa personalkostnader	-264	-286,3	22,3	3,3 %
Förändring sem- och löneskuld	0,5	0	0,5	
Lönekostnad	-176,9	-190,2	13,3	3,7 %
- varav övertid	-1,3	-0,9	-0,4	19,8 %
- varav sjuklönekostnad	-2	0	-2	-1,7 %
PO-pålägg	-79,5	-85,9	6,4	2,2 %
Övriga personalkostnader	-8	-10	2	27,9 %
Inhyrd personal	-27,1	-20	-7,1	-18,4 %
Personalkostnad inkl inhyrd personal	-291,1	-306,3	15,2	0,8 %

* mkr

Utfall i jämförelse med budget

Locum har haft en relativt hög personalomsättning under året vilket påverkar personalkostnaderna positivt jämfört med budget. Den totala avvikelsen är dock marginell, 3,2 %.

Kostnaden för inhyrd personal är fortsatt hög då det finns olika former av vakanser såsom föräldraledighet och korttidssjukskrivningar samt att det fortsatt finns förvaltningsobjekt som planeras säljas och där det då finns en önskan om flexibilitet gällande personal som förvaltar fastigheten.

5.1.2 Konsultkostnader

Generellt har Locum under 2022 haft en återhållsamhet avseende externa konsultkostnader i enlighet med Region Stockholms ambitioner.

Utfall i jämförelse med budget

Utfallet 2022 för konsultarvoden uppgick till 1,7 miljoner kronor att jämföra med 1,6 miljoner kronor i budget.

5.1.3 Utredning av det fullmäktige beslutade resultatkravet

mkr	Teck en	Belopp
Resultat		11,6
<u>Poster som skall undantas</u>		
Diskonteringsränta (endast Locum)	+	2,8

Merkostnader covid	+	0
Ersättning merkostnad covid	-	0
Minskade intäkter covid	+	0
Statsbidrag biljettintäkter (endast TN)	-	0
Reavinster	-	0
Effekt av ökat PO i upplupna löner och semesterskuld (skillnaden mellan 2022 och 2023)	+	0
Utredning resultatkrav		14,4

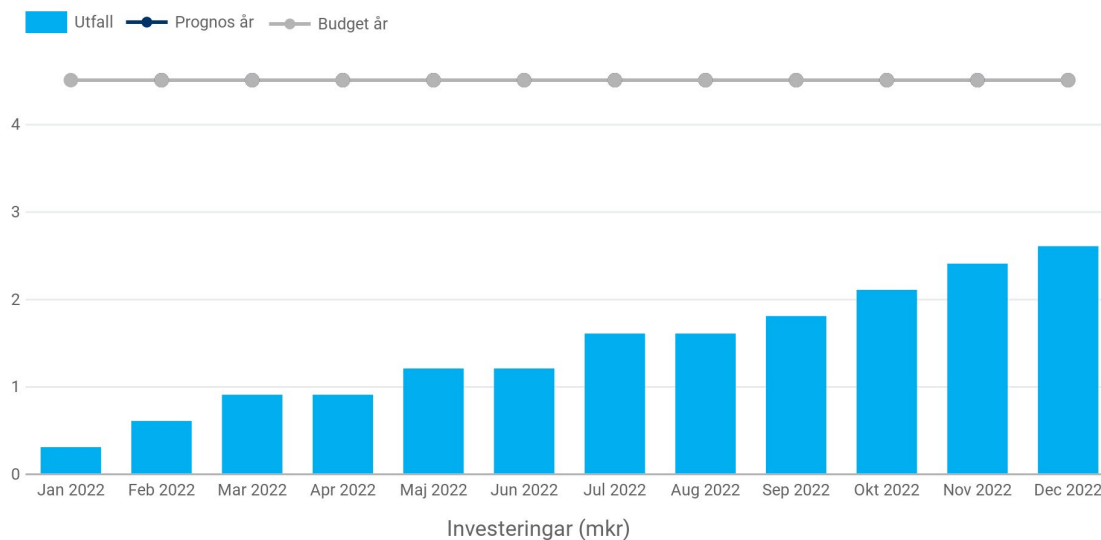
Resultatkravet på 3,5 miljoner kronor har uppnåtts.

5.2 Åtgärder för ett resultat i balans

Åtgärd (mkr)	Kommentar	Utfall	Budget 2022	Budget 2023
Summa				

Ej tillämbart.

5.3 Investeringar

Utgift i jämförelse med budget

Akkumulerat investeringsutfall uppgick till 2,6 miljoner kronor vilket motsvarar en upparbetningsgrad mot budget på 58 %. Investeringarna består av IT- och kontorsinventarier.

Ny- och ersättningsinvesteringar

Locums investeringar avser enbart ersättningsinvesteringar.

Investeringar (Mkr)	Utgift 2022	Budget 2022	Budget avvik.	Upparb grad (%)
Nyinvesteringar				
Ersättningsinvesteringar	2,6	4,5	1,9	58
Totalt investeringar	2,6	4,5	1,9	

Status enskilda investeringsobjekt

Ej tillämbart.

Status investeringsplanens genomförbarhet och risk

Ej tillämbart.

5.4 Balansräkning

Balansräkning*	Utfall	Utfall fg år	Förändr.
Anläggningstillgångar	6	5	1
Omsättningstillgångar	522	455	66
- varav kassa och bank	394	369	25
SUMMA TILLGÅNGAR	528	461	67
Eget kapital	132	131	2
Avsättningar	259	263	-5
Skulder	137	67	70
- varav långfristiga skulder	4	4	0
- varav kortfristiga skulder	133	63	70
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	528	461	67

* mkr

Omsättningstillgångarna ökade med 66 miljoner kronor till bl.a. till följd av att kassa och bank ökade med 25 miljoner kronor. Anläggningstillgångarna är i stort sett oförändrade jämfört med föregående år.

Förändringen i eget kapital består av årets resultat. Avsättning till pensionsskulden har minskat med 5 miljoner kronor enligt beräkning från KPA exkl löneskatt. Skulderna har ökat med 69 miljoner kronor.

5.5 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys	2022-12-31
Mkr	
Den löpande verksamheten	
Kassaflöde från den löpande verksamheten	38 094

Investeringsverksamheten

Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 637
--	--------

Finansieringsverksamheten

Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-10 360
---	---------

Årets kassaflöde	25 097
-------------------------	---------------

Likvida medel vid årets början	369 379
---------------------------------------	----------------

Likvida medel vid årets slut	394 476
-------------------------------------	----------------

6 Digitalisering

6.1 Digitaliseringsinitiativ

Under året har Locum påbörjat en större mer övergripande satsning på den digitala utvecklingen. Nödvändigt i en bransch som starkt påverkas av den snabba teknikutvecklingen. En grundförutsättning för ett effektivt och utvecklingsinriktat arbetssätt är en väl fungerande styrmodell som Locums IT och digitaliseringschef har infört. Verksamheterna är delaktiga från början till slut i arbetet med principer och riktlinjer för hur digitaliseringen ska utvecklas. Som exempel kan nämnas hur IT-Arkitekturrådet har skapat principer och riktlinjer så processen att digitalisera blir enklare.

För att kunna arbeta systematiskt med digitaliseringen har en ny roll skapats inom ramen för den nya styrmodellen. Rollen, Utvecklings- och innovationsansvarig inom it- och digitalisering, har som största uppdrag att skapa de gemensamma förutsättningarna genom en tydlig och sammanhållen Digital färdplan för hela Locum. Exempel på uppdrag som måste hållas ihop i den Digitala färdplanen kan vara utvecklingen av Digital tvilling och gemensamma kompetenssatsningar inom området digitalisering. Detta har den ny tillsatta chefen för IT och digitalisering lagt stor kraft på för att lyfta hela digitaliseringen. Undersökningen Digital mognad som genomförs i region Stockholm har skapat verktyg som kommer att användas i digitaliseringsresan.

Andra aktiviteter som genomförts under året är uppstart av pilotprojekt för att kunna nyttja molntjänster effektivt såsom att göra SCADA-data tillgängligt för våra sjukhus och påbörjat arbetet att införskaffa ett nytt ärendehanteringssystem. Genom att byta supportföretag kan flera delar inom supporten utvecklas och förbättras. Locum har satt målet högt med att lyckas med arbetet att skapa en digital tvilling genom att arbeta tvärfunktionellt. I det dagliga arbetet arbetar fastighetsverksamheten, Teknik-enheten samt IT och digitalisering väldigt nära för att hitta den röda tråden i en komplex värld. Locum har fått sätta det digitala säkerhetsarbetet högt med anledning av världsläget men ändå lyckats under 2022 att få framdrift på digitaliseringen.

7 Pågående rättsprocesser (tvister)

Locum AB har inga pågående tvister att redovisa.

8 Övrigt

Samma redovisningsprinciper har använts som i den senaste verksamhetsberättelsen.

9 Förväntad utveckling 2023

Under 2023 kommer Locum rikta ett särskilt fokus på säkerhet, dels när det gäller informationssäkerhet och IT-säkerhet, men även utifrån de ökade kraven på säkerhetsskydd.

Arbetet med planering och åtgärder för att öka driftsäkerheten i fastigheterna kommer att fortgå under året i samverkan med vårdverksamheterna. Baserat på behovet av åtgärder som identifierats i genomförda klimat-, risk och sårbarhetsanalyser erfordras en tydlig prioritering från vårdens sida. Åtgärderna är omfattande och kommer att kräva stora resurser och ta många år att genomföra.

Den höga inflationen och det höga ränteläget kommer naturligtvis påverka Locum. Ledningen kommer noga följa utvecklingen under 2023 och möjligaste mån försöka minska påverkan.

Under de två senaste åren har bristen på komponenter blivit allt tydligare och leveranstider för vissa varor har förlängts. Detta har påverkat både tider och ekonomi inom framför allt projektverksamheten och det finns inga tecken som tyder på att 2023 kommer att innebära någon förändring inom området.

Den allt stramare ekonomiska ramen kommer även att innebära fortsatt fokus på kostnadseffektivitet och minskade administrativa kostnader. Inom det administrativa området önskas en kraftfullare viljeinriktning från centralt håll att bidra med minskade krav på rapportering och förenklad remisshantering.

10 Nämnd-/styrelsebehandling

Verksamhetsberättelsen för 2022 behandlas i styrelsen den 21 februari 2023.

DEC				
Helhetsbedömning investeringsplan	Tid	Kost.	Omf.	Effekt
Investeringsplan totalt				
Summa namngivna				
Summa ersättningsinvesteringar < 100				
Summa nyinvesteringar < 100 mkr				

Investeringsobjekt >300 mkr				
Objektbenämning	Tid	Kost.	Omf.	Effekt
Ersättninginvesteringar Locum				

Locum AB

PA-STATISTIK 2022-12-31

Antal anställda

	2022-12-31			2021-12-31		
Antal anställda	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
heltid	129	134	263	126	138	264
deltid	1	0	1	1	0	1
Totalt	130	134	264	127	138	265
Timanställda	0	0	0	0	0	0
Årsarbetare	129,8	134	263,8	126,9	138	264,9

Locum AB

PA-STATISTIK 2021-12-31

Antal chefer

	2022-12-31			2021-12-31		
Nivå	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
AA	1	0	1	1	0	1
BA	0	0	0	0	0	0
BB	2	3	5	3	3	6
BC	0	0	0	0	0	0
C	15	8	23	13	9	22
Totalt	18	11	29	17	12	29

Högsta

AA Chef direkt underställd politisk nämnd/styrelse
Har ett övergripande personal-, budget- och verksamhetsansvar

BA Chef direkt underställd AA-chef

BB

BC Chef direkt överställd CA-chef

1:a linjen

CA 1:a linjens chef som har personal-, budget- och verksamhetsansvar och ett övergripande ansvar inom sitt funktionsområde

Locum AB

PA-STATISTIK 2022-12-31

Sjukfrånvaro

Antal dagar

1/1-31/12 2022	Kvinnor	Män	Totalt
Antal sjukdagar	16,6	11,2	13,9

Antal sjuktilfällen inom olika intervall

1/1-31/12 2022	Kvinnor	Män	Totalt
0-14 dagar	145	115	260
Antal sjuktilfällen	161	124	285
15-90 dagar	9	4	13
Antal sjuktilfällen	161	124	285
Mer än 90 dagar	7	5	12
Antal sjuktilfällen	161	124	285

Obligatorisk sjukfrånvaroredovisning i procent, perioden 1/1-31/12 2022

Sjukfrånvaroandel i relation till ordinarie arbetstid*	Kvinnor	Män	Totalt
Sjukfrånvaroandel	4,9	2,9	3,9
29 år eller yngre	-	-	-
30-49 år	3,3	2,1	2,7
50 år eller äldre	5,7	3,2	4,3
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i relation till total sjukfrånvarotid	49,6	51,9	50,5

*) Ordinarie arbetstid avser avtalad tid exklusive frånvaro utan ekonomiskt värde

Definitioner PA-statistik

Antal månadsavlönade	Antal månadsavlönade, unika personnummer
Heltid	Avtalad sysselsättningsgrad 100 procent
Deltid	Avtalad sysselsättningsgrad mindre än 100 procent
Antal årsarbetare	Summerad sysselsättningsgrad
Antal timanställda	Antal timanställda, unika personnummer
Sjukfrånvaro	Antal sjukdagar i genomsnitt
Sjuktillfälle	Antal sjuktillfällen
Andel sjuktillfällen	Antal sjukfrånvarotillfällen inom respektive intervall i förhållande till det totala antalet sjukfrånvarotillfällen
Obligatorisk sjukfrånvaroredovisning	Anställningens avtalade tid exkl frånvaro, dock ingår inte frånvaroorsaker som ej har ekonomiska värden tex tjänstledighet utan lön i enlighet med SKRs definition.

Bilaga E1

Nämnd/Bolag

Locum AB

Period 2022-12-31

Belopp anges i kronor.

Legala Avsättningar

²⁾ Om del av eller hela det belopp som krävs för att reglera en avsättning förväntas bli ersatt av tredje part, ska en gottgörelse redovisas bara när det är så gott som säkert att denna kommer att erhållas om förpliktelser regleras. Gottgörelsen ska redovisas om en tillgång i balansräkningen. Det belopp som redovisas för gottgörelsen får inte överstiga avsättningen.

Informella Avsättningar (endast bolagen)

Specificera typ av avsättning:	IB 2022	lanspråktaget under året	Aterföring	Årets avsättning	UB 2022	År avsättningen förmått för tvist (JA/NEJ)
						0
						0
						0
						0
						0
						0
						0
						0
						0
						0
TOTALT	0	0	0	0		0

Ansvarsförbindelser

Specificera typ av ansvarsförbindelse	Belopp	Kommentar om osäkerheter beträffande beloppet eller tidpunkten för utbetalningar	Möjlighet att eventuell gottgörelse erhålls (belopp)	Är ansvarsförbindelsen föremål för tvist (JA/NEJ)
TOTALT	0		0	

Skuld för avslutade tvister

Specificera skuld	Belopp
TOTALT	0

Definitioner

Legal avsättning (legal förpliktelse)

En avsättning för en förpliktelse (åtagande) som härrör från ett kontrakt, lagstiftning eller annan laglig grund. (RKR Rek 9, BFNAR 2012:1)

Informell avsättning (informell förpliktelse)

En avsättning för en förpliktelse (åtagande) som härrör från ett företags handlande genom att företaget på grund av etablerad praxis, offentliggjorda riktlinjer eller ett tillräckligt detaljerat, aktuellt uttalande har visat externa parter att företaget påtar sig vissa skyldigheter och därigenom har skapat en välgrundad förväntan hos dessa parter om att det kommer att fullgöra sina skyldigheter. (BFNAR 2012:1)

Informella avsättningar finns inte i regioner och kommuner utan avser endast bolag. Redovisas som ansvarsförbindelse i regionen - se punkt c nedan.

Ansvarsförbindelse

- a) en möjlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars förekomst kommer att bekräftas endast av att en eller flera osäkra framtida händelser inträffar eller uteblir
- b) en befintlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom någon av följande förutsättningar gäller:
- det är inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen,
 - förpliktelsens storlek kan inte beräknas med tillräcklig tillförlitlighet,
- eller
- c) en händelse som - på grund av etablerad praxis, offentliggjorda riktlinjer eller tillräckligt utförligt och aktuellt uttalande - har skapat en välgrundad förväntan hos externa parter att kommunen eller regionen kommer att vidta åtgärder vilket kan komma att kräva ett utflöde av resurser, men som inte uppfyller villkoren för en förpliktelse enligt denna rekommendation. (RKR Rek 9)

Skuld för avslutad tvist

Om en rättsprocess är avslutad (t ex ett mål som är förlorat i första instans) och inget överklagande är aktuellt, är det klart vilket belopp som ska betalas och när. Gäller även i de fall ett myndighetsbeslut inte överklagas.

Belopp anges i tusental kronor.

Återförda bidrag från tidigare år

Locum AB

Särskild bolagsredovisning

År 2022

Innehållsförteckning

1	Styrelsen	3
1.1	Val av ledamöter, revisorer och arvodering	3
1.2	Styrelsesammansättning samt övriga befattningshavare	3
1.2.1	Styrelsens sammansättning	3
1.2.2	VD och övriga befattningshavare	5
1.2.3	Revisorer	6
1.3	Styrelsens arbete under kalenderåret	6
1.3.1	Arbetsordning och VD-instruktion	6
1.3.2	Styrelsens arbete	7
1.3.3	Frågor av särskild vikt	8
1.3.4	Utvärderingar	8
1.3.5	Intressekonflikter	8
2	Efterlevnad av styrande direktiv	9
2.1	Efterlevnad av det fastställda kommunala ändamålet	9
2.2	Efterlevnad av de kommunala befogenheterna	9
2.3	Efterlevnad av ägardirektiv	10
2.4	Efterlevnad av regionövergripande styrande dokument	11
3	Intern kontroll	13
3.1	Styr- och kontrollmiljö	13
3.2	Riskbedömning	13
3.3	Kontrollaktiviteter	15
3.4	Övervakning	16
3.5	Försäkran om intern kontroll	16
4	Regionrevisorernas samlade bedömning	17
5	Behandling av Särskild bolagsredovisning	18

1 Styrelsen

Bolaget är ett regionägt bolag. Bolagsstyrningen utgår från den svenska aktiebolagslagen, kommunallagen och tillämplig speciallagstiftning samt de mål och direktiv som Region Stockholm lämnat såsom budget samt, generella och specifika ägardirektiv. Denna rapportering från styrelsen är underlag för regionstyrelsens uppsikt.

Regionstyrelsen ska årligen särskilt pröva om bolagets verksamhet är förenlig med det kommunala ändamålet och inom bolagets befogenheter. Denna rapport utgör underlag till prövningen.

1.1 Val av ledamöter, revisorer och arvodering

Regionfullmäktige utser årligen styrelser efter beredning. Regionfullmäktige utser även revisorer. Val av ledamöter, ordförande och revisorer anmäls därefter i förekommande fall på bolagets stämma. Beslut om arvodering fattas av regionfullmäktige.

1.2 Styrelsesammansättning samt övriga befattningshavare

1.2.1 Styrelsens sammansättning

Styrelsen för Locum bestod 2022 av elva ordinarie ledamöter, elva suppleanter samt två arbetstagarrepresentanter med suppleanter. Närvaro framgår av tabellen nedan. I genomsnitt närvarade 19,8 av 26 personer vid ett möte. Närvaron utan arbetstagarrepresentanter är i snitt 17,0 av 22 personer. Sekreterare vid samtliga möten har varit bolagsjurist Charlotte Viksten.

Styrelsen - Närvaro 2022				27-jan	24-feb	24-mär	28-apr	02-jun	25-aug	29-sep	27-okt	21-nov	15-dec	Närvaro
Charlotte	Broberg	M	Ordförande	N	N	N	N	N	Utgick	N	Utgick	N	N	8/8
Jonatan	Hedin	KD	1:e vice ordförande	N	N	N		N	Utgick	N	Utgick	N	N	7/8
Rolf	Lindell	S	2:e vice ordförande	N	N	N	N	N	Utgick	N	Utgick	N	N	8/8
Johan	Skog	M	Ledamot	N	N		N	N	Utgick	N	Utgick		N	6/8
Magnus	Persson	C	Ledamot	N	N	N	N	N	Utgick	N	Utgick	N	N	8/8
Reza	Zarenoe	L	Ledamot	N	N		N		Utgick		Utgick	N	N	5/8

Styrelsen - Närvaro 2022				27-jan	24-feb	24-mar	28-apr	02-jun	25-aug	29-sep	27-okt	21-nov	15-dec	Närvaro
Gabrielle	Gjersvold	MP	Ledamot	N		N		N	Utgick	N	Utgick	N	N	6/8
Sven-Inge	Nylund	S	Ledamot	N	N	N	N	N	Utgick	N	Utgick	N	N	8/8
Lowisa	Anderson	S	Ledamot	N	N	N			Utgick	N	Utgick	N	N	6/8
Kerstin	Amelin	V	Ledamot	N		N	N		Utgick	N	Utgick	N		5/8
Samuel	Stephan	SD	Ledamot	N		N	N		Utgick	N	Utgick	N	N	6/8
Maria	Elgstrand	M	Ersättare	N	N	N		N	Utgick	N	Utgick	N		6/8
Love	Bergström	M	Ersättare	N	N				Utgick		Utgick			2/8
Staffan	Olsson	M	Ersättare	N	N	N	N	N	Utgick		Utgick	N	N	7/8
Mathias	Mellgren Helge	C	Ersättare	N	N	N	N	N	Utgick	N	Utgick	N	N	8/8
Margareta	Hamarck	L	Ersättare	N				N	Utgick	N	Utgick	N	N	5/8
Yusuf	Aydin	KD	Ersättare	N	N			N	Utgick	N	Utgick	N		5/8
Vakant		S	Ersättare						Utgick		Utgick			0/1
Martin	Nilsson	S	Ersättare			N			Utgick		Utgick	N		2/7
Gunnar	Lindgren	S	Ersättare	N	N	N	N	N	Utgick	N	Utgick	N	N	8/8
Joakim	Jonsson	S	Ersättare	N	N	N	N		Utgick	N	Utgick	N	N	7/8

Styrelsen - Närvaro 2022				27-jan	24-feb	24-mar	28-apr	02-jun	25-aug	29-sep	27-okt	21-nov	15-dec	Närvaro
									k		k			
Christer	Rydh	V	Ersättare	N	N	N	N	N	Utgick	N	Utgick	N	N	8/8
Leonid	Yurkovskiy	SD	Ersättare	N	N		N	N	Utgick		Utgick	N		5/8
Leif	Engström	Vision	Arbetsgarrepr.	N		N			Utgick		Utgick			2/3
Gustav	Schön	Vision	Arbetsgarrepr.					N	Utgick	N	Utgick			2/3
Anders	Lind	Vision	Arbetsgarrepr.						Utgick		Utgick	N	N	2/2
Gustav	Schön	Vision	Ersättare	N		N			Utgick		Utgick			2/3
Anders	Lind	Vision	Ersättare					N	Utgick	N	Utgick			2/3
Andreas	Wiström	Vision	Ersättare						Utgick		Utgick		N	1/2
Sebastian	Lukasiewicz	Akademikerna	Arbetsgarrepr.	N	N	N	N		Utgick	N	Utgick	N	N	8/8
Lena	Laurin	Akademikerna	Ersättare						Utgick		Utgick			0/1
Ali	Ebrahim	Akademikerna	Ersättare		N				Utgick	N	Utgick	N	N	4/7

1.2.2 VD och övriga befattningshavare

VD deltar vid samtliga styrelsemöten. Därutöver deltar bolagsjurist, som också är styrelsens sekreterare och ekonomidirektör samt övriga föredragande från bolaget enligt behov/önskemål vid respektive styrelsemöte, exempelvis fastighetsdirektör,

direktör för affärsstöd, projektdirektör, upphandlingschef, säkerhetschef med flera.

1.2.3 Revisorer

Bolagets externrevisorer upphandlas av regionens revisionskontor.
Lekmannarevisorerna utses av regionfullmäktige.

Auktoriserade revisorer

Bolagets externrevisorer upphandlas av regionens revisionskontor. Vid årsstämman 2019 valdes auktoriserad revisor Ernst & Young AB som revisionsbyrå för Locum AB avseende årlig revision av räkenskapsåren 2019-2022. Jenny Sofia Göthberg är huvudansvarig revisor.

Bolagsledning och ekonomidirektör har löpande kontakt med bolagets auktoriserade revisorer.

Auktoriserad revisor ges tillfälle att delta vid minst ett styrelsesammanträde för att redogöra för bokslutsrevisionen.

Lekmannarevisorer

Lekmannarevisorerna utses av regionfullmäktige.

Bolagets lekmannarevisorer valdes 2018-11-20 samt 2018-12-11–12 av dåvarande landstingsfullmäktige, för tiden 1 januari 2019 – 31 december 2022 och består av Michael Stjernström, Inge Linge, Anders Ödmark, Björn Jansson, Gustav Olofsson, David Strömberg och Jan Holgersson som lekmannarevisorer med David Strömberg som ordförande och Michael Stjernström som vice ordförande.

2019-05-07 befriades David Strömberg från sitt uppdrag och ersattes 2019-09-17 av Anders Lönn.

Granskningsansvarig, Regionrevisorerna

Granskningsansvarig är Johan Blomberg.

Bolagsledning och verksamhetsutvecklare och löpande kontakt med regionrevisorerna och granskningsansvarig.

1.3 Styrelsens arbete under kalenderåret

Styrelsen är ansvarig inför aktieägarna för organisation och ledning av bolaget. Styrelsen ska fortlöpande kontrollera bolagets och i förekommande fall koncernens ekonomiska situation. Styrelsens ordförande ska leda styrelsens arbete och bevaka att styrelsen fullgör de uppgifter som lagen och bolagsordningen föreskriver.

1.3.1 Arbetsordning och VD-instruktion

I styrelsens arbetsordning och instruktioner för VD säkerställs en tydlig roll- och ansvarsfördelning till gagn för en effektiv hantering av verksamheten. Dokumenten ses över årligen och beslutas av styrelsen.

Bolagsledningen rapporterar regelbundet till styrelsen utifrån fastställda rutiner.

Styrelsen är ansvarig inför aktieägarna för organisation och ledning av bolaget.

Styrelsen skall fortlöpande kontrollera bolagets och i förekommande fall koncernens ekonomiska situation. Styrelsens ordförande skall leda styrelsens arbete och bevaka att styrelsen fullgör de uppgifter som aktiebolagslagen och bolagsordningen föreskriver. Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning med instruktioner avseende arbetsfördelning mellan styrelse och verkställande direktören samt instruktioner för ekonomisk rapportering. Styrelsen kallas till cirka 10 ordinarie sammanträden per år. Sammanträdena koordineras i den mån det är möjligt till tidpunkterna för ekonomisk rapportering och ordinarie bolagsstämma. Styrelsen genomför en årlig utvärdering av sitt arbete samt verkställande direktörens insatser i enlighet med Region Stockholms ägarpolicy.

Verkställande direktören (VD) leder verksamheten i Locum inom de ramar som styrelsen lagt fast. VD tar fram informations- och beslutsunderlag inför styrelsemöten samt är föredragande vid styrelsemöten. VD leder bolagets arbete och fattar beslut i samråd med övriga ledande befattningshavare.

1.3.2 Styrelsens arbete

Under 2022 har styrelsen haft 8 ordinarie sammanträden. Sekreterare har varit bolagsjuristen i Locum AB.

Torsdagen den 27 januari, kl. 1400-1448, digitalt via Teams

Torsdagen den 24 februari, kl. 1400-1515, i Landstingshuset

Torsdagen den 24 mars, kl. 1500-1542, Lindhagensgatan 98 på Serviceförvaltningen

Torsdagen den 28 april, kl. 1400-1435, i Landstingshuset

Torsdagen den 2 juni, kl. 1400-1500, i Landstingshuset

Torsdagen den 29 september, kl. 1400-1500, i Landstingshuset

Måndagen den 21 november, kl. 1400-1440, digitalt via Teams

Torsdagen den 15 december, kl. 1400-1445, i Landstingshuset

Närvaro redovisas i tabell ovan i punkt 1.2.1.

Styrelsen har behandlat följande fasta punkter under 2022:

- Planeringsunderlag till budget inklusive investeringsplan
- Granskning av intern kontrollplan avseende föregående år
- Årsbokslut och verksamhetsuppföljning
- Förslag till vinstdisposition
- Styrelsens arbetsordning
- VD-instruktion
- Bolagsstyrningsrapport
- Tertialrapport inklusive verksamhetsuppföljning
- Revisorernas årsrapport
- Riktlinjer för Locum AB:s och Landstingsfastigheter Stockholms finansiella verksamhet
- Delårsrapport inklusive verksamhetsuppföljning och uppföljning av innevarande års interna kontrollplan
- Riskanalys och intern kontrollplan för kommande år

- Verksamhetsplan för kommande år
- Slutlig budget för kommande år
- Revisorernas delrapporterings-pm

Därutöver har investeringsärenden, remissvar avseende policydokument och revisionsrapporter, beslutsordningar, upphandlingsstrategier, tilldelningsbeslut vid upphandling, fastställande av verksamhetsspecifika policydokument etc behandlats.

1.3.3 Frågor av särskild vikt

Styrelsen har inte behandlat några ärenden av principiell beskaffenhet som har lyfts till Region Stockholm för ställningstagande.

1.3.4 Utvärderingar

En uppföljning av utvärderingen av styrelsens och VD:ns arbete 2021 gjordes vid sammanträdet den 24 mars 2022, då anteckningar från utvärderingarna anmälades till styrelsen. Någon utvärdering av styrelsens och VD:ns arbete 2022 har inte genomförts.

1.3.5 Intressekonflikter

Ur Styrelsens arbetsordning fastställd av styrelsen 2021-12-16.

5. Jäv

Aktiebolagslagen innehåller regler om jäv. Styrelseledamot får inte handlägga frågor rörande avtal mellan ledamoten och Bolaget. Ledamot får inte heller handlägga fråga om avtal mellan Bolaget och tredje man, om ledamoten i frågan har ett väsentligt intresse som kan strida mot Bolagets. Ledamot får dessutom inte handlägga fråga om avtal mellan Bolaget och tredje man som ledamoten ensam eller tillsammans med annan får företräda. Ledamot som enligt ovan är jävig avseende viss fråga ska omedelbart meddela ordföranden och sin suppleant samt därefter inte delta eller närvara vare sig i beredning, överläggning eller beslut avseende frågan.

2 Efterlevnad av styrande direktiv

2.1 Efterlevnad av det fastställda kommunala ändamålet Locums bolagsordning och ägardirektiv

I bolagsordningen anges att bolaget ska förvalta fastigheter tillhöriga Region Stockholm och regionsanknutna organ samt att bolaget ska tillhandahålla därtill kopplad service.

Bolaget är vidare skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten skall bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe. Bolaget ska också utföra de uppdrag som tilldelas av fastighets- och servicenämnden.

Locums uppdrag är enligt bolagsordning och ägardirektiv främst att tillgodose regionfinansierade vårdgivare med ändamålsenliga lokaler. Vården levereras av såväl regionsägda förvaltningar och bolag som av privata vårdgivare. I fastigheterna finns även i mindre utsträckning andra kunder, med verksamheter som till exempel sjukhem samt kunder som levererar service i byggnaderna såsom kiosker, restauranger och apotek. Lokalerna hyrs ut på marknadsmässiga villkor. Locum har i uppdrag att bidra med stöd och kompetens när det gäller inhyrning av lokaler på den externa marknaden till regionens förvaltningar och bolag om de så önskar.

En del i förvaltningsuppdraget är att anpassa lokalerna efter hyresgästernas behov. Byggtjänster i projekten handlas upp i konkurrens på marknaden. Även den tekniska driften av fastigheterna handlas upp i konkurrens.

Locum tillhandahåller fastighetsanknutna tjänster till de hyresgäster som finns i regionens lokaler, så kallade Facility Managementtjänster, som ska underlätta för verksamheterna att koncentrera sig på sin kärnverksamhet. Locum handlar upp tjänsterna i konkurrens på den öppna marknaden. Exempel på tjänster är servicecenter (reception), vaktmästeri, lokalvård, drift och service av vårdrelaterade UPS-funktioner samt fastighetsnät.

Av § 4 i bolagsordningen för Locum AB följer:

§ 4 Ändamål med verksamheten

Bolagets syfte är att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler till Stockholms läns landstings verksamheter.

Bolaget ska bedriva sin verksamhet med iakttagande av kommunal likställighetsprincip samt i ekonomiskt hänseende enligt följande:

- Verksamhet som gäller förvaltning av egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av fast och lös egendom, ska bedrivas på affärsmässig grund
- Övrig verksamhet ska bedrivas med tillämpning av kommunala självkostnadsprincipen

Locum följer det kommunala ändamålet och inga avsteg har skett under året

2.2 Efterlevnad av de kommunala befogenheterna

I bolagsordningen anges att bolaget har till föremål för sin verksamhet att förvalta

Region Stockholms och regionsanknutna organ tillhöriga fastigheter samt att tillhandahålla därtill kopplad service. Förvaltningsuppdraget regleras sedan 1 januari 2021 genom specifika ägardirektiv för Locum AB. En del i förvaltningsuppdraget är att anpassa lokalerna efter hyresgästernas behov. Byggtjänster i projekten handlas upp i konkurrens på marknaden. Även den tekniska driften samt fastighetsanknutna tjänster i fastigheterna handlas upp i konkurrens. Locum följer det kommunala ändamålet och inga avsteg har skett under året.

Lokaliseringsprincipen

Locum följer lokaliseringsprincipen då bolaget förvaltar Region Stockholm och regionanknutna organ tillhöriga fastigheter samt tillhandahåller därtill kopplad service. Vidare tillhandahåller Locum ändamålsenliga lokaler i huvudsak till verksamheter tillhörande regionen eller till aktörer som har avtal med Region Stockholm. Bolaget bedriver inte någon verksamhet utanför regionens område.

Likställighetsprincipen

Locum iakttar likabehandlingsprincipen och behandlar alla lika då marknadsanpassade villkor alltid tillämpas vid såväl hyressättning av lokaler och annan upplåtelse av lokal, byggnad och mark som vid tillhandahållande av fastighetsanknutna tjänster.

Självkostnadsprincipen

Locum tillämpar, i enlighet med de specifika ägardirektiven, marknadsanpassade villkor vid hyressättning av lokaler och vid annan upplåtelse av lokal, byggnad eller mark. Vid uppdrag avseende fastighetsförsäljningar anlitas fastighetsmäklare för affärsmässig försäljning på öppna marknaden.

Locum tillämpar, i enlighet med bolagsordning och de specifika ägardirektiven, marknadsmässiga villkor vid tillhandahållande av fastighetsanknutna tjänster liksom vid genomförande av hyresgästinitierade investeringar. De marknadsmässiga villkoren fastställs i samband med upphandling av aktuell tjänst och entreprenad.

2.3 Efterlevnad av ägardirektiv

Locum AB följer de generella och specifika ägardirektiv som regionfullmäktige beslutade om den 16 november 2021 och som gäller från och med den 1 januari 2022.

Av Locums ägardirektiv framgår förvaltningsuppgifterna samt vilken ersättning bolaget uppbär för uppdraget. Regionen har i särskild fullmaktshandling och i enlighet med vad som framgår av det specifika ägardirektivet gett bolaget fullmakt att svara för vissa uppgifter som åligger en fastighetsägare. Locums verksamhet och organisation utgår från det förvaltningsuppdrag som åligger bolaget samt det uppdrag som Locum har genom avtal med fastighets- och servicenämnden bestående i att bereda ärenden och verkställa beslut som nämnden svarar för. Det långsiktiga målet är att vara en tillgång för regionen och vårdleverantörerna. Locum bistår även regionen i fastighetsstrategiska frågor utifrån uppdrag.

Nedan följer ytterligare uppdrag i ägardirektivet:

- Locum ska administrera och ha resultatansvar för Landstingsfastigheter Stockholm.

Locum har fullgjort vad som följer av förvaltningsuppdraget gällande ansvaret för den ekonomiska administrationen och resultatansvaret för Landstingsfastigheter Stockholm.

- Locums hyressättning av lokaler ska ske på marknadsanpassade villkor.

Av Locums Hållbarhetspolicy framgår att hyressättningen ska baseras på ett marknadsmässigt synsätt och på ägarens långsiktiga avkastningskrav. Hyresnivåer ska ta hänsyn till lokalernas användbarhet, standard, skick, avtalsvillkor och läge. Policyn är fastställd av Locums styrelse.

- Locum ska ansvara för ekonomisk och teknisk förvaltning av fastigheter inom Landstingsfastigheter Stockholm samt för investeringar i enlighet med av regionen fastställd investeringsprocess.

Investeringsutfallet för 2022 blev lägre än den budgeterade nivån. I stor sett kan förklaringen ges genom tidsförskjutningar, påverkan av pandemin samt hyresgästernas ekonomiska förutsättningar.

2.4 Efterlevnad av regionövergripande styrande dokument

Region Stockholm har fastställt ett antal styrande dokument. De styrande dokumenten beskriver vad som styr regionens verksamhet och hur arbetet ska utföras inom olika ansvarsområden. Locum har också verksamhetsspecifika styrdokument, utifrån lagar och myndighetskrav, där regionens krav är inarbetade.

Locum har en väl inarbetad process för att säkerställa att aktuell lagstiftning, styrande dokument från regionen eller andra krav omhändertas och efterlevs i verksamheten och/eller vid revidering av verksamhetsspecifika styrdokument. Uppföljning och kontroll genomförs bland annat vid Locums interna revisioner, som genomförs vår och höst enligt en treårig revisionsplan.

Locums verksamhetsplan samt bolagets certifierade ledningssystem utgår från de styrande kraven. Ledningssystemet är integrerat, det vill säga flera kravställande områden är inarbetade och samordnas för att uppnå bästa möjliga nytta. Kraven omfattar bland annat aktuell lagstiftning, internationella ISO-standarder, Region Stockholms krav i ägardirektiv, uppdrag, mål och budget samt regionens övriga styrande dokument.

Policy och riktlinjer för inköp

Locum efterlever policy och riktlinjer för inköp. I Locums handbok för upphandling och inköp finns rutiner tydliggjorda, även avseende löpande uppföljning och kontroll. Det nya inköpssystemet som implementerades 2022 samt dokumentmallar med krav inarbetade som stöd för medarbetare, underlättar efterlevnad.

Professionell Offentlig Beställare

En intern obligatorisk utbildning "Professionell Offentlig Beställare" genomförs sedan flera år för samtliga medarbetare. Detta för att ytterligare stärka förståelsen och

kunskapen om vikten av regelefterlevnad och vad som är att betrakta som korruption och vilka konsekvenser detta kan få.

Uppförandekod för Region Stockholm

Locum följer regionens uppförandekod och har inarbetat koden bland annat i Locums "Regler avseende representation och motverkande av korruption".

Riktlinjer för anti-korruption och representation

Locums regler avseende representation och motverkande av korruption förtydligar det som gäller specifikt för ansvarsområdet, utifrån krav i flera av regionens styrande dokument, bland andra Riktlinjer för antikorruption och representation.

Locums medarbetare är skyldiga att anmäla eventuella bisysslor, detta följs upp vid medarbetarsamtal.

Årlig obligatorisk utbildning i reglerna har genomförts via Lärtorget. Information från Vd till leverantörer och samarbetspartners med påminnelse om regionens och Locums regler avseende mutor och andra oegentligheter har skickats ut till leverantörer samt publicerats på locum.se.

Uppförandekod för leverantörer

Under året har en leverantörsrevision avseende uppförandekoden för leverantörer genomförts i samverkan med Region Stockholm. Ett systematiskt arbetssätt för området ses över.

3 Intern kontroll

Intern kontroll definieras som en process där styrelsen, ledningen i bolaget och övrig personal samverkar för att med rimlig grad av säkerhet se till att bolaget:

- uppfyller fastställda mål, bedrivs effektivt och ändamålsenligt,
- följer tillämpliga lagar, föreskrifter, avtal och styrande dokument,
- bedrivs säkert så att verksamheten skyddas samt,
- har tillförlitlighet i rapportering och information.

Intern kontroll inom regionen utgår från COSO-modellen, vilket innebär att arbeta systematiskt med att förutse risker och möjligheter och att proaktivt hantera och kommunicera dessa. De fem komponenterna i COSO-modellen är:

- styr- och kontrollmiljö
- riskbedömning
- åtgärder och kontrollaktiviteter
- information och kommunikation
- övervakning

3.1 Styr- och kontrollmiljö

Den interna kontrollen – utifrån Region Stockholms policy för integrerad ledning och styrning (ILS) samt regionens riktlinje för intern kontroll – är inarbetad i Locums verksamhetsstyrning och det certifierade ledningssystemet.

Locums tredjepartscertifierade ledningssystem uppfyller kraven på en väl etablerad styr- och kontrollmiljö med omvärlds- och intressentanalyser, riskbedömning, kontroller och åtgärder, information och kommunikation samt övervakning, uppföljning, granskningar och analyser.

Locum omcertifierades enligt krav i ISO 9001 (kvalitet) och 14001 (miljö) i september 2022, utan avvikelser.

Uppföljning av att kontroller och planerade åtgärder genomförs enligt plan säkerställs av respektive risk- och processägare i Locums ledningsgrupp. Uppföljande tillsyn samt granskning och kontroll genomförs av Locums kvalitetschef (revisionsledare) vid stickprovskontroller och/eller vid interna revisioner. Uppföljning/granskning av kontrollmoment och åtgärder dokumenteras i den interna kontrollplanen och redovisas för styrelsen.

3.2 Riskbedömning

Reviderad omvärldsanalys med möjligheter och risker för Locum AB

Utifrån det säkerhetspolitiska läget och fortsatt påverkan från pandemin uppdaterades omvärldsanalys för 2022 och de högst värderade riskerna för 2022 sågs över och justerades.

Omvärldsanalys med risker och möjligheter beslutades vid styrelsemöte den 2 juni 2022.

Betydande trender

- Försämrat säkerhetspolitiskt läge och fortsatt påverkan från pandemin
- Klimatförändringar och klimatanpassningar
- Värderingsförändringar
- Ökade möjligheter och risker med ny teknik.

Risker till intern kontrollplan

Riskerna sågs över i samband med att omvärldsanalysen reviderades. Betydande risker kvarstod, totalt 6 betydande risker för 2022.

Riskvärderingen höjdes för riskerna:

- Ökad påverkan från klimatförändringar (från 16 till 20)
- Ökat glapp mellan analog och digital konsekvens (från 12 till 16).

Till varje risk finns kontrollmoment och/eller begränsande åtgärder specificerade. Regelmässiga kontrollmoment har inarbetats i Locums ledningssystem och tidsbegränsade åtgärder har planerats i Locums aktivitetsplaner på områdes-, avdelnings- och enhetsnivå och/eller bedrivits som bolagsövergripande utvecklingsprojekt.

	Risk och riskvärde	Riskbeskrivning	Konsekvens
20	Ökat antal digitala attacker och intrång.	Ökad digitalisering och uppkopplingsgrad ökar risken för angrepp på vår IT-miljö, passersystem och fastigheternas försörjningssystem. Exempelvis pga. intrång, skadlig kod etc.	Angrepp kan orsaka stora och långvariga störningar verksamheten som bedrivs på sjukhusen. Krav på lösensummor och/eller dyra återställningskostnader.
20	Extraordinär händelse inträffar.	Allvarlig störning eller risk för allvarlig störning i viktig samhällsfunktion som kräver skyndsam insats. Exempelvis pandemi, terrorattack.	Pandemi och krig: Effekter från pandemin påverkar både tillgång och pris på ett antal materielgrupper som behövs i fastighetsprojekten. Kan leda till både ökade byggkostnader, längre genomförandetider och nya oprövade konstruktioner och material. Ökande krav på flexibilitet för att möta framtida pandemier. Terror: Terrorattacker och/eller fysiska angrepp slår ut driften och orsakar därmed störningar i verksamheten. Sjukhusbyggnaderna måste anpassas med åtgärder för ökad säkerhet vilket medför ökat investeringsbehov.
20	Ökad påverkan från klimatförändringar	Vanligare med varma somrar, stora nederbördsmängder och snabba väderomslag. Åtgärder för att klimatanpassa fastigheterna medför ett ökat investeringsbehov.	Driftssäkra, ändamålsenliga lokaler kan ej säkerställas. Extremväder: Skyfall, värme och snölaster ger tillfälliga störningar i driften och därmed verksamheten. Kommer att kräva anpassning av dimensionerande

			förutsättningar och nya tekniska lösningar.
16	Ökat glapp mellan analog och digital kompetens.	Ökad digitalisering och övertro på nya tekniska/digitala lösningar leder till minskad analog kompetens och förståelse. Vid störningar behövs kunskap både om digital/ny teknik samt om analog/mechanisk teknik för snabbt åtgärdande.	1. Ökad glapp mellan teori och praktik kan ge sårbara lösningar. 2. Projekterade lösningar blir inte tillräckligt robusta för att även fungera under störda driftsförhållanden. 3. Driftspersonal är inte a-jour med både ny/digital teknik och analog/mechaniska lösningar som införs. 4. Allvarliga eller långa driftsavbrott kan få allvarliga konsekvenser för vården.
12	Fastigheternas motstånd/skydd mot extraordinära händelser motsvarar inte förväntan.	Riskerna i samhället ökar, större polarisering och kriminella väljer nya vägar. Robusta sjukhusbyggnader och fokus på KRSA riskerar att ge sken att vi är mer förberedda än vår ekonomi tillåter.	Byggnader och system inte tillräckligt robusta och redundanta för att förhindra störningar vid extraordinära händelser. Kan innebära en förtroendeskada den dag verksamheten eventuellt slås ut eller får kraftiga störningar.
10	Oönskade effekter från klimat-anpassningar..	Kraven på klimatanpassning innebär t ex ökad installation av kyla vilket påverkar fastigheternas energianvändning negativt. Detta medför ytterligare kostsamma och strukturella åtgärder för att minska energianvändningen. Inga medel finns avsatta för detta.	Ökad miljöpåverkan.

Åtgärder och regelmässiga kontrollmoment till övriga uppmärksammade risker, exempelvis risk för oegentligheter, finns inarbetade i Locums ledningssystem.

3.3 Kontrollaktiviteter

Uppföljning av att kontroller och planerade åtgärder genomförs enligt plan säkerställs av respektive risk- och processägare i Locums ledningsgrupp. Uppföljande tillsyn samt granskning och kontroll genomförs av Locums kvalitetschef (revisionsledare) vid stickprovskontroller och/eller vid interna revisioner. Uppföljning/granskning av kontrollmoment och åtgärder dokumenteras i protokoll

från interna revisioner och sammanställs i den interna kontrollplanen som redovisas för styrelsen.

De obligatoriska riskområdena ingick i den interna revisionen i december 2022, för att säkerställa att kontrollmoment finns implementerade i ledningssystemet för de tillkomna riskerna.

3.4 Övervakning

Arbetet med intern kontroll hanteras inom ramen för Locums verksamhetsstyrning och det tredjepartcertifierade ledningssystemet. I Locums verksamhetsplan finns genomförd riskbedömning och intern kontrollplan integrerad för att möjliggöra att fullmäktiges mål och uppdrag uppnås. Riskanalys genomförs för de riskfaktorer som bedöms kunna påverka möjligheterna att nå uppsatta mål och genomföra uppdrag. Uppföljning av att kontroller och planerade åtgärder för att minska/eliminera konsekvenser av risker genomförs enligt plan, säkerställs av respektive risk- och processägare i Locums ledningsgrupp. Uppföljande tillsyn samt granskning och kontroll genomförs av Locums kvalitetschef (revisionsledare) vid stickprovskontroller och/eller vid interna revisioner.

Uppföljning/granskning av kontrollmoment och åtgärder dokumenteras i den interna kontrollplanen och redovisas för styrelsen.

Den interna kontrollen utgår från Region Stockholms policy för integrerad ledning och styrning (ILS) samt regionens Riktlinje för intern kontroll. Locum AB följer regionens styrande dokument och har inarbetat dessa i verksamhetsstyrningen och det certifierade ledningssystemet.

Locum bevakar Regionfullmäktiges beslut avseende Region Stockholms budget för 2023 och implementerar därefter förändringar rörande regionens styrande dokument, bland annat riktlinjer för intern kontroll (RS 2022-0326).

Regionrevisorernas samlade bedömning av den interna kontrollen är att den är tillräcklig.

3.5 Försäkran om intern kontroll

Styrelsen ska försäkra sig om att den interna kontrollplanen genomförs och vid behov vidta åtgärder som säkerställer att den interna kontrollen är tillräcklig. VD ska regelbundet rapportera till styrelsen om hur den interna kontrollplanen genomförs och, hur den interna kontrollen fungerar samt föreslå åtgärder för att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig. Brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till styrelsen. Vid misstanke om brott ska styrelsen utan oskäligt dröjsmål vidta åtgärder och informera regionens ledning och regionrevisorerna.

Styrelsen har försäkrat sig om att man genom VD vidtagit nödvändiga åtgärder för att uppnå en tillräcklig intern kontroll inom verksamheten, i enlighet med riktlinjen för intern kontroll RS 2019-0866.

4 Regionrevisorernas samlade bedömning

Regionrevisorerna har i sin hitintills rapporterade uppföljning för 2022 inte inkommit med några särskilt allvarliga eller graverande synpunkter och har därför valt att rapportera sina iakttagelser i ett PM till bolagsledningen (Delrapporterings-PM 2022 Locum AB, daterat 2022-09-28) istället för en rapport till styrelsen. Deras slutliga avrapportering och bedömning för helår 2022 förväntas i mars/april 2023.

5 Behandling av Särskild bolagsredovisning

Föreliggande särskild bolagsredovisning för år 2022 styrelsebehandlas den 21 februari 2023 och kommer att tillställas bolagets årsstämma för beslut.

Stockholm den 16/1 2023

Locum AB

Bilaga F5-Inköp och upphandling 2022

2022

INKÖP OCH UPPHANDLING 2022

Innehållsförteckning

1	Uppgiftslämnare och kontaktperson.....	5
2	Upphandlingar 2022	6
2.1	Slutförda upphandlingar över direktupphandlingsgränsen	6
2.2	Slutförda direktupphandlingar	6
2.3	Arbete för att motverka direktupphandlingar	7
2.4	Upphandling för robust försörjning.....	7
2.5	Upphandling av eller till samhällsviktig verksamhet.....	7
2.6	Riktlinje för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare	8
2.7	Förändringar i säkerhetsskyddslagen	8
2.8	Förbud mot tilldelning och fullgörande av kontrakt med ryska medborgare, enheter eller organ.....	8
3	Hållbarhet i upphandling.....	10
4	Konkurrens vid upphandlingar	11
5	Överprövningar	12
6	Avtalsförvaltning och avtalsuppföljning	13
6.1	Antal förvaltade avtal	13
6.2	Uppföljning av de ingångna avtalen.....	13
6.3	Beslutade rutiner och processer för avtalsuppföljning	13
6.4	Effekten av de ingångna avtalen	13
6.5	Dokumentation av uppföljning och utvärdering av ingångna avtal	14
7	Organisation och bemanning	15
7.1	Antal årsarbetare som arbetar med inköp och upphandling	15
8	Arbetssätt i inköpsprocessen.....	16
8.1	Utsedd inköpsansvarig person	16
8.2	Upprättad upphandlingsplan.....	16
8.3	Utvecklade upphandlingar	16
9	Implementering av kategoristyrkt arbetssätt.....	17
9.1	Kategoriorganisation.....	17
9.2	Tidplan för fastställande av kategoristrategi och kategoriplan	17

INKÖP OCH UPPHANDLING 2022

9.3	Utmaningar i arbete med implementeringen av kategoriansvaret.....	17
10	Övrigt.....	18

INKÖP OCH UPPHANDLING 2022

Anvisning

Frågeformuläret syftar till att följa upp hur nämnder och bolag arbetat med inköp och upphandling utifrån lagstiftning, Region Stockholms styrdokument och beslut inom inköpsområdet.

INKÖP OCH UPPHANDLING 2022

1 Uppgiftslämnare och kontaktperson

Uppgiftslämnare och kontaktperson:		
Nämnd/bolag	Kontaktperson	E-postadress
Locum AB	Pia Lindberg Nedby	Pia.lindberg-nedby@regionstockholm.se

2 Upphandlingar 2022

Anvisning

Ange antalet slutförda upphandlingar som aktuellt bolag/nämnd har genomfört under 2022. Ange även det totala upphandlingsvärdet. Med upphandlingar avses upphandlingar som genomförts enligt LOU/LOV/LUF/LUFS/LUK och slutförts under 2021 eller 2022 och där avtal tecknats under 2022.

Särskilj **lokala upphandlingar** (upphandlingar som genomförts för den egna nämnden/bolaget), **lokalt samordnade upphandlingar** (upphandlingar som genomförts efter beslut av två eller flera nämnder/bolag) och **centralt samordnade upphandlingar** (som genomförts på uppdrag av regionfullmäktige för flera eller samtliga nämnder och bolag).

Särskilj annonserade upphandlingar från direktupphandlingar. Redovisa direktupphandlingar överstigande 100 000 kronor. Avrop, beställningar och förnyade konkurrensutsättningar ska inte rapporteras.

Upphandlingsvärdet beräknas som det totala belopp som ska betalas enligt de avtal som ingår i upphandlingen. Vid beräkningen ska options- och förlängningsklausuler beaktas som om de har utnyttjats. För LOV beräknas upphandlingsvärdet för en fyraårsperiod, om det inte finns särskilda skäl för att beräkna upphandlingsvärdet för en kortare tid. Belopp anges exklusive moms.

2.1 Slutförda upphandlingar över direktupphandlingsgränsen

Anvisning

Fyll i tabellen.

För aktuella direktupphandlingsgränser se <https://www.upphandlingsmyndigheten.se/regler-och-lagstiftning/troskelvarden-och-direktupphandlingsgranser/>

Upphandlingar över direktupphandlingsgränsen 2022		
Upphandling	Antal upphandlingar	Upphandlingsvärde (Mkr)
Lokal upphandling	1	2
Lokalt samordnad upphandling	0	0
Centralt samordnad upphandling	0	0

2.2 Slutförda direktupphandlingar

Anvisning

Fyll i tabellen.

INKÖP OCH UPPHANDLING 2022

Antal direktupphandlingar och upphandlingsvärde 2022 (över 100 000 kr)		
Upphandling	Antal direktupphandlingar	Upphandlingsvärde (Mkr)
Under gällande direktupphandlingsgräns	1	0,2
Över gällande direktupphandlingsgräns (med synnerliga skäl)	0	0

2.3 Arbeta för att motverka direktupphandlingar

Anvisning

Beskriv hur nämnden/bolaget arbetar för att motverka direktupphandlingar. Nämnden/bolaget ska iaktta regelverk för att säkerställa att beloppsgränser för direktupphandling inte överskrids.

Riktlinje för direktupphandling finns som beskriver under vilka förutsättningar som direktupphandling får/kan göras och hur det då ska genomföras. Utbildning avseende upphandling innehåller även information om vad som gäller avseende DU.

I de fall direktupphandling görs så genomförs det i Locums beställningssystem. Kommers med attest av behöriga chefer samt med godkännande av inköpschef om upphandlingen är >100 000 kr. Direktupphandlingar har även gjorts av upphandlare via inköpssystem (e-Avrop). Översyn av rutiner pågår.

2.4 Upphandling för robust försörjning

Anvisning

Beskriv hur nämnden/bolaget har arbetat med att förstärka krav på en mer robust försörjning i sina avtal. Detta kan exempelvis ske genom att använda utvecklade avtalsvillkor, utökad leverantörsuppföljning eller strategisk samverkan med leverantörer.

Vid komplexa upphandlingar samverkar olika kompetenser inom Locum för att få bästa möjliga avtal ur fler aspekter. Avtalsvillkor och uppföljning är under ständig utveckling för att följa omvärldens förändrade villkor och krav.

2.5 Upphandling av eller till samhällsviktig verksamhet

Anvisning

Beskriv hur nämnden/bolaget har arbetat med att identifiera upphandlingar av eller till samhällsviktig verksamhet.

Med samhällsviktig verksamhet avses sådan verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för

INKÖP OCH UPPHANDLING 2022

samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. Mer information finns på www.msb.se.

Drift av regionens sjukhus är en synnerligen viktig samhällsviktig verksamhet. Vid upphandling samverkar flera olika enheter och specialister inom Locum för att säkerställa att funktioner kan upprätthållas under avtalstiden. Även externa experter inom olika områden medverkar vid framtagning av avtalsvillkor och strategier om så bedöms nödvändigt.

2.6 Riktlinje för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare

Anvisning

Beskriv hur nämnden/bolaget har arbetat med att säkerställa följsamhet till riktlinje för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare (RS 2020-0632).

Ej aktuellt för Locum.

2.7 Förändringar i säkerhetsskyddslagen

Anvisning

Beskriv hur nämnden/bolaget har arbetat med att i sina inköp säkerställa följsamhet till de förändringar i Säkerhetsskyddslagen (2018:585) som gäller sedan 1 december 2021.

Locums säkerhetsenhet har i samråd med upphandling, projekt och förvaltning tagit fram rutin för hur säkerhetsskyddad information hanteras i samband med upphandling.

2.8 Förbud mot tilldelning och fullgörande av kontrakt med ryska medborgare, enheter eller organ

Anvisning

Beskriv hur nämnden/bolaget har arbetat med att säkerställa att förbud mot tilldelning och fullgörande av kontrakt med ryska medborgare, enheter eller organ som är etablerade i Ryssland efterlevs?

I samband med upphandling ingår motsvarande text som rekommenderas av upphandlingsmyndigheten. Informationen finns även här

INKÖP OCH UPPHANDLING 2022

<https://www.locum.se/verktygen/Upphandlingar/>

Anbudsgivare ska samarbeta i frågor som rör efterlevnad av sanktionerna och ska på beställarens begäran tillhandahålla de uppgifter som är nödvändiga i detta avseende.

Kontroll av efterlevnad är svårt då det troligen skulle kräva omfattande revision hos respektive leverantör.

INKÖP OCH UPPHANDLING 2022

3 Hållbarhet i upphandling

Anvisning

I Region Stockholm finns krav på hållbarhet i upphandling i bl.a. uppförandekod för leverantörer (LS 1303-0353), policy för inköp (LS 2018-0667), hållbarhetspolicy (RS 2019-0857) och hållbarhetsstrategi (RS 2020-0779).

Ange om nämnden/bolaget har genomfört upphandlingar under 2022 där hållbarhet inte har beaktats. I sådant fall ska nämnden/bolaget motivera varför och beskriva omständigheterna.

Uppförandekoden bifogas samtliga upphandlingar, även direktupphandling <100 tsek.

INKÖP OCH UPPHANDLING 2022

4 Konkurrens vid upphandlingar

Anvisning

Ange om det finns områden/branscher där ni upplever bristande konkurrens.

INKÖP OCH UPPHANDLING 2022

5 Överprövningar

Anvisning

Ange antal överprövade upphandlingar med lagakraftvunna domar under 2022 samt hur många av dem som nämnden/bolaget har vunnit.

Antal överprövningar 2022	Antal vunna mål 2022
0	0

6 Avtalsförvaltning och avtalsuppföljning

Anvisning

Frågorna avser nämndens/bolagets arbete med avtalsförvaltning och avtalsuppföljning av ingångna avtal där den egna nämnden/bolaget är direkt avtalspart. Endast huvudavtal redovisas (dvs inte eventuellt tillkommande tilläggsavtal).

6.1 Antal förvaltade avtal

Anvisning

Redovisa antalet avtal som nämnden/bolaget förvaltar per den sista december 2022. Redovisa samtliga avtal (dvs. kontrakt) där värdet överstiger 100 000 kronor (ex moms).

	Antal avtal 2022
Avtal enligt LOU/LOV/LUF/LUFS/LUK m.m.	54

6.2 Uppföljning av de ingångna avtalen

Anvisning

Ange om nämnden/bolaget genomför uppföljning av de ingångna avtalen.

Avropade volymer kan följas upp per avtal via beställningssystemet Kommers.

Uppföljning av uppförandekod kan göras via stickprov.

6.3 Beslutade rutiner och processer för avtalsuppföljning

Anvisning

Ange om nämnden/bolaget har beslutade rutiner och processer för avtalsuppföljning.

Det finns olika processer för uppföljning inom Locum. T ex arbetar hållbarhetsfunktionen med uppföljning av uppförandekoden.

Upphandlingsfunktionen hanterar indexreglering och uppföljning av vissa kommersiella villkor i ramavtal samt avtalens giltighetstid, behov av förlängningar mm.

6.4 Effekten av de ingångna avtalen

Anvisning

INKÖP OCH UPPHANDLING 2022

Ange om nämnden/bolaget följer upp effekten av de ingångna avtalen i relation till avtalens krav eller mål.

Få avtal avser Locum AB och är oftast begränsade i utförande och följs löpande upp under leveransen.

6.5 Dokumentation av uppföljning och utvärdering av ingångna avtal

Anvisning

Ange om nämnden/bolaget dokumenterar uppföljning och utvärdering av ingångna avtal på ett systematiskt sätt.

Locum är en stor organisation med flera olika avtal som följs upp och dokumenteras på varierande sätt. Merparten av avtalen avser drift- eller byggentreprenader (se bilaga avseende LFS).

I beställningssystemet Kommers finns avtalsdatabas var alla avtal presenteras, tid för indexreglering mm finns redovisat och följs upp. Genomförda avrop mot ramavtal följs upp så att takvolymen för ramavtal inte överskrids.

INKÖP OCH UPPHANDLING 2022

7 Organisation och bemanning

7.1 Antal årsarbetare som arbetar med inköp och upphandling

Anvisning

Redovisa hur många årsarbetare inkl. konsulter som arbetar med inköp och upphandling. Om en medarbetare i sin tjänst till viss del har arbetsuppgifter i inköpsprocessen, redovisas en uppskattning av andelen. Medarbetare som avropar från avtal (ute i verksamheten) räknas inte med.

Roll	Antal årsarbetare 2022
Inköpare (avropare/beställare)	Alla anställda kan avropa/beställa från avtal
Upphandlare	6
Inköpscontroller	1
Analytiker	0
Inköps-/upphandlingschef	1
Avtalsförvaltare	0
Systemförvaltare	Inköpschef och avtalscontroller samt IT
Kategoriledare	0
Inköpsassistent	0
Övriga inköpsresurser	Upphandlingskonsulter, ca 2

8 Arbetssätt i inköpsprocessen

Anvisning

Redovisa gärna exempel på arbetssätt som kan spridas till andra nämnder och bolag i Region Stockholm.

Tvärfunktionellt arbete inom organisationen med dialog och information avseende krav och uppföljning av arbetsrättsliga villkor, uppförandekod mm. Funktionerna upphandling, hållbarhet och projekt har påbörjat intern dialog för att få samsyn inom dessa delar.

8.1 Utsedd inköpsansvarig person

Anvisning

Ange om nämnden/bolaget har en utsedd inköpsansvarig person.

Inköpschef Pia Lindberg Nedby

8.2 Upprättad upphandlingsplan

Anvisning

Ange om nämnden/bolaget har upprättat en upphandlingsplan.

Ja.

8.3 Utvecklade upphandlingar

Anvisning

Ange om nämnden/bolaget under 2022 har genomfört upphandlingar där nämnden/bolaget till exempel har använt en ny metod, ett nytt affärsupplägg eller gjort en mer innovationsvänlig upphandling.

Utveckling pågår löpande men inget banbrytande har gjorts avseende upphandling generellt.

9 Implementering av kategoristyrkt arbetssätt

Anvisning

Frågan besvaras endast av nämnder som fått ett utpekat kategoriansvar av regionfullmäktige (RS 2020-0054).

9.1 Kategoriorganisation

Anvisning

Ange om nämnden/förvaltningen har beslutat om kategoriorganisation. Exempelvis utsett kategoriansvarig, kategoriledare, kategoriteam och kategoriråd.

Rekrytering av kategoriledare kommer att genomföras under Q1 2023 varefter arbete med kategoristyrning kommer att implementeras inom verksamheten.

9.2 Tidplan för fastställande av kategoristrategi och kategoriplan

Anvisning

Beskriv hur tidplanen ser ut för fastställande av kategoristrategi och kategoriplan?

Arbete påbörjades under 2021. Tyvärr har 2 nyckelpersoner inom detta arbete bytt arbetsgivare under 2022 och vi får nu ta nya tag under 2023.

9.3 Utmaningar i arbete med implementeringen av kategoriansvaret

Anvisning

Ange vilka utmaningar nämnden/förvaltningen har stött på i sitt arbete med implementeringen av kategoriansvaret.

Kategori byggservice: större delen av det som omfattas av kategorin rör hissar. Locum har betydligt färre hissar än t ex Trafikförvaltningen. Dialog om detta har avstannat.

10 Övrigt

Anvisning

Här finns det möjlighet att ange kompletterande text kring inköpsarbetet 2022 som nämnden/bolaget vill lyfta fram.

Avtalsdatabas och beställningssystemet Kommers har implementerats under året, systemet togs i drift i maj månad och ger stora möjligheter till uppföljning av befintliga avtal samt planering inför nya avtal. Systemet underlättar för organisationen att hitta och använda rätt avtal.

Under 2022 har en ny tjänst, avtalscontroller, inrättats hos upphandlingsenheten. Rollen är strategiskt viktig för att bland annat ajourhålla och ha en övergripande kontroll över bolagets avtalsdatabas, ta fram rapporter och statistik avseende upphandling/inköp samt vara ett stöd för organisationen vid hantering av beställningssystemet.

Sammanställning kostnader Covid-19/Coronavirus 2022

Enhet

Locum AB-8300

Kontaktperson

Madeleine Johansson

Mejladress

madeleine.ma.johansson@regionstockholm.se

Mobilnummer

Rapporteringsmånad

December

Läses in från filkar:

	Ack. utfall	totalt i tkr	Prognos	totalt i tkr	Kommentar
1a. Personalkostnader		0		0	I samband med personalfesten (Locum dagen 30år) hade Åsa Berg ett utlägg med belopp på 14 759kr för 300 st. Covid-självtester.
1b. Provtagning personal		0		0	
2a. Smittskydd		0		0	
2b. Sjukvårdsrådgivning		0		0	
2c. Informationsinsatser		0		0	
3a. Skyddsutrustning		0		0	
3b. Provtagningsmaterial		15		0	
4a. Läkemedel		0		0	
4b. Transporter		0		0	
5. Övriga kostnader		0		0	
6. Invest. Medicinsk teknisk utrustning		0		0	
7a. Förlorade intäkter		0		0	
7b. Tillkommande intäkter		0		0	

Enhet	Område	Månad	Specificerad merkostnad	Ack belopp (tkr)			Prognos (tkr)		
			Skyddsutrustning	Koncern internt	Koncern externt	Total merkostnad	Koncern internt	Koncern externt	Total merkostnad
			Typ av merkostnad	0	0	0	0	0	0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December				0			0
Locum AB-8300	Skyddsutrustning	Ack December							

Locum AB

Sammanställning Uppdrag A1

ÅR 2022

Innehållsförteckning

1	Uppdrag.....	3
1.1	Långsiktig ekonomisk uthållighet	3
1.1.1	Hållbar investeringsutveckling	3

1 Uppdrag

1.1 Långsiktig ekonomisk uthållighet

1.1.1 Hållbar investeringsutveckling

Uppdrag	Status	Kommentar
Utreda moms- och skattefrågor kopplat till hela exploateringsprojektet Norra Hagastaden. Beskrivning Locum AB ges i uppdrag att utreda moms- och skattefrågor kopplat till hela exploateringsprojektet Norra Hagastaden. Diariernr RS 2020-0775 Beslutat av Regionfullmäktige 2022 Uppdragstyp Beslut budget Uppdraget beräknas avslutas 1:a kvartalet 2023	 Pågående enligt plan	ÅR 2022 KPMG har anlitats för att utreda frågan om omvänd byggmoms för Regionen i allmänhet och Norra Hagastaden i synnerhet. Delrapport påvisar hur komplext uppdraget är. Utökat uppdrag till KPMG kommer ges med inriktning ev. bolagisering av projektet Norra Hagastaden. Slutrapport kommer i mitten av januari 2023
Verkställa försäljningen avseende fastigheten Stockholm Glaven 12. Beskrivning Locum AB uppdras att verkställa försäljningen avseende fastigheten Stockholm Glaven 12 i enlighet med villkoren i köpeavtalet och köpebrevet samt att underteckna dessa (RS 2021-0681). Diariernr RS 2020-0775 Beslutat av Regionfullmäktige 2022 Uppdragstyp Beslut budget Uppdraget beräknas avslutas N/A	 Avslutad	ÅR 2022 Uppdraget avslutat.

Locum AB

Sammanställning Uppdrag A3

ÅR 2022

Innehållsförteckning

1	Uppdrag.....	3
1.1	Långsiktig ekonomisk uthållighet	3
1.1.1	Hållbar investeringsutveckling	3

1 Uppdrag

1.1 Långsiktig ekonomisk uthållighet

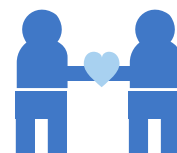
1.1.1 Hållbar investeringsutveckling

Uppdrag	Status	Kommentar
Utreda moms- och skattefrågor kopplat till hela exploateringsprojektet Norra Hagastaden. Beskrivning Locum AB ges i uppdrag att utreda moms- och skattefrågor kopplat till hela exploateringsprojektet Norra Hagastaden. Diariernr RS 2020-0775 Beslutat av Regionfullmäktige 2022 Uppdragstyp Beslut budget Uppdraget beräknas avslutas 1:a kvartalet 2023	 Pågående enligt plan	ÅR 2022 KPMG har anlitats för att utreda frågan om omvänd byggmoms för Regionen i allmänhet och Norra Hagastaden i synnerhet. Delrapport påvisar hur komplext uppdraget är. Utökat uppdrag till KPMG kommer ges med inriktning ev. bolagisering av projektet Norra Hagastaden. Slutrapport kommer i mitten av januari 2023
Verkställa försäljningen avseende fastigheten Stockholm Glaven 12. Beskrivning Locum AB uppdras att verkställa försäljningen avseende fastigheten Stockholm Glaven 12 i enlighet med villkoren i köpeavtalet och köpebrevet samt att underteckna dessa (RS 2021-0681). Diariernr RS 2020-0775 Beslutat av Regionfullmäktige 2022 Uppdragstyp Beslut budget Uppdraget beräknas avslutas N/A	 Avslutad	ÅR 2022 Uppdraget avslutat.

Livsviktiga fastigheter

Hållbarhetsrapport 2022

Innehåll

2022 i korthet

Ägardirektiv, budget och uppdrag

Så skapar vi värde för vården

Locums vision, strategier och mål

Locums arbete med intern kontroll

Omvärldsanalys med trender, möjligheter och risker

4 Agenda 2030 och Locums hållbarhetsarbete

14

7 Intressent- och väsentlighetsanalys

16

9 Resurseffektiv energi

20

Systematiskt energiarbete

20

Verksamhetsenergi

22

12 Cirkulära flöden

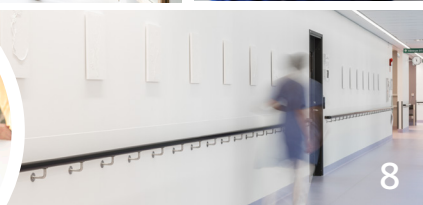
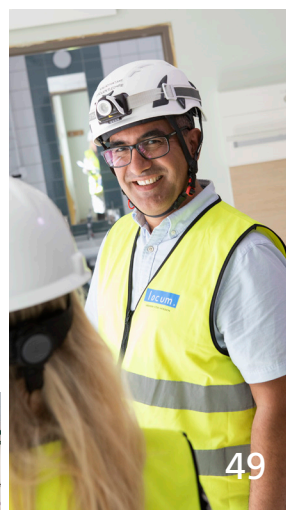
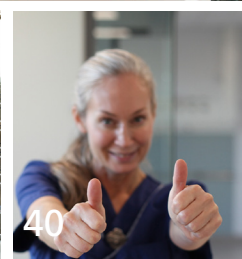
24

Klimatpåverkan

24

Resursanvändning

27

3

2022 i korthet

Året har präglats av ett försämrat säkerhetspolitiskt läge, oroligheter i omvärlden och en djup energikris. Vi ser ökad inflation, höjda marknadsräntor och leveransproblem av material. Att säkerställa trygga och robusta byggnader har blivit än viktigare för att garantera att regionens sjukhus fungerar dygnet runt, oavsett eventuella störningar, olyckor, kriser och krig. Trots det spända omvärldsläget har Locum haft framdrift och övervägande levererat i enlighet med plan. Vi har under året uppnått flera mål inom hållbarhetsområdet, såsom en minskad energianvändning med 15 % jämfört med 2011, en materialåtervinningsgrad för byggavfall på 58 % och ett HME (Hållbart Medarbetarengagemangsindex) på 83. Den nya vårdbyggnaden på Danderyds sjukhus uppnådde en preliminär certifiering enligt Miljöbyggnad, samtidigt som två tidigare certifierade fastigheter verifierades. Vi lanserade kampanjen Energismart på jobbet, en långsiktig kampanj som riktar sig till våra hyresgäster i syfte att minska verksamhetsenergin.

Locums medarbetare påbörjade under hösten "De 7 goda vanorna" som är en av de främsta utbildningarna för personligt ledarskap. Utbildningen ska bidra till ett gemensamt syn- och arbetssätt i vår strävan att bli det ledande fastighetsbolaget inom vårdmiljöer. Vidare följer ytterligare exempel på händelser som ägde rum 2022.

Rekordmånga servade cyklar - på 14 av våra sjukhus servades cirka 1300 cyklar. Som en del av vårt hållbarhetsarbete och för att främja hälsan bland vårdens anställda, erbjöd vi kostnadsfri cykelservice för våra hyresgäster.

Danderyds sjukhus har fått ett nytt utegym. Med träningsredskap, boulebana och nya sittplatser är nu området intill Edsviken en plats för både träning och vila i en trevlig miljö. Nacka sjukhus har också fått en ny promenadslänga.

Produktionen av den nya vårdbyggnaden på Danderyds sjukhus fortgår och beräknas vara klar 2025. Under året certifierades byggnaden preliminärt enligt Miljöbyggnad nivå Silver. Här hölls också årets säkerhetspush inom ramen för Håll Nollan.

Vi är mycket glada och stolta över att flera av våra medarbetare och projekt under året har nominerats och erhållit utmärkelser. Bland annat Årets fastighetsförvaltare, Qnetpriset, Gyllene äpplet, Årets eldsjäl och Stora inneklimatpriset.

Under hösten startade kampanjen Energismart på jobbet. Målet med kampanjen är att skapa ett långsiktigt förändrat beteende hos vårdens medarbetare för att spara energi.

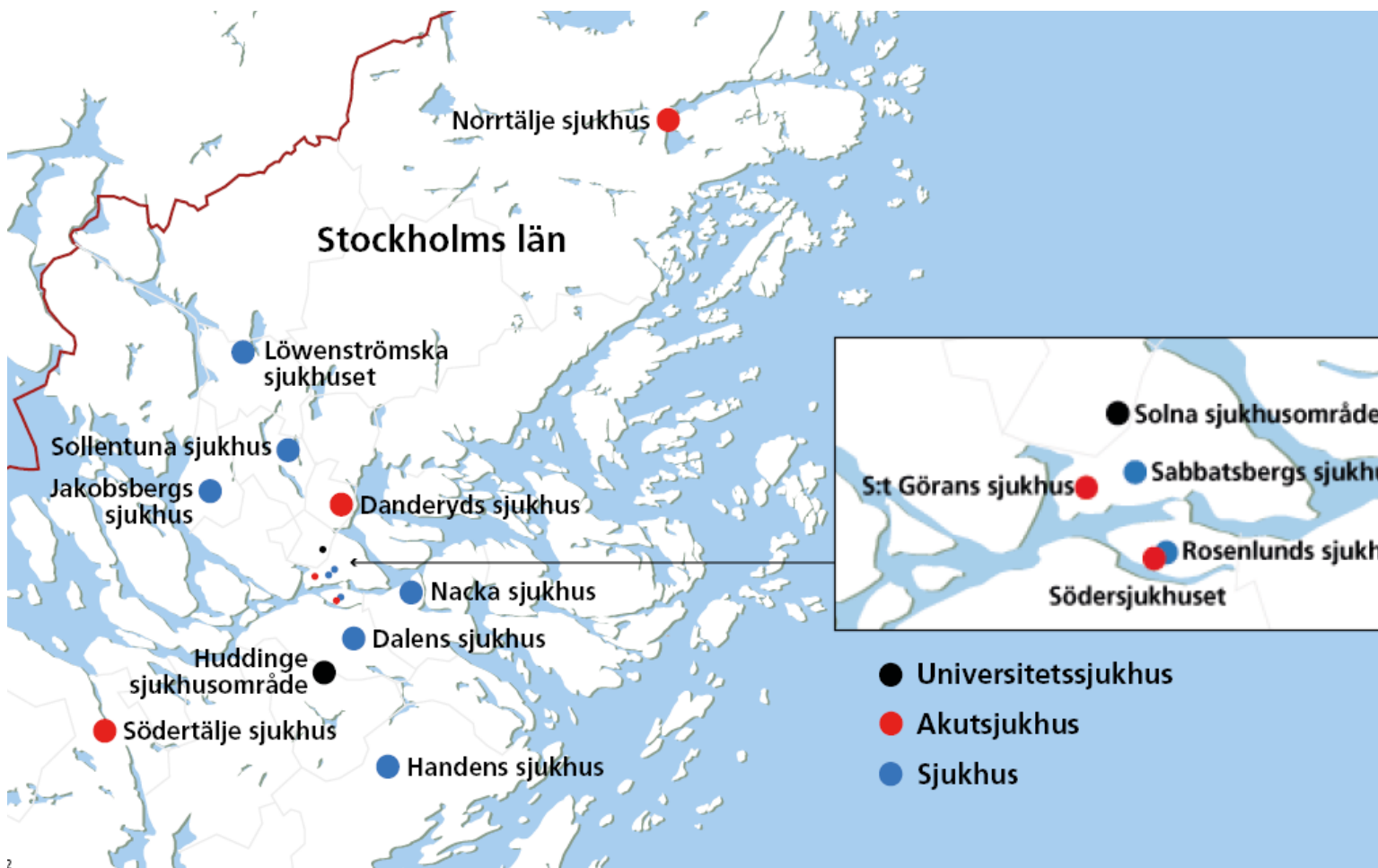
Ovan: Illustration på den nya vårdbyggnaden på Danderyds sjukhus.

1300

Rekordmånga servade
cyklar - på 14 av våra
sjukhus servades cirka
1300 cyklar.

Ovan: Glad Jenny, medicinsk sekreterare på
Nacka sjukhus som fått sin cykel servad.

2

Vänster: Bild på förvaltare och läkaren Lars Erenius på Danderyds sjukhus. **Ovan:** Karta på våra fastigheter.

Ägardirektiv, budget och uppdrag

Region Stockholm formulerar vårt uppdrag och sätter ramen för verksamheten via ägardirektiv, budget, policyer, strategier och riktlinjer.

I regionens budget tydliggörs prioriteringar som kompletteras med konkreta mål i syfte att nå visionen om att vara en attraktiv, hållbar och växande region med frihet för invånarna att själva utforma sina liv och fatta avgörande beslut. Under året har Region Stockholm drivit ett arbete att ta fram en riktlinje för hållbarhet, som en del av hållbarhetsstrategin och hållbarhetspolicy. Utöver detta pågår framtagande av hållbarhetsmål och utformning av nya indikatorer vilket kommer fortgå även under 2023.

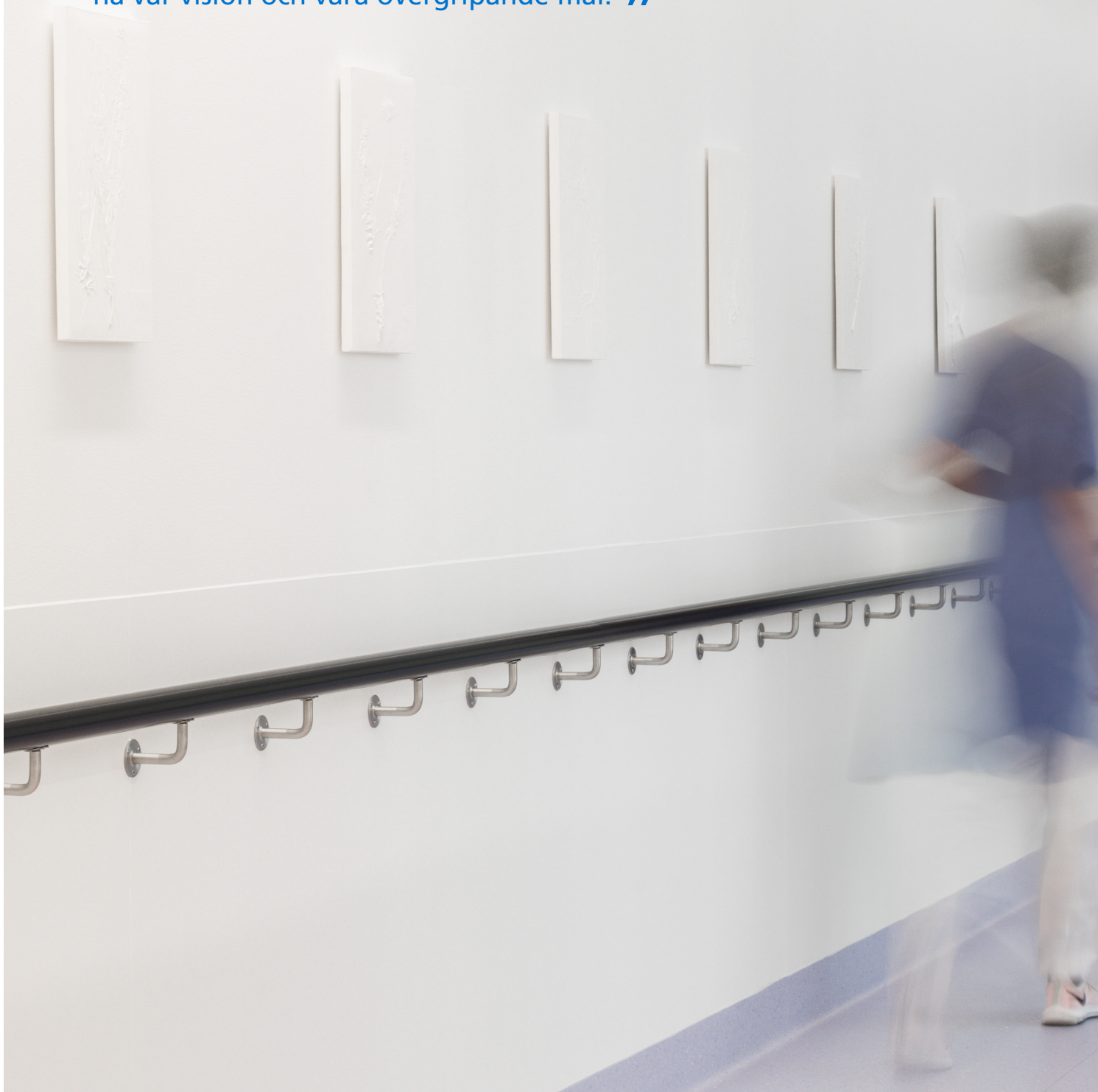
Locums uppdrag innebär att utveckla, förvalta, bygga och hyra ut lokaler i regionens två miljoner kvadratmeter vårdfastigheter. Utifrån uppdrag, och tillsammans med ägaren och våra hyresgäster, planerar och genomför vi byggprojekt med fokus på hållbarhet, kostnadseffektivitet och ändamålsenlighet. Ett intensivt förvaltningsarbete pågår, vilket innebär åtgärder kopplade till nödvändigt underhåll, långsiktig planering för upprustning av tekniska system samt planering för att möta klimatförändringar och dess påverkan på fastigheternas driftsäkerhet.

Så skapar vi värden för vården

Ett sjukhus är en komplex fastighet med många tekniska system som måste fungera dygnet runt för att den livsviktiga vården ska kunna bedrivas. En väl fungerande drift och skötsel är basen i vår förvaltning och tillsammans med våra driftentreprenörer på sjukhusen arbetar vi varje dag för att se till att exempelvis värme, vatten, el, medicinska gaser och ventilation fungerar som det ska. Genom innovation och samverkan med våra hyresgäster leder vi utvecklingen av de bästa vårdmiljöerna i Sverige.

Årligen genomför vi cirka 600 byggprojekt i form av hyresgäst Anpassningar, underhåll och större investeringar för att möta Region Stockholms behov av vårdlokaler. De kommande åren satsar vi på hållbarhet, kundnöjdhet, stark ekonomi samt attraktivitet som arbetsgivare och beställare. Utifrån vår omvärldsanalys kommer 2023 att präglas av ökat fokus på robusthet och IT-säkerhet.

“ Vår vision är att bli det ledande fastighetsbolaget för vårdmiljöer. Vi har tre övergripande strategier: ökade värden för vården, ökad nytta av innovation och digitalisering samt värdeskapande organisationskultur. Strategierna ska hjälpa oss att nå vår vision och våra övergripande mål. ”

Ovan: Korridor på S:t Görans sjukhus.

Så skapar vi värden för vården!

 10 certifierade sjukhusbyggnader enligt Miljöbyggnad

Alla ska kunna vistas i våra lokaler och utemiljöer

 15% minskad energianvändning jämfört med 2011

600 byggprojekt

2 miljoner kvadratmeter

Medarbetare
51% män och
49% kvinnor

93% godkända byggvaror i BVB

Locums övergripande mål

Stark ekonomi för att trygga förvaltningen av regionens vårdfastigheter på kort och lång sikt. Det skapas genom ordning och reda i ekonomin och genom att säkerställa att det bedrivs en kostnadseffektiv och affärsmässig verksamhet. Utgångspunkten är att värna om kärnverksamheten och effektivisera administration, lokalanvändning och inköp. Locum ska i enlighet med budget nå ett resultatkrav på 3,5 mkr för 2022, vilket uppnåddes.

Nöjd kund innebär att erbjuda lokaler för god vård, väl fungerande fastighetsdrift och väl genomförda byggprojekt. Locums målsättning för kundmätningen 2022 var 62 och resultatet blev 59 (58 för 2021).

Under 2023 behöver vi därför ytterligare stärka upp arbetet för att nå vårt mål. En av Locums styrkor i undersökningen var "yttre skötsel". Liksom resultatet för 2021 var "kunddialogen" ett identifierat fokusområde framåt.

Hög attraktivitet som arbetsgivare och beställare innebär engagerade medarbetare med goda utvecklingsmöjligheter, intressant för potentiella medarbetare och ett attraktivt bolag att vara leverantör till. Locums målsättning 2022 för HME var 78, där resultatet blev 83 (79 för 2021). Med en hög svarsfrekvens nådde vi återigen ett mycket gott resultat, vilket visar att trenden från föregående år håller i sig.

Hållbar utveckling innebär att verksamheten bedrivs långsiktigt utifrån social, ekologisk och ekonomisk hänsyn för att främja en hållbar utveckling. Inom området finns ett flertal mål vilket framgår vidare i hållbarhetsrapporten.

Locums hållbarhetspolicy tydliggör vår ambition samt hur vi ska integrera hållbarhet i vårt uppdrag att förvalta och utveckla vårdfastigheter. För att ta del av vår hållbarhetspolicy, se locum.se

Locums arbete med intern kontroll

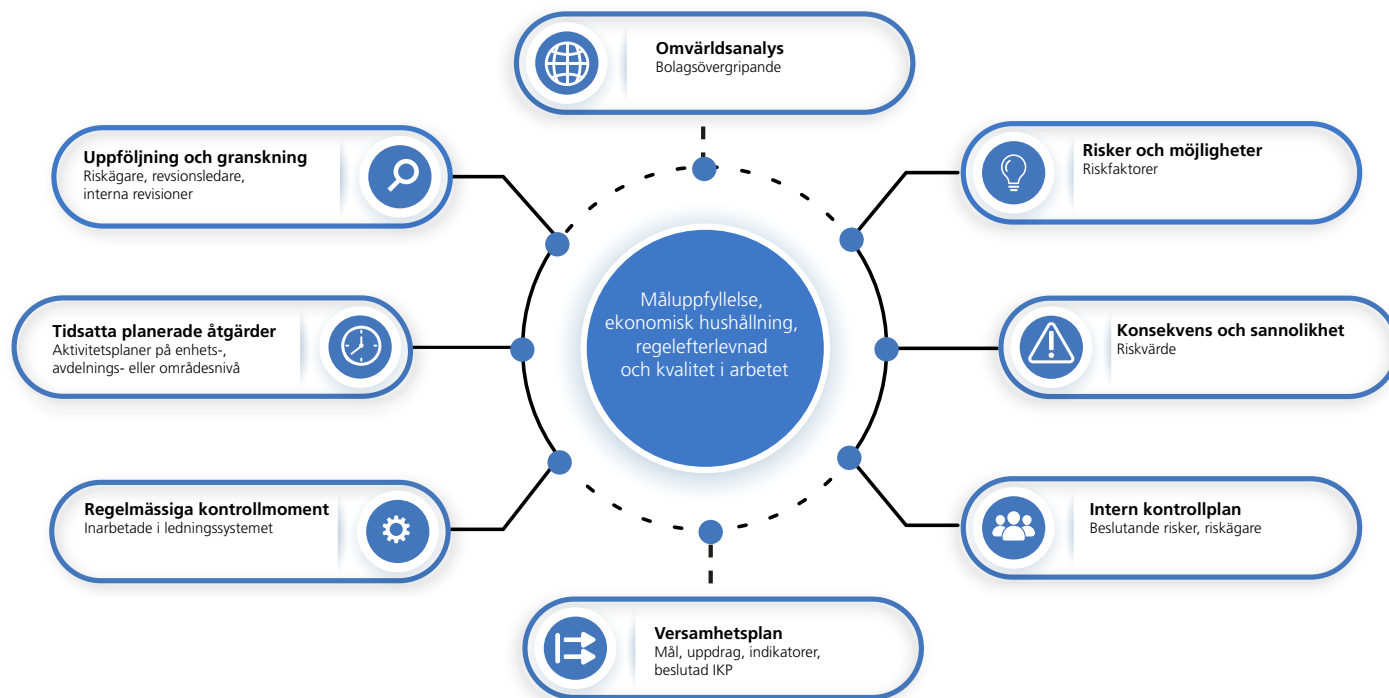
Intern kontroll är ett proaktivt arbete för att identifiera, förebygga och hantera risker som kan påverka måluppfyllelse, ekonomisk hushållning, regelefterlevnad eller kvalitet i arbetet.

Vårt arbete med intern kontroll är viktigt för att uppnå mål och upprätthålla förtroendet för Locums verksamhet. Locums styrelse har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen och ska säkerställa att den är tillräcklig. Vd ansvarar för att upprätthålla

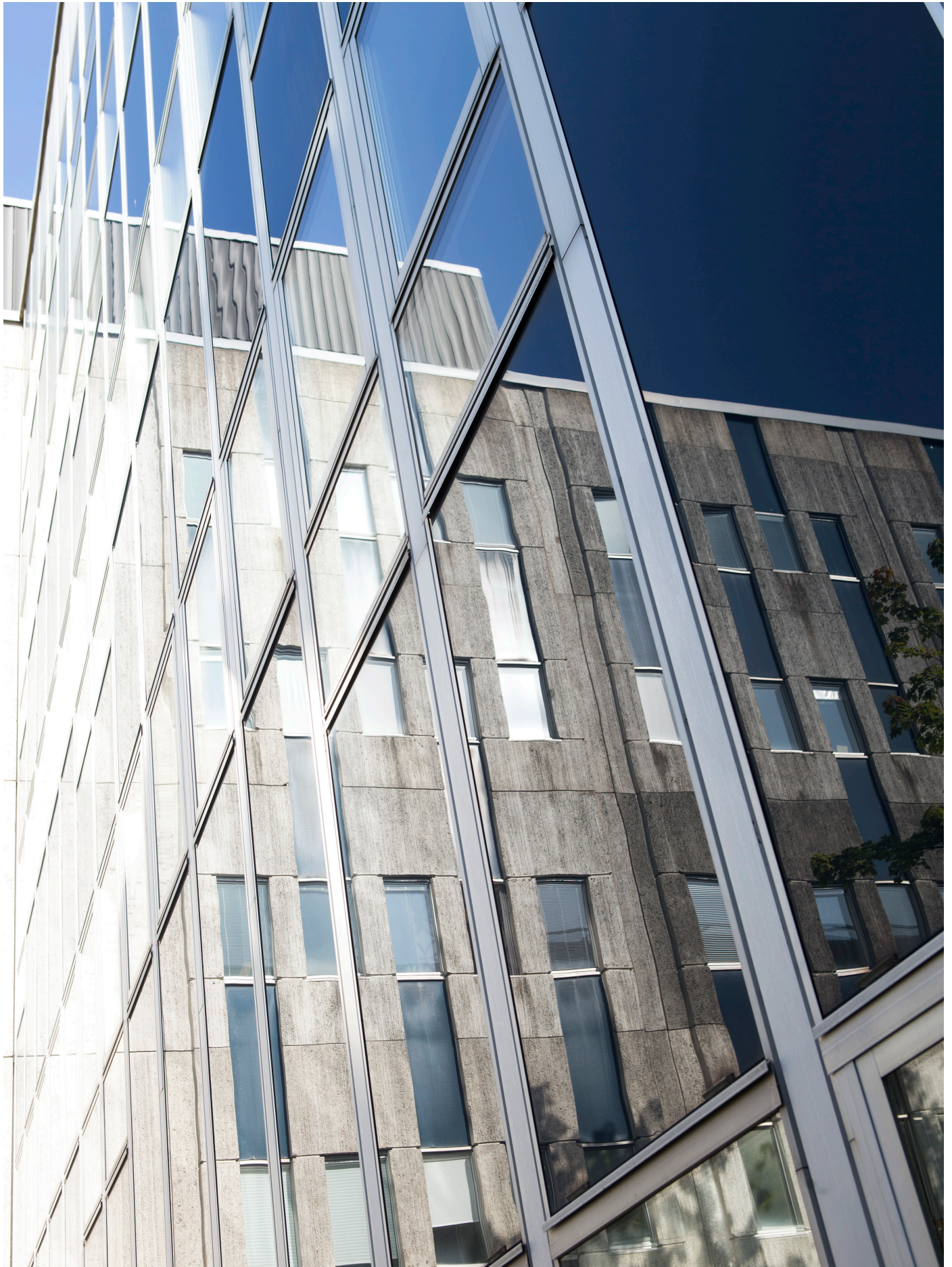
en god intern kontroll och rapporterar löpande till styrelsen. Arbetet med intern kontroll, utifrån Region Stockholms policy för integrerad ledning och styrning (ILS) samt regionens riktlinje för intern kontroll, är inarbetad i Locums verksamhetsstyrning

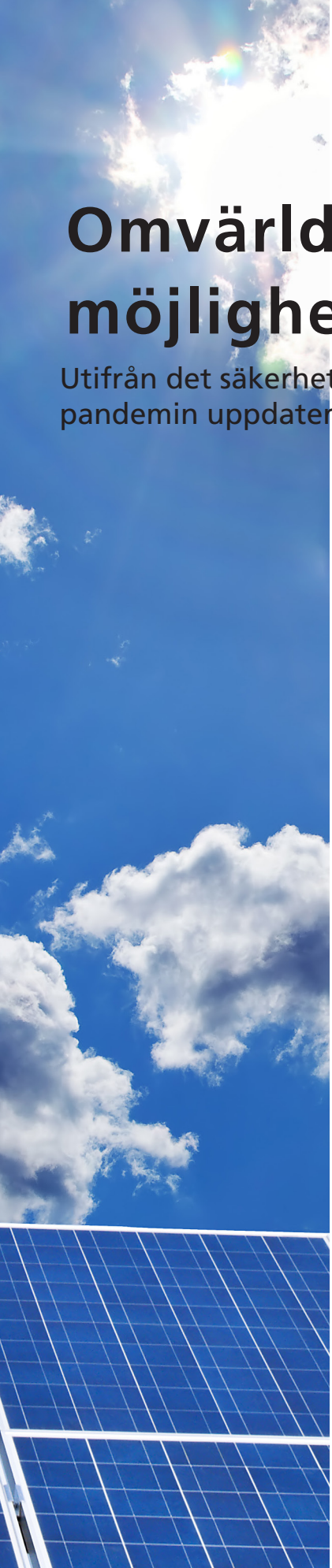
och det certifierade ledningssystemet. Locum omcertifierades enligt krav i ISO 9001 och 14001 i september 2022, utan avvikelser. Vidare är Region-revisorernas samlade bedömning av den interna kontrollen att den är tillräcklig.

Intern kontroll

Höger: Fasad på Huddinge sjukhusområde.

Omvärldsanalys med trender, möjligheter och risker

Utifrån det säkerhetspolitiska läget och fortsatt påverkan från pandemin uppdaterades omvärldsanalysen för 2022.

“ Vi arbetar målstyrt och på ett strukturerat sätt med hjälp av analyser, effektiv planering, kontroll och uppföljning – ständig förbättring är en del i det dagliga arbetet. “

Ur Locums Hållbarhetspolicy

Locums betydande trender

- Försämrat säkerhetspolitiskt läge och fortsatt påverkan från pandemin.
- Klimatförändringar och klimatanpassningar.
- Värderingsförändringar, vilket skapar ökade krav och förväntningar som är svåra att möta, så som tillit till offentlig sektor, medarbetares krav och önskemål samt anpassningar av lokaler utifrån välfärdsbehov.
- Ökade möjligheter och risker med ny teknik.

Risker till intern kontrollplan

Risikanalys genomförs för de riskfaktorer som bedöms kunna påverka möjligheterna att nå uppsatta mål och genomföra uppdrag. Riskerna sågs över i samband med att omvärldsanalysen reviderades. De tidigare betydande riskerna kvarstod och riskvärderingen höjdes för "Ökad påverkan från klimatförändringar" samt "Ökat glapp mellan analog och digital kompetens".

Till varje risk finns kontrollmoment eller begränsande åtgärder specificerade. Regelmässiga kontrollmoment inarbetas i Locums ledningssystem och tidsbegränsade åtgärder planeras i interna aktivitetsplaner eller bedrivs som bolagsövergripande utvecklingsprojekt.

Risk och riskbeskrivning	Konsekvens	Kontrollmoment och åtgärd
IT-baserad risk Ökat antal digitala attacker och intrång. Ökad digitalisering och uppkopplingsgrad ökar risken för angrepp på vår IT-miljö, passersystem och fastigheternas försörjningssystem. Exempelvis på grund av intrång, skadlig kod etcetera.	Angrepp Angrepp kan orsaka stora och långvariga störningar avseende verksamheten som bedrivs på sjukhusen, vilket kan resultera i krav på lösensummor eller dyra återställningskostnader.	Begränsa risken för digitala attacker och intrång med brandväggar, inloggningssystem, regler och rutiner avseende informationssäkerhet och IT-säkerhet.
Omvärldsrisk Extraordinär händelse inträffar. Allvarlig störning eller risk för allvarlig störning i viktig samhällsfunktion som kräver skyndsamt insats. Exempelvis pandemi eller terrorattack.	Pandemi Effekter från pandemin påverkar både tillgång och pris på ett antal materielgrupper som behövs i fastighetsprojekten vilket kan leda till både ökade byggkostnader, längre genomförandetider och att obeprövade konstruktioner och material används. Ökande krav på flexibilitet för att möta framtida pandemier. Krig och terror Terrorattacker eller fysiska angrepp slår ut driften eller orsakar därmed störningar i verksamheten. Sjukhusbyggnaderna måste anpassas med åtgärder för ökad säkerhet vilket medför ökat investeringsbehov.	Ta fram kontinuitetsplaner och risk- och sårbarhetsanalyser med åtgärdsförslag. Implementera Rakel i hela förvaltningsorganisationen för extraordinära händelser. Genomföra säkerhetsskyddsanalyser.
Verksamhetsrisk Ökad påverkan från klimatförändringar. Det blir vanligare med varma somrar, stora nederbördsmängder och snabba väderomslag. Åtgärder för att klimatanpassa fastigheterna medför ett ökat investeringsbehov.	Ökade kostnader Driftssäkra och ändamålsenliga lokaler kan ej säkerställas. Ökade kostnader för att begränsa effekterna av ett förändrat klimat. Extremväder Skyfall, värme och snölast ger tillfälliga störningar i driften och därmed verksamheten, vilket kommer kräva anpassning av dimensionerande förutsättningar och nya tekniska lösningar.	Ta fram kontinuitetsplaner och risk- och sårbarhetsanalyser med åtgärdsförslag.
Verksamhetsrisk Ökat glapp mellan analog och digital kompetens. Ökad digitalisering och övertro på nya tekniska lösningar leder till minskad analog kompetens och förståelse. Vid störningar behövs kunskap både om digital teknik samt om analog teknik för snabbt åtgärdande.	Sårbara lösningar Ökat glapp mellan teori och praktik kan ge sårbara lösningar. Projekterade lösningar blir inte tillräckligt robusta för att även fungera vid störningar. Driftavbrott Kritiska eller långa driftsavbrott kan få allvarliga konsekvenser för vården. Vidare är driftspersonal inte införstådd med både digital teknik och analoga lösningar som införs. Dessutom kräver manuella rutiner mer resurser.	Genomföra regelmässig kontinuitetsplanering avseende bland annat fastighetsautomation och fastighetsnät. Genomföra aktiviteter rörande fastighetssystem, passersystem och kontinuitetsförbättrande arbete. Implementera Rakel i hela förvaltningsorganisationen för extraordinära händelser.
Förtroenderisk Fastigheternas skydd mot extraordinära händelser motsvarar inte förväntan. Riskerna i samhället ökar, större polarisering och kriminella väljer nya vägar. Robusta sjukhusbyggnader och fokus på klimat-, risk- och sårbarhetsanalys riskerar att ge sken av att vi är mer förberedda än vår ekonomi tillåter.	Förtroendeskada Byggnader och system är inte tillräckligt robusta och redundanta för att förhindra störningar vid extraordinära händelser. Detta kan innebära en förtroendeskada den dag verksamheten eventuellt slås ut eller påverkas negativt av kraftiga störningar.	Ta fram risk- och sårbarhetsanalyser med åtgärdsförslag. Genomföra robustethöjande åtgärder i samband med byggprojekt. Invänta svar från Enheten för katastrofmedicinsk beredskap avseende vilka objekt som behöver prioriteras. Genomföra regelmässig kontinuitetsplanering avseende fastighetsautomation och fastighetsnät.
Förtroenderisk Oönskade effekter från klimatanpassningar. Kraven på klimatanpassning innebär till exempel ökad installation av kyla vilket påverkar fastigheternas energianvändning negativt. Detta medför ytterligare kostsamma och strukturella åtgärder för att minska energianvändningen. Inga medel finns avsatta för detta.	Ökad miljöpåverkan	Redovisa behov avseende klimatanpassningar och strukturella åtgärder för att minska energianvändningen i samband med investeringsplaneringen.

Agenda 2030 och Locums hållbarhetsarbete

Vi utformar och förvaltar lokaler med en god inomhusmiljö att bedriva vård i. Vi begränsar miljö- och hälsoskadliga ämnen i de material och produkter som byggs in, samtidigt som vi arbetar med att minska mängden föroreningar till luft, mark och vatten både i samband med investeringar och det långsiktiga förvaltningsarbetet.

Locum arbetar aktivt för att främja jämställdhet och begränsa diskriminering, bland annat genom obligatoriska utbildningar och årliga lönekartläggningar. Vi har nolltolerans mot sexuella trakasserier, hot och kränkande särbehandling. För att möjliggöra rapportering av allvarliga incidenter har Locum en visselblåsarfunktion.

Locum minskar mängden utsläpp av föroreningar till vatten genom att använda Byggvarubedömningen och KLARA vid val av produkter och kemikalier. När behovet finns utformar vi lokalerna så att avloppsvattnet renas.

Vi arbetar för att fastigheternas energianvändning ska vara resurseffektiv och bidra till minskad klimatpåverkan samt stark ekonomi. Vi bedriver ett systematiskt energibesparingsarbete och stödjer verksamheterna för att minska energianvändningen, samtidigt som vi löpande bevakar vidareutveckling av fastighetsnära förnybar teknik.

Locum bedriver ett systematiskt arbete för att främja en god och säker arbetsmiljö för både medarbetare och leverantörer. Vi är en av medlemmarna i Håll nollan, ett samverkansinitiativ för noll olyckor i byggbranschen. Vi genomför även löpande byggplatskontroller och ställer krav på efterlevnad av Sveriges regioners uppförandekod för leverantörer.

Vår utgångspunkt är att alla människor ska kunna vistas, förflytta sig och ha tillgång till de vårdfastigheter med tillhörande utemiljöer som Locum förvaltar. För att uppnå detta har vi ett tätt samarbete mellan olika discipliner som bidrar till kunskapsutbyte och ständiga förbättringar i de riktlinjer och typrum som tagits fram.

Hållbarhet ska genomsyra hela Locums verksamhet och vara en integrerad del av det dagliga arbetet. Förutom lagkrav och andra krav styrs vi av policyer, riktlinjer, strategier samt mål och indikatorer från Region Stockholm. Utöver detta bygger vårt hållbarhetsarbete bland annat på Agenda 2030, Parisavtalet och bolagets hållbarhetspåverkan.

Sedan tidigare har vi analyserat vilka av FNs globala mål för hållbar utveckling som är knutna till vår hållbarhetsagenda och mest relevanta utifrån vår verksamhet. En översyn av den analysen gjordes under 2022 där utgångspunkten var Locums koppling till de globala målens delmål, till skillnad från tidigare analys där kopplingen till respektive indikator bedömdes.

Vi skapar tillgängliga, säkra och trygga vårdmiljöer där hållbarhetsfrågor är en integrerad del i arbetet. Både inom- och utomhusmiljön utformas för att möta dagens behov samtidigt som anpassningar görs för att förbättra och stärka motståndskraften mot ett förändrat klimat.

Vi skapar hälsofrämjande, läkande och tillgängliga utomhusmiljöer genom att beakta och arbeta med ekosystemtjänster i det långsiktiga förvaltningsarbetet och i samband med investeringar. Vidare bidrar resurseffektiv materialhantering till att minska den indirekta påverkan på biologisk mångfald.

För att främja en resurseffektiv materialanvändning inventerar vi och återanvänder produkter genom vår app Locum Market. De standardiserade utformningar för olika vårdutrymmen som tagits fram bidrar till genomtänkta och långsiktigt hållbara lösningar. I upphandlingar ställer vi omfattande hållbarhetskrav i enlighet med nationella och regionala prioriteringar.

Locums arbete präglas av hög affärsmässig etik och vi arbetar för att förebygga alla former av oegentligheter och korruption, inklusive givande och tagande av muta. Vår kultur och värdegrund bidrar till ett lyhört och inkluderande klimat.

Vi arbetar med risk- och sårbarhetsanalyser för att identifiera och begränsa risken för konsekvenser av ett förändrat klimat. Liksom klimatanpassningsåtgärder är prioriterade är även vikten av att minska klimatpåverkan av stor betydelse. Att minska energianvändningen och beakta klimatpåverkan i samband med byggprojekt är viktiga delar i arbetet.

Vi deltar i en mängd samarbeten med både offentliga och privata aktörer såsom PTS, BELOK och samverkansrådet för fysisk tillgänglighet. På så sätt kan vi erfarenhetsåterföra och tillsammans bidra till effektiv utveckling av hållbarhet.

Illustrationer: Globala målen.

Intressent- och väsentlighetsanalys

En viktig del i hållbarhetsarbetet är våra intressenter.

En uppdaterad intressentanalys gjordes under 2022.

De intressenter som identifierats sedan tidigare

kvarstod, med undantag att närboende nu exkluderas.

Bedömningen gjordes utifrån att intressentgruppen

inte kan påverka Locums verksamhet i väsentlig

omfattning. De viktigaste frågorna har till stor del

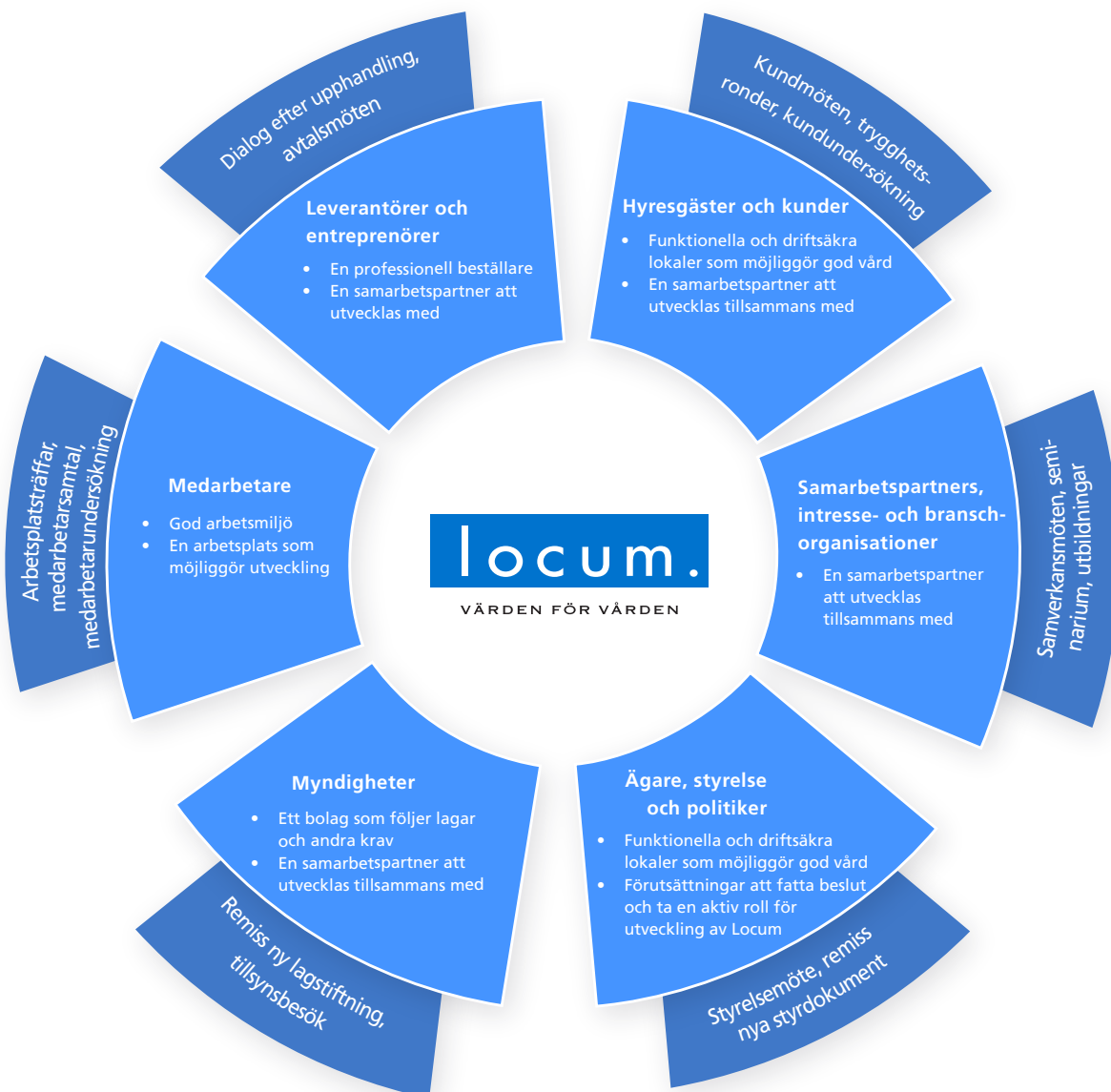
handlat om det försämrade säkerhetspolitiska

läget och elkrisen, samtidigt som spåren

av Covid-19-pandemin fortfarande

kvarstår.

Locums viktigaste intressentgrupper, prioriterade frågor och dialogtyper

Höger: Montage 3D BIM bild.

En hållbarhetsutredning som syftar till att ge en gemensam bild över de väsentligaste hållbarhetsfrågorna har slutförts under 2022. Utredningen består av tre huvudsakliga delar: dokumentanalys inklusive omvärldsanalys, enkätstudie med 20 interna intressenter och 12 djupintervjuer samt värdering av hållbarhetsaspekter. De viktigaste hållbarhetsfrågorna, utifrån värderingen,

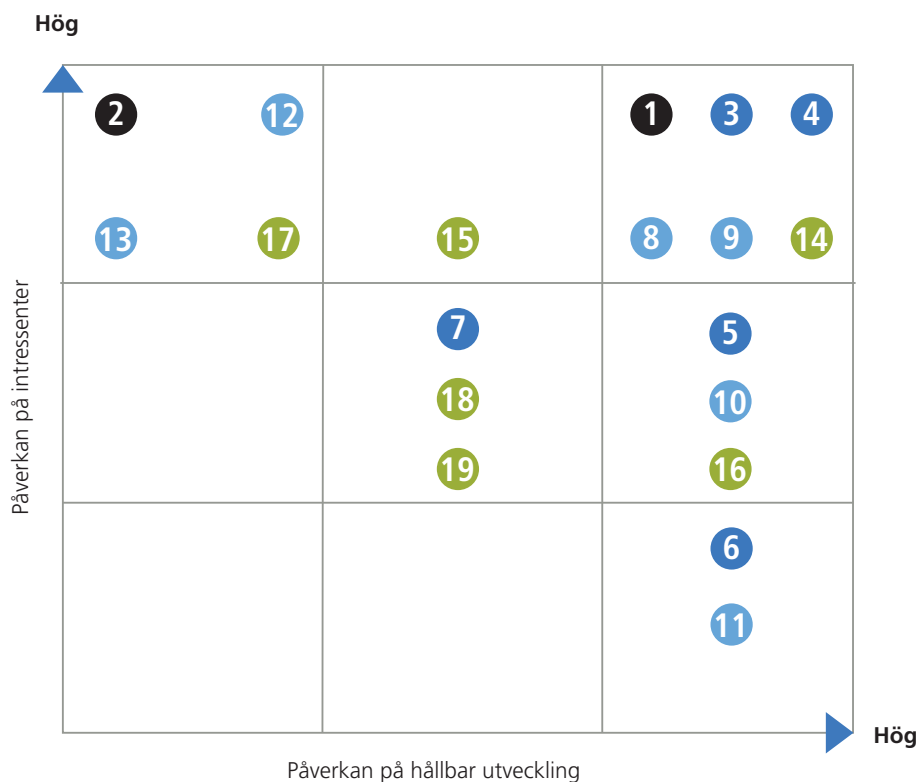
presenteras i väsentlighetsanalysen. Områden som är en del av vårt grunduppdrag har värderats högt både av intressenter och påverkan på hållbar utveckling, likaså frågor som visar på ett utvecklingsbehov. Utvecklingsbehov finns inom klimatpåverkan, säkra, trygga och klimatanpassade lokaler samt hållbara leverantörskedjor. Alla områden i analysen är av vikt för Locum, men utifrån vår

verksamhet har vi olika rådighet över frågorna. Exempel på detta är verksamhetsenergin, som hyresgästerna har störst ansvar för. Fyra övergripande fokusområden har tagits fram för Locums hållbarhetsarbete, vilka framgår i kategoriseringen i väsentlighetsanalysen och vidare i rapporten.

Ovan: Lampor, Pixabay.

Väsentlighetsanalys

Resurseffektiv energi

1. Fastighetsenergi (värme, kyla, el)
2. Verksamhetsenergi

Cirkulära flöden

3. Klimatpåverkan från energi
4. Klimatpåverkan från byggprojekt
5. Byggavfall
6. Produkter och material i byggprojekt
7. Verksamhets- och driftavfall

Hållbara vårdfastigheter

8. Inomhusmiljö
9. Trygga, säkra och klimatanpassade lokaler
10. Fysisk tillgänglighet
11. Läkande utemiljöer och biologisk mångfald
12. Krisberedskap
13. Informationssäkerhet

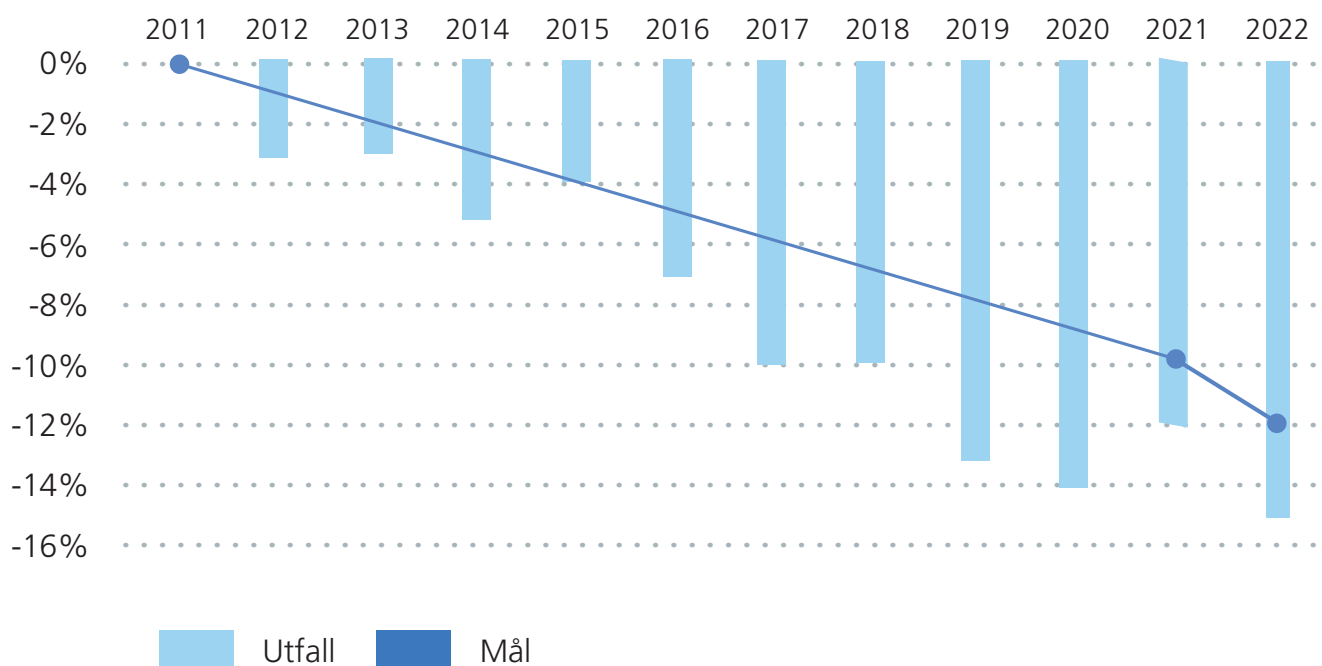
Inkluderande arbetssätt

14. Hållbara leverantörskedjor
15. Jämlikhet, jämställdhet och mångfald
16. Arbetsmiljö i byggprojekt
17. Motverkande av korruption
18. Arbetsmiljö i förvaltning
19. Medarbetarnas hälsa och välbefinnande

Resurseffektiv energi

Ett prioriterat område för Locum och Region Stockholm är att fastighetsbeståndets energianvändning ska vara resurseffektiv för att bidra till minskad klimatpåverkan och stark ekonomi. Regionens mål är att vi ska minska energianvändningen med 12 % år 2022 utifrån basår 2011. Locum nådde det satta energimålet, då resultatet visar att energianvändningen minskat med 15 % (13 %) jämfört med basåret 2011.

Minskad energianvändning jämfört med basåret 2011

Systematiskt energiarbete

Locum bedriver ett systematiskt energiarbete och upprättar årligen objektspecifika energiplaner utifrån den övergripande målnivån. Energiplanen beskriver fastighetsobjektets energimål, historiska utfall, prognos, kommande åtgärder och händelser som påverkar energianvändningen i fastigheterna samt hur det förhåller sig till hela Locum. Energiplanerna följs upp minst en gång per månad. Flertalet händelser under året har bidragit till en minskning av energianvändningen.

Locum har i stort genomfört de projekt som var planerade. Flera driftentreprenörer har bedrivit ett framgångsrikt energioptimeringsarbete. Andra anledningar är att sommaren inte var lika varm som föregående år, vilket bidragit till minskad kylanvändning. Den varma våren och hösten gjorde att mindre fjärrvärme behövde köpas för tillskottsvärme till värme- och ventilationssystem, främst gällande de fall där det finns värmeåtervinning av kondensorvärme från egna kylmaskiner.

Samtidigt har problem med återvinning av kondensorvärme från kylmaskiner på olika håll lett till en ökning. Stadshagsvägen 7 såldes, två byggnader på Solna sjukhusområde revs och samtliga utgick ur energiuppföljningen, vilket gav en marginell ökning. En viss återgång till mer normala driftförhållanden gällande ventilationen, efter pandemins mest intensiva faser, har lett till energiminskningar av både värme, el och kyla.

Ovan: Byggnad 52 på Danderyds sjukhus som certifierades enligt Miljöbyggnad guld.

Exempel på åtgärder som genomförts under 2022 och som har gett upphov till minskad energianvändning är:

- Utbyte av ett antal ventilationsaggregat, undercentraler och pumpar.
- Byte till mer energieffektiva fönster på flera sjukhus, vilket förutom minskad energianvändning ger förbättrad komfort för hyresgästerna eftersom kallras minskar. Även taklanterniner har bytts ut.
- Byte av värmexlare för spillvatten.
- Isolering av rör.
- Utbyte av remdrivna fläktar till direktdrivna EC-fläktar på flertalet sjukhus.
- Installation av spjäll för zonstyrning av ventilation.
- Utbyggnad och installation av värmeåtervinning av kondensorvärme från kylmaskiner.
- Löpande belysningsbyte till LED-belysning.
- Borttagande av övertonsfilter till hissar på samtliga sjukhus. Flertalet hissar har också bytts ut till effektivare hissar med återmatning av energi.

Stäng av dator, skärm,
skrivare och kopiator
när du går hem.

#EnergismartPåJobbet

Släck
belysningen.

#EnergismartPåJobbet

Stäng kyl och
frys snabbt.

#EnergismartPåJobbet

Kör diskmaskinen
full.

#EnergismartPåJobbet

Ovan: Bilder från Locums energikampanj.

Verksamhetsenergi

En utmaning i arbetet med att minska energianvändningen ligger i att sjukvården blir alltmer teknikintensiv och verksamhetsenergin utgör med en allt större andel av den totala energianvändningen i sjukvårdsfastigheterna. Detta syns tydligt i de nya byggnaderna som tagits i drift, där verksamhetsenergin står för mer än hälften av energianvändningen. Både fastighets- och verksamhetsenergi ingår i målsättning och utfall för bolagets energianvändning. Av naturliga skäl har

vi dock störst, och även direkt, rådgivning över att påverka fastighetsenergin. Locum jobbar med att effektivisera användningen av verksamhetsenergin ur flera olika perspektiv såsom informationsspridning, tillhandahållande av verktyg, samverkan, tydliggörande av verksamhetsenergin inverkan och rena tekniska åtgärder. Flera kommunikationsinsatser kring verksamhetsenergi och inomhusklimat har utförts under året. Under oktober startade kampanjen "Energismart på jobbet" för att

minska verksamheternas energianvändning genom enkla beteendeförändringar i vardagen bland vårdens medarbetare. Kampanjen är långsiktig - det tar tid att förändra beteenden - och fokus under senhösten och vintern var att minska användningen av el, något som varit på dagordningen i hela samhället under andra delen av 2022. Vi krockar arm med vården för att nå ut till medarbetarna med konkreta tips, enklare verktyg, kunskap och inspiration. Kampanjen har tagits emot väl och vi planerar fortsatta insatser för 2023.

“ Nu har det blivit en vana att släcka belysningen och att stänga av datorer. Hållbarhet är en självklarhet i vårt dagliga arbete.”

Marie Lyckman Bergman, röntgensjuksköterska och hållbarhetsinformatör på Mammografin på S:t Görans Sjukhus.

Cirkulära flöden

En byggnad kräver stora mängder material och genom att beakta hela livscykeln – från byggmaterialens råvaruutvinning, under nybyggnation, förvaltning och ombyggnation till rivnings- och avfallsfasen, ges förutsättningar för en effektiv resursanvändning.

Både bygg- och det långsiktiga förvaltningsperspektivet tas hänsyn till när Locum gör ändringar i fastigheterna. Detta främjar hållbar materialanvändning, begränsar uppkomsten av avfall och således även klimatpåverkan. Samverkan samt att ödmjukt beakta den totala mängden krav som ställs på en vårdfastighet är framgångsfaktorer för att sträva mot cirkulära flöden.

Klimatpåverkan

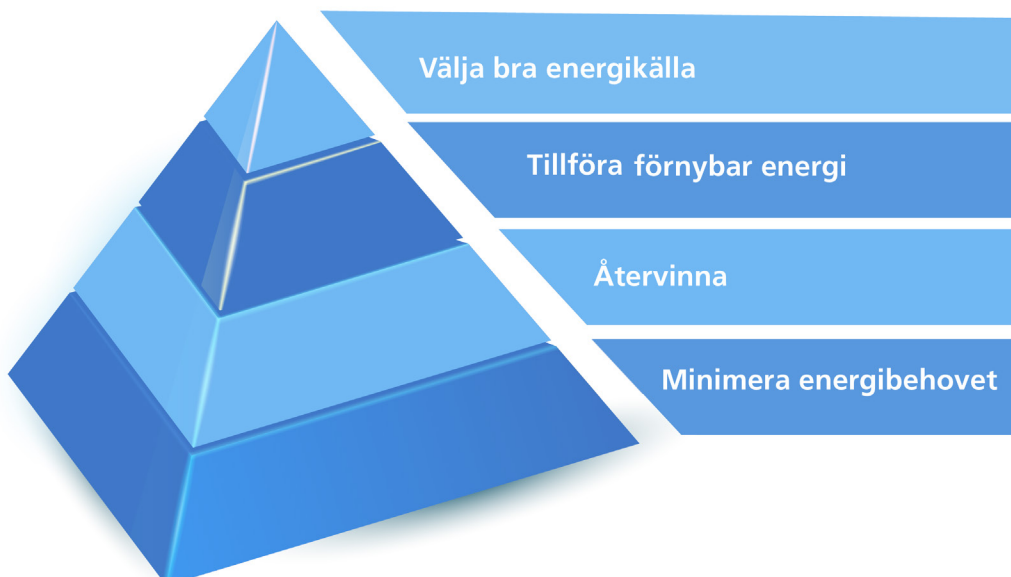
Vårt övergripande mål är att uppnå klimatneutralitet, med den långsiktiga strategin att i första hand minska faktiska utsläpp. Utifrån vår verksamhet utgörs de betydande utsläppen av förvaltning och byggande av fastigheter. För att nå målet samt bidra till Sveriges och regionens minskade klimatutsläpp prioriterar vi att:

- Minimera energibehovet samt effektivisera användningen och återvinna använd energi.
- Tillföra och välja förnybar energi när så är möjligt.
- Optimera materialanvändningen och använda material med minsta möjliga påverkan på miljö, hälsa och klimat.
- Förebygga uppkomsten av avfall för att sedan återanvända och materialåtervinna.
- Fasa ut köldmedier med hög global uppvärmningspotential och minimera dess läckage.
- Kravställa förnybara bränslen för transporter av material och avfall.
- Välja digitala möten och tåg framför flyg samt subventionera medarbetarnas resande med kollektivtrafik.

Energi

Avseende driften av fastigheterna, utgör energianvändningen den primära klimatpåverkan, vilket gör det till en av Locums viktigaste hållbarhetsfrågor. Energipyramiden visar vår grundläggande arbetsmetodik i energiarbetet för att även minimera klimatpåverkan. Basen och det första steget är alltid att minska energibehovet och effektivisera energianvändningen. Återvinna innebär att ta vara på energin så effektivt som möjligt innan den lämnar byggnaden. Därefter är målet att tillföra förnybar energi. Idag finns solfångare och solceller installerade på delar av sjukvårdsfastigheterna. För den energi som återstår utvärderar vi olika alternativ som jämförs med varandra för att välja alternativet med lägst klimatpåverkan.

Energipyramid

Byggprojekt

Vi arbetar systematiskt med kravställning, åtgärder och uppföljning i syfte att minska byggprojektens klimatpåverkan i avtal, styrdokument och genom projektspecifika miljöprogram. Anpassning av kraven sker utifrån respektive projekts förutsättningar. Locum deltar även i arbetet inom Program för teknisk standard (PTS), ett nationellt nätverk där regioner samverkar kring standarder för vårdbyggnader. Genom att tillsammans ta fram "typrum" för olika vårdutrymmen får vi genomtänkta och långsiktigt hållbara lösningar. Vi nyttjar även BIM-modellering under projekteringen av byggprojekt. Vidare ställer vi omfattande krav på de material som byggs in för att minimera negativ påverkan på miljö och hälsa, bidra till sund inomhusmiljö samt

möjliggöra framtida återanvändning och återvinning. Då material utgör en betydande del av klimatpåverkan vid byggprojekt har ett ökat fokus lagts på området de senaste åren. För att branschen ska kunna göra medvetna klimatreducerande val behöver tillgången till information om byggprodukters utsläpp under deras livscykel öka. Detta har resulterat i att Locum under 2022 introducerat ett nytt mål om att minst 10 % av de material och produkter som byggs in ska ha miljövarudeklarationer (EPD) som underlag, i vilka det finns information om klimatprestanda. Utfallet för 2022 blev 8 % miljövarudeklarationer. Att Locum inte nådde målet i år bedöms till stor del bero på att målet är nytt, något som kräver informationsutbyte och inläringstid, samtidigt som tillgången till miljö-

varudeklarationer inom branschen fortsatt är förhållandevis låg.

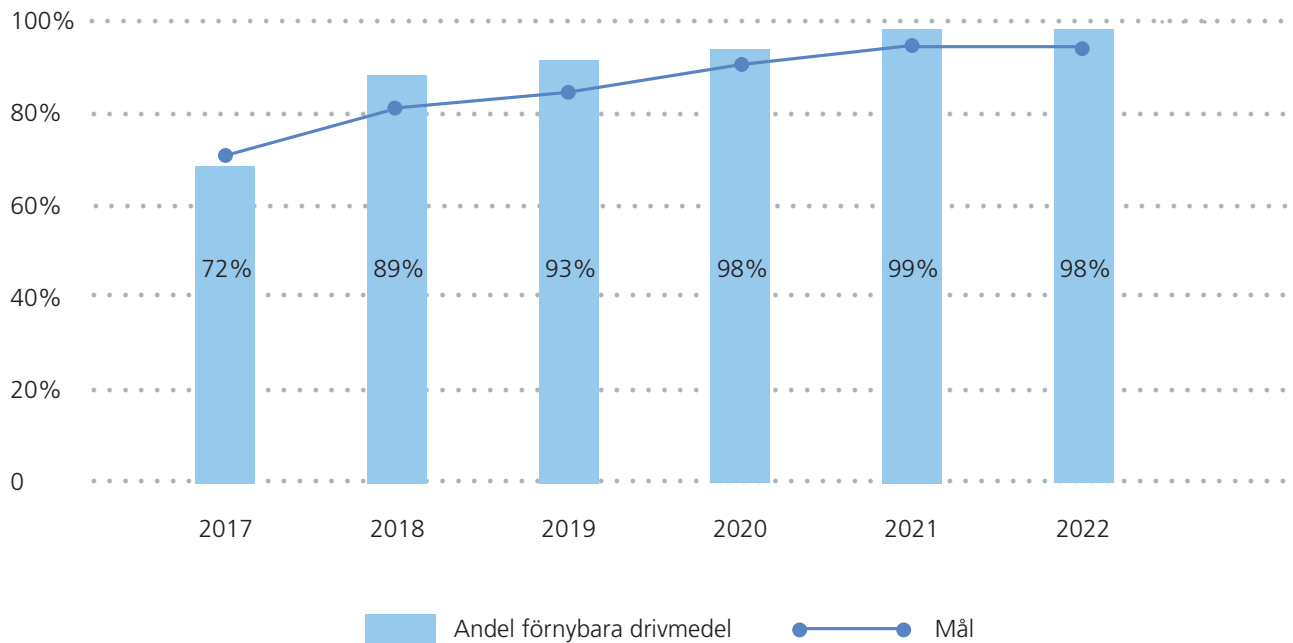
Utöver detta mål görs klimatberäkningar i de allra största byggprojekten för att identifiera och genomföra ytterligare klimatreducerande åtgärder.

Ett utvecklingsarbete har bedrivits under året för att ta fram ett verktyg som tydliggör klimatpåverkan från ombyggnadsprojekt, vilket utgör en betydande del av Locums investeringar. Information om klimatpåverkan från denna typ av projekt är generellt begränsad då branschens fokus främst har varit nybyggnationers klimatpåverkan. När en övergripande bild av Locums klimatpåverkan från byggprojekt har skapats är ambitionen att sätta långsiktiga klimatreducerande mål inom området.

Ovan: Byggarbetsplats på Danderyds sjukhus.

Andel förnybara drivmedel i transporter

Köldmedia

Köldmedier med hög uppvärmningspotential har löpande fasats ut vilket har resulterat i att klimatpåverkan minskat kraftigt de senaste åren. Utsläppsnivåerna för 2022 är i paritet med 2021.

Transporter

Vi ställer även krav om förnybara drivmedel i några av våra avtal. Under 2022 användes 98 % förnybara drivmedel, vilket innebär att målet om 95 % överträffades.

Vidare använder vi digitala verktyg i vårt arbete och erbjuder subventionerade resor med kollektivtrafiken för anställda samt möjlighet att leasa eller köpa cykel till ett förmånligt pris.

Locum underlättar för hyresgästerna att transportera sig med cykel genom att erbjuda cykelservice på sjukhusområdena (cirka 1 300 servade cyklar 2022 (cirka 1 000 år 2021)) och förbättrade cykelparkeringar. Vi arbetar även aktivt för att möjliggöra bra och säkra lösningar för cykelladdning. Laddplatser för eldrivna fordon etableras löpande i fastighetsbeståndet utifrån behov. Under 2023 ska vi utreda möjligheterna att öka tillgången till laddplatser ytterligare.

Klimatredovisning

Region Stockholm har redovisat sin klimatpåverkan under många år och Locum är en del i den redovisningen. För att bidra bättre till regionens klimatredovisning och få

en mer heltäckande bild av bolagets klimatpåverkan har vi under 2021 och 2022 bedrivit ett utvecklingsarbete. Det har inneburit att vi utökat klimatredovisningen med följande områden: avtalade bilresor, pendlingsresor, hotellnätter, driftens arbetsmaskiner och transporter samt reservkraftverken. Utvecklingsarbetet ska fortgå även under nästa år, vilket bland annat kommer resultera i att bolagets utsläpp från byggprojekt inkluderas. Locums klimatpåverkan redovisas i slutet av hållbarhetsrapporten.

93%

Godkända produkter

Ovan: Bygget på Danderyds sjukhus.

Resursanvändning

Locum främjar en hållbar resursanvändning genom att ställa omfattande krav på material och produkter som används och byggs in, beakta avfallsmängder innan de uppstår, möjliggöra återbruk, återvinning och sortering av avfall samt föra en löpande dialog med berörda.

Material och produkter

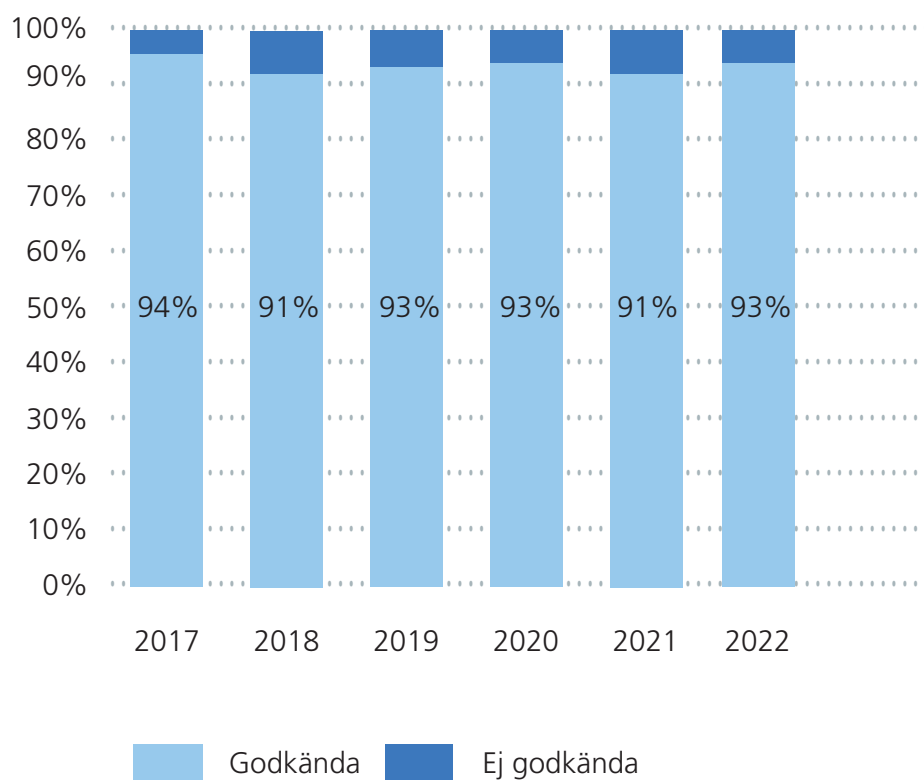
Val av material och produkter påverkar i olika omfattning miljö såväl som hälsa. Locum ställer därför höga krav på vilka

material och produkter som får byggas in i fastigheterna med avsikten att skapa en god inomhusmiljö samt begränsa miljö- och klimatpåverkan. Dagens materialval påverkar framtidens saneringsbehov och för att minska risken för att produkterna innehåller miljö- eller hälsoskadliga ämnen används Byggsvarubedömningen (BVB). BVBs bedömningskriterier ligger i framkant inom branschen och beaktar även kommande lagkrav samt utfasning av kemikalier, vilket möjliggör att Locum

kan arbeta förebyggande med materialval. De aktiva produktvalen främjar ökade cirkulära flöden genom framtida återanvändning och återvinning.

I och med ett gott resultat över lång tid har målet om minst 90 % godkända produkter i BVB utgått 2022. Locums riktlinje för materialval gäller och uppföljning av de produkter som byggs in kommer att kvarstå för att säkerställa att andelen godkända produkter även framöver ligger på en hög nivå.

Andel godkända produkter i BVB

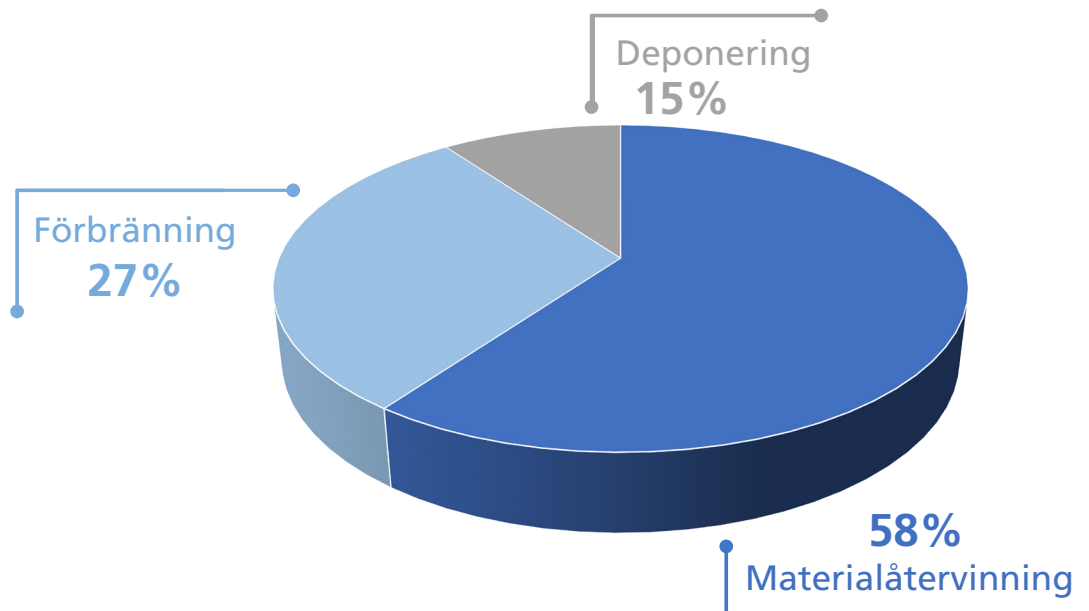
Vi ställer även krav rörande kemikalier i driftentreprenader där arbetet med att fasa ut farliga kemikalier fortgår löpande. Kemikalier registreras och bedöms i

kemikaliesystemet KLARA, vilket följer de kriterier som anges i Region Stockholms utfasningslistor för varor och kemiska produkter.

Ovan: Provrör, Freepik.

Fördelning byggavfall

Avfall

Våra huvudsakliga avfallsflöden utgörs av avfall i samband med byggprojekt och fastighetsdrift samt från verksamheterna som bedriver vård. Locums målsättning för

2022 var att materialåtervinna minst 50 % av det uppkomna byggavfallet, vilket nåddes då materialåtervinningsgraden blev 58 %. Målet har ersatt tidigare målsättning om att minst 90 % av byggavfallet ska

sorteras ut, då ny lagstiftning bedöms främja det ändamålet. Att fokusera mer på materialåtervinningsgrad innebär även att vi kan arbeta med frågor högre upp i avfallstrappan.

Under året har ett ökat fokus lagts på uppföljning, vilket har resulterat i ett utbildningsmaterial för att både minska uppkomsten av avfall och öka materialåtervinningsgraden i byggprojekten. En översyn av ytor har även gjorts för att förbättra sorteringsmöjligheterna. Locum har under 2022 genomfört en rad olika rivningsåtgärder som utgjort en stor andel av det avfall som uppkommit, såsom stålbalkar,

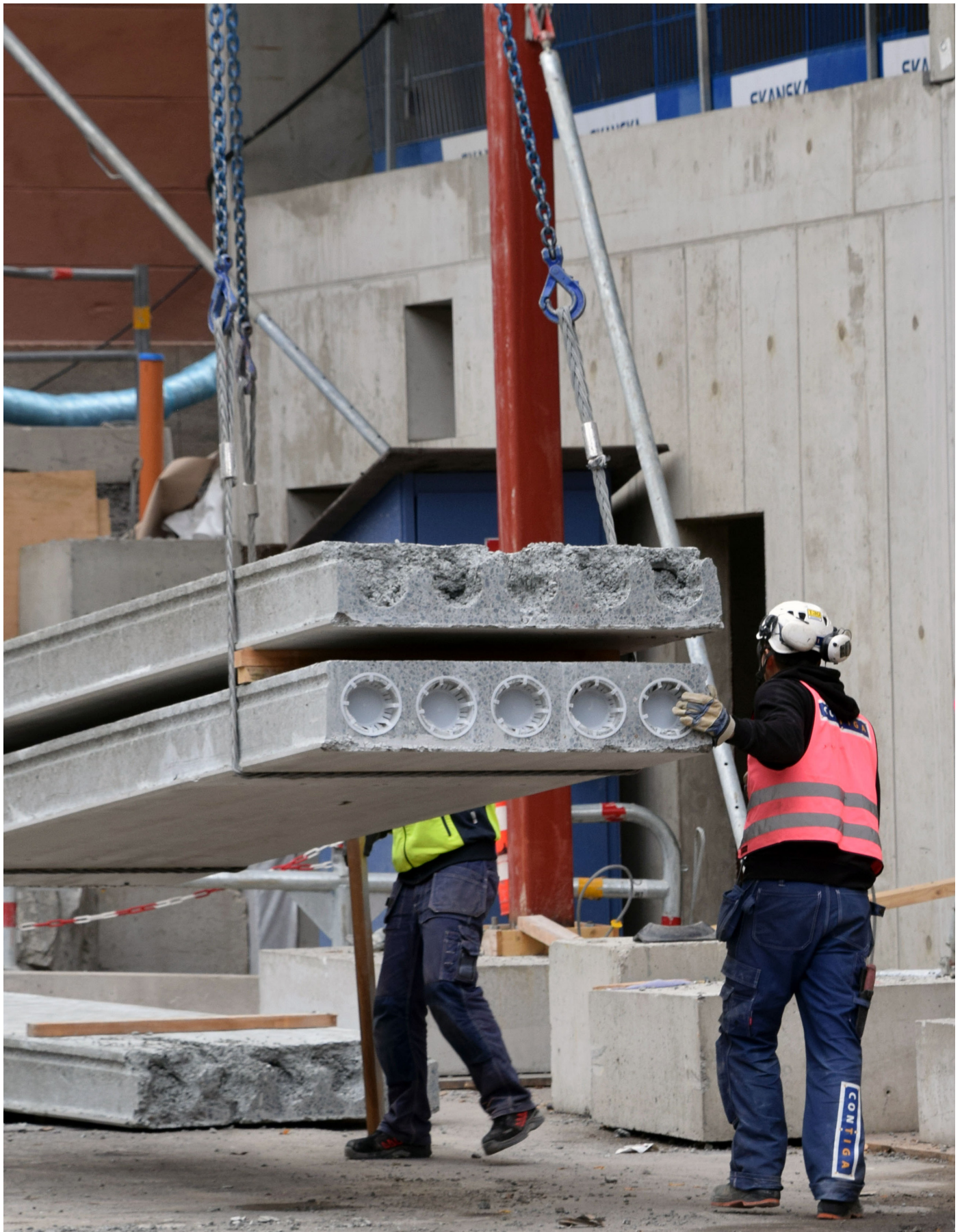
mineralbaserade byggblock och riven betong. Dessa fraktioner har påverkat utfallet av materialåtervinningsgraden positivt. Vår avsikt är att fortlöpande höja ambitionsnivån när det finns ytterligare underlag att grunda beslutet på.

Vi prioriterar även återbruk där så är möjligt. För detta ändamål används vår interna app Locum Market, där bolaget ges möjlighet att dela överblivet material och utrustning

mellan sjukhusen. Exempel på material som har sorterats ut för återbruk under året är belysningsarmaturer, badrumsinredning, kontorsmöbler och vårdrumspaneler. Ett mer udda objekt var den skyway som tidigare använts på Södersjukhuset, som under några år framöver nu får nytt liv under produktionen av den nya vårdbyggnaden på Danderyds sjukhus.

Ovan: Skyway på Södersjukhuset som senare flyttades till Danderyds sjukhus.

Ovan: Hantering av byggmaterial på
S:t Görans sjukhus.

Vidare bidrar vårt arbete med BIM-modellering och standardiserade typer till att begränsa mängden avfall som uppkommer. Vi har under året även initierat en juridisk vägledning för återbruk tillsammans med regionen. För byggprojekt som ska certifieras enligt Miljöbyggnad är målsättningen att begränsa byggavfallet till 55 kg/m² BTA.

Utöver byggavfallet optimerar Locum löpande avfallshanteringen tillsammans med verksamheter och driftentreprenörer genom att ta fram hållbara lösningar och främja en resurseffektiv återvinning. Ett sjukhus och dess verksamhet ger upphov till många typer av avfall.

Vår roll som förvaltare är att möjliggöra och förenkla källsortering genom att tillhandahålla avfallsutrustning, sorteringsinstruktioner och förbättringsåtgärder för avfallshanteringen. Sedan tidigare sker insamling av patientmatavfall inom regionens sjukvårdsfastigheter. Under 2022 har vi tillsammans med leverantörer och verksamheterna på sjukhusen inom Stockholm stad även implementerat matavfallsinsamling från personalkök. Arbetet grundar sig i ett beslut i kommunfullmäktige om att separat matavfallsinsamling är obligatoriskt från och med 1 januari 2023. Under 2023 kommer insamling från

personalkök även att möjliggöras för det övriga fastighetsbeståndet.

Fastighetsföreningar

Locum förvaltar till stora delar ett äldre fastighetsbestånd som generellt innehåller mer byggnadsföreningar än nyare byggnader. Förutom att ta bort föreningar som identifieras vid byggåtgärder, har Locum kartlagt ett flertal prioriterade byggnadsföreningar som sanerats i förtid för att förbättra arbetsmiljön i kommande projekt. I innerstadsmiljö är det mer regel än undantag att markföreningar hittas. Detta innebär att nybyggnationer oftast kräver sanering innan byggstart.

Nedan: Vänster avfallscentral, Södersjukhuset. Höger byggavfall Huddinge sjukhusområde.

Ovan: Matavfall på Danderyds sjukhus.

Vänster: Operationsbyggnaden på Huddinge sjukhusområde som vann Ljudmiljöpriset och Vårdbyggnadspriset.

Hållbara vårdfastigheter

Ett sjukhus är en komplex fastighet där det finns många tekniska system som måste fungera dygnet runt. Regionens sjukhus räknas som samhällsviktig verksamhet och är en del av totalförsvaret varför det inte enbart handlar om hur vården ska bedrivas utan också om fastigheternas robusthet. Alla patienter, besökare och personal ska uppleva att vårdfastigheterna och deras omgivande utemiljöer skapar förutsättningar för en god arbetsmiljö, är tillgängliga, trygga och hälsofrämjande.

Inomhusmiljö

Locum förvaltar vitt skilda inomhusmiljöer, allt från vårdlokaler och högteknologiska utrymmen med högsta krav på vårdhygien till parkeringshus och administrationsytor. Alla lokaler skall planeras och förvaltas för respektive funktion i syfte att erbjuda den

bästa inomhusmiljön.

Lokalerna utformas utifrån vägledande arkitektur, med fokus på trygga rörelseytor, flexibilitet, sunda material som är hållbara över en lång förvaltningsperiod, ergonomi, tillgänglighet och dagsljus. Ett prioriterat

område är erfarenhetsåterföring kring läkande vårdmiljöer då det kan bidra till att förkorta vårdtider, förbättra patient-säkerheten, minska smittspridning och öka välbefinnande hos patienter, anhöriga och personal.

Vår hörsel är ursprungligen anpassad för utomhusmiljö, medan vårdsituationen uteslutande sker inomhus. Under bullrande och stökiga situationer är det svårt för vårdpersonal att åstadkomma en läkande miljö och genomföra ett bra arbete. En långsiktigt hållbar arbetsmiljö är summan av fastighetens utformning inklusive dess teknik, tillsammans med vad vårdverksamheterna fyller den med.

Locum har genom sitt deltagande i det nationella nätverket PTS en fortlöpande förbättringsprocess. Den gemensamma erfarenheten ligger till grund för vår planering av förvaltning och förändringar, när vi renoverar och bygger energismart med inomhusmiljön i fokus. Vi arbetar med tydliga målbilder vid upphandlingar och kan därmed förankra värderingar på ett tidigt stadiet med respektive part. Locum deltar som remissorgan till bland annat Boverket, är representerat i Byggherrarnas utskott och deltar som enda fastighetsägare i forumet för Sveriges Fukt konsulter Bygga-F.

Under senare delen av 2022 har Locum påbörjat en robusthetshöjande utveckling av befintligt koncept som mäter och visualiserar inomhusklimat i syfte att spara energi. Mätvärdena ger en förståelse av det aktuella läget för temperatur och luftfuktighet och kan med hjälp av en prognosalgorithm möjliggöra ett högre nyttjande av lokaler inom operation och sterilverksamhet. Vi har även ett pågående pilotprojekt för analys av fastighetsdata i syfte att kunna agera än mer proaktivt avseende underhåll.

Medicinska gaser

Locum förvaltar och utvecklar medicinska gasanläggningar i Region Stockholms fastigheter. De medicinska gaserna på sjukhus och vårdinrättningar är läkemedel och utgör en viktig del av sjukhusens läkemedelshantering. Varje teknikdisciplin inom sjukvården omfattas av lagar och regelverk.

“ En långsiktigt hållbar arbetsmiljö är summan av fastighetens utformning inklusive dess teknik, tillsammans med vad vårdverksamheterna fyller den med. ”

Arbete med medicinska gaser fordrar dock särskild aktsamhet då systemen ofta betjänar livsuppehållande behandlingar. Locum bistår vårdgivarna i deras arbete med att uppfylla lagstiftningens krav på egentillverkade medicintekniska produkter. På grund av pandemin har det ökade behovet av medicinska gaser kvarstått under året (främst andningsoxygen). Det har visat sig att infrastrukturen för de medicinska gassystemen presterar utifrån vårdens ökade behov och mer där till. Locum har justerat utförandet på konstruktion för att klara ökat antal gaskrävande vårdplatser i flera byggprojekt.

Miljöbyggnad

Locum certifierar och verifierar större ny- och ombyggnadsprojekt enligt Miljöbyggnad. Miljöbyggnadskraven som ställs är höga vilket kräver ett gott samarbete mellan alla discipliner genom hela projektets gång för att identifiera tekniska lösningar som fungerar i en så komplex byggnad som en vårdfastighet är. I dagsläget förvaltar vi tio Miljöbyggnadsprojekt. Dessutom finns Nya Karolinska Solna som också är certifierat enligt Miljöbyggnad Guld liksom LEED Gold, men som förvaltas av Swedish Hospital Partners AB.

Den nya vårdbyggnaden som uppförs på Danderyds sjukhusområde certifierades preliminärt under året.

En av våra vårdbyggnader på S:t Görans

sjukhus och den nya akutvårdsbyggnaden på Danderyds sjukhus verifierades. Kommande år genomförs uppföljningar av de återstående preliminärt certifierade byggnaderna för att även verifiera dessa.

Den nya manualen Miljöbyggnad 4.0 publicerades under slutet av 2022. Vi ska under 2023 påbörja arbetet med att utvärdera hur manualen kan appliceras på vårdbyggnader.

Gröna obligationer

Region Stockholm har sedan 2014 gett ut gröna obligationer till hållbara projekt inom regionen. Hållbara byggprojekt kan erhålla lån i form av gröna obligationer genom att regionen lånar pengar via banker som hjälper till att hitta investerare. I gengäld skriver Region Stockholm en årlig rapport som berättar om projektens hållbarhetsresultat. I dagsläget är fem av de senaste årens omfattande investeringar finansierade av regionens gröna obligationer.

I januari 2022 lanserade regionen ett nytt ramverk för gröna obligationer där EU-taxonomin är inarbetad. Taxonomin är ett verktyg för att klassificera hur väl ekonomiska investeringar är miljömässigt hållbara. Locum håller på att identifiera vilka av bolagets processer och verifierat som svarar upp mot ramverkets krav och om vi behöver göra ytterligare åtgärder i byggprojekten för att klara kraven. Vi följer även utvecklingen av EU-taxonomin.

Ovan: Innergård på Danderyds sjukhus.

Läkande utemiljöer och biologisk mångfald

I dialog med vårdverksamheterna och representanter från det omgivande samhället arbetar Locum för att skapa hälsofrämjande, läkande och tillgängliga utomhusmiljöer på förvaltningsobjekten. Fastighetsutvecklings- och detaljplaner är viktiga delar i arbetet att förvalta långsiktigt hållbara vårdfastigheter som ser till samspelet mellan både mark, grönsstruktur, byggnader, teknisk infrastruktur och de som ska vistas på våra områden. I dessa underlag hanteras ekosystemtjänster, med syftet att bevara och samverka med de

viktigaste naturvärdena samtidigt som de sammanhängande gröna kopplingarna förstärks. Genom att planera för samspelet med naturen kan exempelvis ett behagligare klimat främjas då träd och buskar erbjuder skugga och renare luft. I samband med våra investeringar genomför vi åtgärder för att främja en läkande utomhusmiljö där ekosystemtjänster integreras. Bland annat utformar vi utemiljön med hänsyn till dagvattenhantering, artrikedom och biologisk mångfald samt att det finns tillgång till platser för kontemplation och

samtal i syfte att främja mentalt välbefinnande. Under året har vi exempelvis skapat en ny promenadslinga på Nacka sjukhus och invigt ett nytt utegym på Danderyds sjukhus i en trevlig miljö som erbjuder både träning och vila.

Inom PTS finns ett råd som fokuserar på utemiljö, som under året tagit fram ett förslag på riktlinje för området. När denna är färdigställd kommer vi att se över hur den kan appliceras inom Locum.

Ovan: Trygghetsrondering på Södertälje sjukhus.

Trygga och säkra lokaler

Det försämrade säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområden ledde till att regeringen 2015 beslutade återuppta återuppbyggnaden av totalförsvaret, vilket har satt ett särskilt fokus på området. Arbetet har utgjort en bra grund inför den allvarliga säkerhetspolitiska krisen som brett ut sig i Europa under 2022. Regionens sjukhus måste fungera även vid störningar, olyckor, kriser, terrorism och krig. Sjukhus räknas i det här sammanhanget som samhällsviktig verksamhet och deras driftsäkerhet och funktion är en viktig del för att regionen ska kunna fullgöra sina uppgifter inom ramen för det civila försvaret.

Systematiskt säkerhetsarbete

Locums ansvarsområden inom säkerhet spänner över en bred palett som består av flygsäkerhet vid regionens ambulanshelikopterflygplatser, bevakning vid stora delar av sjukhusen, normering av skalskydd och systematiskt brandskyddsarbete, krisberedskap och kontinuitetsplanering, insatser inom ramen för civilt försvar samt ett omfattande säkerhetsskydds- och informationssäkerhetsarbete. För att klara de spridda kraven har vi en bredd av olika kompetenser inom

säkerhet vilket stödjer vårt systematiska säkerhetsarbete mot Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) vägledning "Systematiskt arbete med skydd av samhällsviktig verksamhet". Locum arbetar aktivt med hur skalskyddet ska utformas för vårdlokaler och fastigheter för att ge ett ändamålsenligt skydd och samtidigt bidra till trygghet för patienter, besökare och vårdpersonal. Då Locum förvaltar samhällsviktiga fastigheter med särskilda krav på informationssäkerhet och säkerhetsskydd bedriver vi även ett systematiskt informationssäkerhetsarbete med fokus på att skapa en god säkerhetskultur. Inom ramen för detta har vi flera anpassade vägledningar och riktlinjer som uppdateras årligen. Därutöver finns e-utbildning för medarbetare och externa samarbetspartners.

Det har visat sig både vid övning och hantering av inträffade incidenter att Locum har en god förmåga att hantera dessa, vilket sannolikt hänger ihop med en väl utarbetad plan för krisberedskap där kontinuitetsplaner för samtliga teknikslag är en del. Under 2022 har vi genomfört arbete med krigsorganisation och krigsplacering inom alla förvaltningar och bolag inom Region Stockholm.

Inom samma uppdrag har vi även bidragit med kompetens och vägledning avseende exempelvis säkerhetsskyddslagstiftningen.

Trygghetsronder

Locum genomför årligen regelbundna trygghetsronder, vilka syftar till att identifiera områden inom eller utanför fastigheterna där patienter, anställda och besökare med flera upplever otrygghet. Trygghetsronder görs med "Gåtursmetoden" som grund. Denna metod utgör en bas för god dialog mellan förvaltare, patienter och personal. Dialogen stärker samarbetet och kan leda till erfarenhetsåterföring på olika plan, beroende på vilka som deltar. Gåturen kan även ge barn och unga möjlighet att bli delaktiga i frågor som rör dem. Utifrån trygghetsronden skapas en aktivitetslista som utfaller i åtgärder på kortare och längre sikt, vilka beaktas i underhålls- och investeringsplaner för respektive fastighetsområde. Under året har vi fokuserat på att integrera barn och ungas perspektiv vid trygghetsrondering på S:t Görans sjukhus. Det har bland annat lett till ytterligare förbättringar så som belyst lek- och träningsyta, förstärkt fallskydd och ledstång i befintlig utomhustrappa samt tydligare skyltning och hänvisning vid barn- och ungdomspsykiatri.

Klimatanpassning

Ett förändrat klimat innebär nya utmaningar, hänsynstagande och en förändrad riskbild för Locum och regionen. Det handlar om extremväder som exempelvis värmeböljor och skyfall, men också förändringar i den miljön som tekniska system verkar i och ändrade förutsättningar i leveranssäkerheten av kritiska beroenden. Locum genomför risk- och sårbarhetsanalyser kontinuerligt, där cirka hälften av de identifierade riskerna kan härledas till ett förändrat klimat.

Exempel på klimatrisker är:

- Tekniska system som inte är dimensionerade efter rådande och framtida klimatförhållanden.
- Brister i energi- och vattenleveranser.
- Förmåga att motstå ökade nedbördsmängder.

När brister eller risker av avgränsad art uppkommer åtgärdas de i allmänhet omedelbart. Att skapa en långsiktig generell robusthet på hög nivå är kostsamt.

MSB har tagit fram den vägledande skriften "Den robusta sjukhusbyggnaden". Den indikerar att behoven kan vara ännu större än man tidigare uppskattat. Locum har i underlaget till budget och investeringsplan 2023-2032 inkommit med en första bedömning av investeringsbehovet. Generella åtgärder av sådan omfattning ryms inte i befintlig investeringsplan. Trots det görs ständigt robusthetsförbättrande åtgärder i samband med ny-, om- och tillbyggnader och vid underhållsprojekt.

För att förbättra robustheten i befintligt fastighetsbestånd, utöver vad som nu sker, krävs noggrann prioritering så att åtgärderna som genomförs ger god nytta. Det krävs ett samarbete med vårdgivarna som behöver ange vilka verksamheter som har högst prioritet. Robustethöjande investeringar av samtliga sjukhusbyggnader är inte ekonomiskt försvarbart. Regionen har påbörjat arbetet som ska leda fram till en handlingsplan. Tills det är färdigställt görs riskförebyggande åtgärder i huvudsak i samband med att olika typer av projekt genomförs.

Ovan: Tekniskspecialist med driftpersonal i en driftcentral på S:t Görans sjukhus.

Ovan: Tillgänglighetsanpassad entré på Löwenströmska sjukhuset.

Tillgänglig vårdmiljö

Vår utgångspunkt är att människor i alla åldrar ska kunna vistas, förflytta sig och ha tillgång till de vårdfastigheter med tillhörande utemiljöer som Locum förvaltar. För att uppnå detta har vi ett tätt samarbete mellan olika discipliner där kunskapsutbyte sker, vilket leder till ständiga förbättringar i de riktlinjer och typrum som används i byggprojekten samt under förvaltning av fastigheterna.

Fysisk tillgänglighet

Vi planerar långsiktigt för att genomföra besiktningar i tid av sjukhusfastigheterna avseende den fysiska tillgängligheten utvändigt och invändigt i syfte att uppfylla och säkerställa gällande myndighets- och lagkrav.

Under 2022 genomfördes besiktning på akutsjukhusen med tillhörande yttre miljö. Utöver det har fokus varit att säkerställa att de publika entréerna på sjukhusfastigheterna återfår sin grundläggande fysiska tillgänglighet och flöde efter att ha anpassats för pandemivård. Målet med lättillgänglig och användbar publik miljö har tidigare utmanats på flera sätt och Locum har bistått vården med de anpassningar som krävts utifrån behov och möjlighet inom ramen för den fysiska miljön.

Locums samverkansråd för fysisk tillgänglighet har regelbundna möten som en del i att utveckla arbetet med sjukhusens tillgänglighet. Under 2022 återgick

rådsmötena till fysisk sammankomst efter att ha skett digitalt under pandemin.

Samverkansrådet har under året deltagit som referensgrupp i regionens övergripande skyltupphandling, test och utveckling av nya sittmöbler för publika miljöer samt ny vattenkran för vårdens miljöer.

Vi har under 2022 genomfört tre omgångar av insiktsdag för tillgänglighet, social hållbarhet och normkritiskt tänkande för bolagets medarbetare. I programmet ingår sedan i år en del om hur Locum ska arbeta i förvaltning och byggprojekt för att barns intressen ska tillgodoses på rätt sätt. Vi har även hållit insiktsutbildning med fokus bemötande för Locums upphandlade väktare på sjukhusen.

Kommunikativ tillgänglighet

Information och kommunikation som rör tjänster och service som Locum erbjuder ska nå alla. Grunden för tillgänglig kommunikation är att vi i allt det vi gör tänker universell utformning. Kommunikationen blir enkelt utformad och lätt att förstå genom ett tydligt och lättförståeligt språk samt färg och form som uppfyller riktlinjer för tillgänglighet. Informationsmaterial, såväl digitalt som print, ska följa Locums grafiska profil inom

exempelvis teckensnitt, teckenstorlek, radavstånd, färger, kontraster och bilder. I vissa sammanhang krävs speciella insatser för att kommunikationen ska bli tillgänglig. Vi arbetar för att vår webb ska vara tillgänglig genom bland annat programvaran Speakit +, vi har även enkla strukturer och tydliga rubriker. Bilder och länkar har beskrivande texter. Tillgängligheten summeras i en tillgänglighetsredogörelse på locum.se.

Vi gör också insatser för att liknande förutsättningar finns för tillgänglighet i våra digitala nyhetsbrev, e-post och intranät. Filmer och digitala möten textas eller tillgängliggörs genom muntligt tydliggörande av presentatörerna. Kompletterande bildsymboler är viktiga hjälpmedel för personer med begränsad syn- och läsförståelse. Locum arbetar också med taktila skyltar i olika sammanhang, till exempel för skyltning av RWC och WC på sjukhusen.

Ovan: Locums skyltsystem på Löwenströmska sjukhuset.

Ovan: En taktil skylt på ett av våra sjukhus.

Språklig tillgänglighet

Ytterligare en sida av kommunikativ tillgänglighet är att kunna erbjuda information på vanligt förekommande språk. På locum.se finns grundinformation

om Locum på engelska och finska, samt kontaktinformation till finsktalande person. Vid behov informerar vi om byggen och byggstörningar på olika språk vid

sjukhusen. Likaså finns ordningsregler, instruktionsfilmer för byggbranschen samt sekretessblanketter på åtta språk, bland annat finska och engelska.

Ovan: Medarbetare i möte på Locum.

Inkluderande arbetssätt

På vår arbetsplats är jämlikhet, jämställdhet och mångfald viktiga frågor där vi arbetar förebyggande mot all form av diskriminering och trakasserier genom kommunikation och utbildning. Vårt mål är att möta varje människa med respekt och ta vara på den kunskap som varje individ bidrar med.

Locums arbete präglas av hög affärsmässig etik där vi verkar för att förebygga oegentligheter och all form av korruption samt givande och tagande av muta. Detta speglar också vårt arbete tillsammans med våra leverantörer där vi ställer krav om bland annat mänskliga rättigheter, antikorruption och anständiga arbetsvillkor för att sedan följa upp kraven systematiskt.

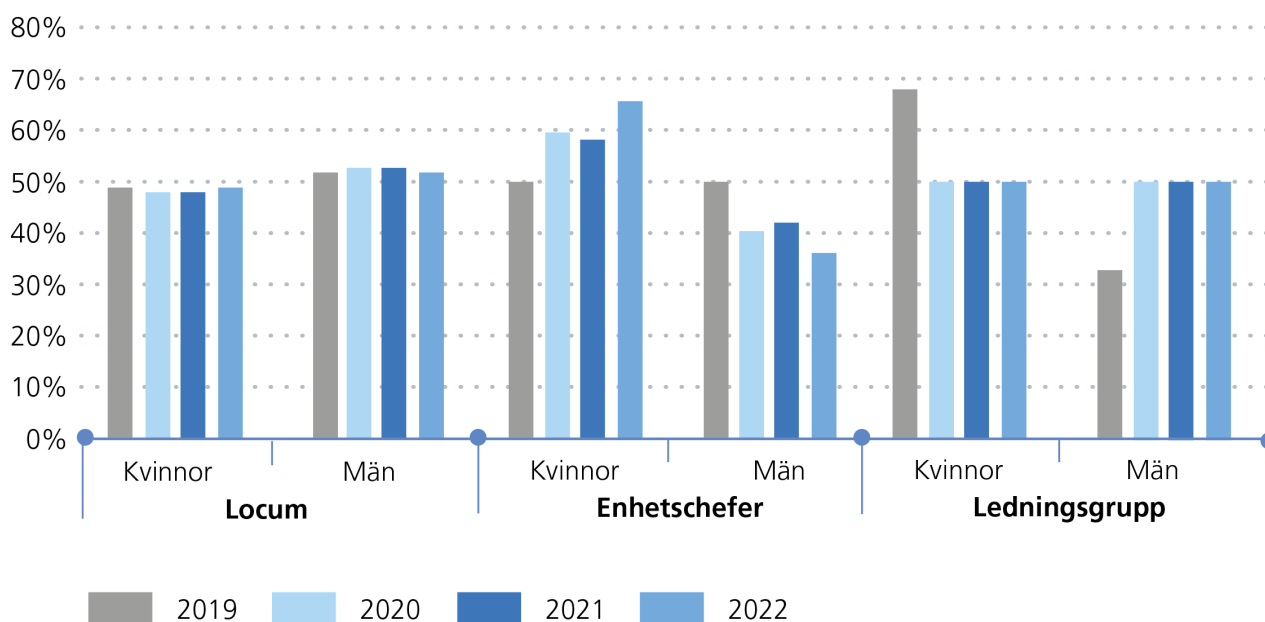
Jämlikhet, jämställdhet och mångfald

Locums jämställdhetsindex tas fram vartannat år inom ramen för Nyckeltalsinstitutets mätning (JÄMIX) och beräknas utifrån nio nyckeltal. Utfallet för 2022 presenteras först i slutet av januari och kommer därför att ingå i nästa års hållbarhetsrapport.

Locums poäng vid den senaste mätningen för 2020 var fortsatt betydligt högre än branschmedianen som var 108. Fler detaljer om mätningen finns i Locums Hållbarhetsrapport för 2021. Könsfördelning sett till samtliga 264 (263) medarbetare är 51 % (52 %) män och

49 % (48 %) kvinnor. Fördelningen bland enhetschefer är 65 % (59 %) kvinnor och 35 % (41 %) män. I Locums ledningsgrupp är fördelningen 50 % (50 %) kvinnor och 50 % (50 %) män.

Fördelning kvinnor och män

Locum har nolltolerans mot sexuella trakasserier, hot och kränkande särbehandling. För att skapa förutsättningar för medarbetare, kunder och leverantörer att rapportera misstanke om allvarliga incidenter har Locum en visselblåsarfunktion. Under 2022 har en incident rapporterats vilken hanterades internt utan ytterligare åtgärder. Utöver det finns tydliga och väl kommunicerade rutiner för hur vi ska agera för att motverka kränkningar och trakasserier

samt för att hantera situationer om eller när detta uppstår. Frågor om kränkningar och trakasserier finns även inkluderade i vår löpande tempmätning och regionens årliga medarbetarenkät. Denna fråga diskuteras minst en gång per år under arbetsplatsträffar och följs upp i medarbetarsamtal. Vidare genomgår Locums medarbetare obligatoriska e-utbildningar rörande HBTQ, etnicitet, normer och möten i vardagen samt utbildning i att skapa tillgänglighet för alla.

Minoritetsgrupper

Att främja och skydda minoritetsspråk och kulturer är en av hela regionens viktiga uppgifter. Locum uppmärksammar varje år minoriteternas högtidsdagar, exempelvis samernas nationaldag i våra kanaler och genom flaggning i receptionen. Vi deltar vid inbjudan i olika samråd med minoritetsgrupper tillsammans med Region Stockholm.

Ovan: Locums medarbetare på
vårt huvudkontor på Södermalm.

Ovan: Nöjda medarbetare på Locum.

Medarbetares hälsa och välbefinnande

Genom löpande tempmätningar har vi på Locum en god bild av hur våra medarbetare upplever sin arbetsmiljö, hälsa och sitt välbefinnande. Via en app kan samtliga medarbetare se utfallet i realtid, där respektive medarbetare får ta del av sin egen enhets upplevelse samt det bolagsövergripande resultatet. Svarsfrekvensen är hög (89 %) och de olika delområdena så som personlig utveckling, meningsfullhet, teamkänsla, autonomi, delaktighet, arbetsglädje och ledarskap har samtliga höga utfall i jämförelse med övriga bolag som finns i benchmarkdatabasen. Locum har relativt små medarbetargrupper, vilket gör att förutsättningarna för en tät och god dialog med närmaste chef underlättas. I tillägg till detta har vi med bidrag från regionen under året genomfört en företagsövergripande utbildningssatsning

inom personligt ledarskap, vilket kan vara en av anledningarna till det goda resultatet som syns i den årliga HME-enkäten. 2022 års utfall för de tre delindexen motivation, ledarskap och styrning blev 81 (77), 85 (82) och 81 (77). Det sammanvägda HME-indexet blev 83 (79), att jämföras med Region Stockholms utfall som blev 75 (74). Locum överträffar alltså målet för HME för 2022 som var 78. Förutom den höga svarsfrekvensen i denna enkät, 87 %, som indikerar ett stort engagemang samt att resultaten är representativa och därmed tillförlitliga, utmärker sig Locums höga ledarskapsindex i jämförelse med övriga Region Stockholm.

Under året var personalrörligheten 17,1 % (9,3 %) vilket innebär att den har fortsatt att öka, i likhet med branschen. Utifrån att 45 personer har slutat, varav

fyra var pensionsavgångar, och 46 personer har börjat, har antalet medarbetare ökat med 0,4 % (3 %), från 263 till 264 medarbetare.

2022 var sjukfrånvaron i relation till ordinarie arbetstid 3,9 % (2,9 %), att jämföras med Region Stockholms målsättning som är 6,2 %.

Locum ser genomförande av medarbetarsamtal som en viktig del i den ständigt pågående dialogen mellan medarbetare och chef och arbetar därför aktivt mot målsättningen att ha 100 % genomförda samtal under året. Då tidigare verktyg som har använts för stöd vid medarbetarsamtal har utgått saknas för närvarande information om hur många som genomfört samtal under 2022. Utifrån väl etablerat arbetssätt, med tydlig struktur och process, känner vi oss trygga med att medarbetarna får sina medarbetarsamtal genomförda.

Motverkande av korruption

Locums arbete präglas av hög affärsmässig etik och vi verkar för att förebygga alla former av oegentligheter och korruption, inklusive givande och tagande av muta.

Vårt mål är att samtliga medarbetare ska känna till och efterleva våra regler avseende representation och motverkande av korruption, som även innefattar regler om jäv och bisyssla. Via vår visselblåsarfunktion är det möjligt att anmäla misstanke om allvarliga oegentligheter. Locums medarbetare informeras också om Region Stockholms visselblåsartjänst.

För att minska risken för korruption, kvalitetssäkrar vi att de produkter och

tjänster som levereras uppfyller de krav som kunder och bolaget ställer. Det görs kontroller och uppföljningar av såväl leverantör som leverans. Vidare genomför vi kontroller av ID06 löpande. Vd skickar två gånger per år ut information till våra leverantörer och samarbetspartners med en påminnelse om Locums arbete för att motverka korruption och vilka regler Locum har att förhålla sig till.

Antikorruption är ett ämne som diskuteras en gång per år som en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet på våra kontinuerliga arbetsplatsträffar. För att minska risken för oegentligheter har

Locum kvar regeln att alla beslut och avtal överstigande ett fastställt värde fattas av två i förening.

Locums medarbetare är skyldiga att anmäla bisysslor, vilket följs upp årligen vid medarbetarsamtal och genom stickprovskontroller. Vi genomgår även en obligatorisk e-utbildning i regler om motverkande av korruption. Under 2022 genomförde 157 (99) medarbetare utbildningen, vilket motsvarar 57 %. För att öka antalet medarbetare som genomgår utbildningen 2023 avser vi att arbeta ytterligare med olika former av påminnelser och uppföljningar.

Ovan: Medarbetare på projektkontoret på Danderyds sjukhus.

Ovan: Kedjor, Freepik.

Hållbara leverantörskedjor

I syfte att främja hållbara leverantörskedjor avseende sociala risker ställs krav på arbetsrättsliga villkor i upphandlingar.

Leverantörer som antas i en upphandling ska exempelvis följa villkor avseende en lägsta lön, minsta semesterrätt och maximal arbetstid. Ansvar för sunda arbetsvillkor ska också föras vidare till underliggande led om sådana förekommer. I samband med upphandlingars genomförande kontrolleras alltid att de leverantörer som antas betalar lagstadgade skatter och avgifter, att de har en tillräcklig ekonomisk kapacitet samt att de utfäster att de inte är dömda för brott. I samtliga upphandlingar krävställer även Locum att leverantörerna ska följa Sveriges regioners uppförandekod för leverantörer.

Den bygger bland annat på ILOs kärnkonventioner, FNs mänskliga rättigheter och Barnkonventionen.

Utöver uppförandekoden ställs miljökrav på våra leverantörer i avtal och projektspecifika miljöprogram, där uppföljning av kraven görs löpande under avtalens tid. Dessa rör bland annat krav på systematiskt miljöarbete, produktval i BVB, avfallshantering samt fordon och arbetsmaskiners miljöprestanda.

Locum har en viktig roll i värdekedjan som beställare av tjänster och varor inom bygg- och fastighetsbranschen. Många byggvaror tillverkas i komplexa leveranskedjor i länder där det finns betydande hållbarhetsrisker när

det gäller mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljöskydd och affärsetik. För att få kunskap om hur vi ska bemöta dessa frågor i högre grad framöver genomförs en riskbedömning inom området. Fortsatt vidareutveckling av arbetet kommer att ske under 2023.

Locum deltar regelbundet i erfarenhetsutbyte och nätverksträffar med Region Stockholm och andra regionalt förvaltande bolag för att utveckla systematik och utbyta kunskap. Under året har en leverantörsrevision avseende uppförandekoden gjorts i samverkan med Region Stockholm. För att dra lärdomar inom området arbetar vi tillsammans med leverantören för att lösa de avvikelser som identifierats.

Ovan: Håll Nollans säkerhetspush 2022.

Arbetsmiljö

Locum verkar aktivt för en hög säkerhetskultur gällande arbetsmiljö i byggprojekt, dels genom kontinuerligt utvecklingsarbete rörande bolagets processer, rutiner och styrdokument. Vi är även engagerade i föreningen Samverkan för noll olyckor i byggbranschen, Håll Nollan. Tillsammans arbetar Håll Nollans 90 medlemmar för den gemensamma visionen "Alla på våra bygg- och anläggningsarbetsplatser kommer hem oskadda efter varje arbetsdag".

Här följer några exempel på aktiviteter som vi genomfört eller deltagit i under året för att säkerställa en hög arbetsmiljösäkerhet i både byggprojekt och förvaltning av sjukvårdsfastigheterna:

- Varit engagerade i Håll Nollans arbete med att ta fram Arbetsmiljöguide för Bas-P samt deltagit i arbetet med att visualisera riskhanteringen i byggprocessen.
- Deltagit i föreningen Byggherrarnas arbete med att svara på Arbetsmiljöverkets remiss om ny regelstruktur för Arbetsmiljöverkets föreskrifter.
- Genomfört arbetsmiljörevisioner i våra byggprojekt för att få underlag till utvecklingsarbetet av våra processer gällande arbetsmiljö i byggprojekt.
- Intensifierat aktiviteter genom att säkerställa att processen för samordningsansvar och den nya delegationen avseende arbetsmiljö är tydligt implementerade.

“ Alla på våra bygg- och anläggnings- arbetsplatser kommer hem oskadda efter varje arbetsdag

Håll Nollans vision

“

Kontroll av aktörer på byggarbetsplatsen

Locum arbetar löpande för att skapa förutsättningar för en sund konkurrens för seriösa aktörer och för att kriminella element inte ska finnas på våra byggarbetsplatser. Huvudentreprenörer som anlitar underentreprenörer ska redovisa vilka dessa är för Locum. På så sätt får vi information om underentreprenören är

ansluten till ID06, har kollektivavtal/hängavtal eller restförda skatteskulder. Under 2021 började Locum utföra byggplatskontroller på våra byggarbetsplatser, vilka har fortsatt i utökad omfattning under 2022. Under året har det genomförts 18 byggplatskontroller, där målet är tre byggplatskontroller/kvartal. Vid byggarbetsplatsbesöken kontrolleras att alla personer har ID-06 kort och

identitetshandling. Även vilka entreprenörer som finns på byggarbetsplatsen noteras i den rapport som skrivs efter varje byggplatskontroll. Om det finns anledning har kontroll gjorts av att personer på byggarbetsplatsen har arbetstillstånd. Vid behov görs även bolagskontroll av entreprenörer som arbetar på byggarbetsplatsen.

Ovan: Projektledare gör arbetsplatsbesök med entreprenör på ett bygge.

Ovan: Moln, Freepik.

Hållbarhetsdata

Klimatpåverkan

Det är andra året som Locum har en redovisning som är inspirerad av Greenhouse Gas Protocol (GHG), vilket är det internationellt vedertagna ramverket för klimatredovisning. Scope 1, 2 och 3 enligt GHG avser klimatpåverkan i hela värdekedjan och inkluderar både Region Stockholms påverkan som fastighetsägare av regionens vårdfastigheter samt Locums påverkan som bolag. Indata kommer från Locums olika leverantörer. Emissionsfaktorer kommer i första hand från regionens klimatredovisning för 2021.

Emissionsfaktorer från Byggföretagens beräkningsverktyg för mätning och kartläggning har använts för pendling, tjänsteresor med bil samt driftentreprenörs transporter och arbetsmaskiner. Avseende hotellnätter har emissionsfaktorer från Larsson & Kamp (2019) Travel and climate methodology Report version 2 Chalmers University of technology använts.

I slutet av 2022 kom Fastighetsägarnas vägledning "Rapportering av utsläpp i scope 3 för fastighetsägare" som visar på komplexiteten avseende rapportering

av klimatpåverkan. Under 2023 kommer Locum tillsammans med regionen fortsätta utveckla redovisningen av klimatpåverkan. Utifrån dessa två förutsättningar har bolaget valt att inte redovisa vilka kategorier som respektive utsläpp i scope 3 tillhör samt utsläppsintensitet.

Ett arbete har påbörjats med att beräkna Locums totala utsläpp från byggprojekt för att kunna sätta långsiktiga klimatreducerande mål inom det området. Bedömningen är att området kommer ha stor påverkan på klimatredovisningen framöver.

Klimatpåverkan

		Ton växthusgaser	
		2021	2022
Scope 1 Direkta utsläpp	Solel och solvärme Avsteg mot GHGs regler om att förnybar eller klimatkompenserad energi är 0 ton CO ₂ -ekv utifrån Region Stockholms emissionsfaktorer.	30	32
	Köldmedia (1) Avser 2020 års inrapporterade läckage. Resultatet är justerat utifrån tidigare års beräkningsfel. (2) Avser 2021 års inrapporterade läckage.	104 ¹	119 ²
	Olja och diesel till el och värme (3) Avser olja till uppvärmning och 2020 års miljörapporterade diesel avseende reservkraftsanläggningar. (4) Avser olja till uppvärmning och diesel till reservkraft. För 2022 har annat beräkningssätt använts varför inte 2021 års värden framgår.	268 ³	346 ⁴
Scope 2 Indirekta utsläpp från energi	Köpt el Avser sjukhusens elanvändning. Avser ej Locums huvudkontor som bedöms som ej väsentlig påverkan. Avsteg mot GHGs regler om att förnybar eller klimatkompenserad energi är 0 ton CO ₂ -ekv utifrån Region Stockholms emissionsfaktorer.	2399	2340
	Köpt fjärrvärme Avser sjukhusens fjärrvärmeanvändning. Avser ej Locums huvudkontor som bedöms som ej väsentlig påverkan. Avsteg mot GHGs regler om att förnybar eller klimatkompenserad energi är 0 ton CO ₂ -ekv utifrån Region Stockholms emissionsfaktorer.	5869	5636
	Köpt fjärrkyla Avser sjukhusens fjärrkylanvändning. Avser ej Locums huvudkontor som bedöms som ej väsentlig påverkan.	63	61
Scope 3 Övriga indirekta utsläpp	Produktion och distrubition av bränsle Avser produktion och distribution av bränslen till fjärrvärme.	441	425
	Transporter avfall Avser transporter för några av de avtal där vi ställer krav om förnybara drivmedel.	28	30
	Tjänsteresor och hotellnätter	12	15
	Pendlingsresor (5) 166 personer besvarade 2021 års enkät om pendling. Antaganden gjordes om övriga medarbetares pendling utifrån svaren. (6) 131 personer besvarade 2022 års enkät om pendling. Antaganden gjordes om övriga medarbetares pendling utifrån svaren.	62 ⁵	64 ⁶
	Transporter och arbetsmaskiner avseende drift och utmiljö (7) Avser Locums driftentreprenörs transporter och arbetsmaskiner och den data som inkom innan 28/1-2022. (8) Avser Locums driftentreprenörs transporter och arbetsmaskiner och den data som inkom innan 25/1-2023.	32 ⁷	125 ⁸
Totalt		9204	9193

Omslagsbild: Horisont, Freepik.

Denna rapport är upprättad i enlighet med bestämmelserna i årsredovisningslagen och utgör bolagets lagstadgade hållbarhetsrapport. Rapporten beskriver bolagets verksamhet och ger en förståelse för Locums konsekvenser inom områdena miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption.

Hållbarhetsrapporten är Locum ABs, med organisationsnummer 556438-7909, som Locums styrelse avger. Hållbarhetsrapporten tas fram en gång per år. Locum är en del av Region Stockholms organisation.

Granskning av hållbarhetsrapporten har skett i enlighet med FAR:s rekommendation RevR 12. Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten, av Ernst & Young AB, återfinns på Locums hemsida.

Hållbarhetsrapporten är framtagen internt inom Locum.
Sammanställning av rapport: Hållbarhetsenheten
Form och illustrationer: Kommunikationsenheten
Bilder: Locums bildarkiv, Pixabay och Freepik

locum.se

Vi förvaltar, bygger och utvecklar två miljoner kvadratmeter vårdfastigheter åt vår ägare Region Stockholm. Genom engagemang, innovation och samverkan erbjuder vi sjukvården och invånarna i länet attraktiva och hållbara vårdmiljöer.

Nyfiken på att följa vårt arbete på sjukhusen och få en inblick i vårt dagliga arbete? Följ oss gärna på LinkedIn, Facebook och Instagram. Eller varför inte ta del av våra filmer? Länk via locum.se.

Styrelsen om hållbarhetsredovisningen

Hållbarhetsredovisningen har godkänts av Locums styrelse, Stockholm 2023-02-21.

Jens Sjöström
Ordförande

Magnus Persson
1:e vice ordförande

Daniel Källenfors
2:e vice ordförande

Bengt Ohlsson
Ledamot

Gabrielle Gjerswold
Ledamot

Hashim Jama
Ledamot

Lowisa Ivman Anderzon
Ledamot

Anneli Hogreve
Ledamot

Jonatan Hedin
Ledamot

Håkan Johansson
Ledamot

Love Bergström
Ledamot

Marit Brusdal Penna
Tf Verkställande direktör

Locum AB

Plan för intern kontroll 2022, Årsuppföljning

År 2022

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Uppföljning av intern kontroll	4
2.1	Styr- och kontrollmiljö	4
2.2	Riskbedömning	4
2.3	Kontrollaktiviteter	6
2.4	Information och kommunikation	6
2.5	Övervakning och uppföljning	7
2.5.1	Uppföljning	7
2.5.2	Efterlevnad av riktlinje för intern kontroll	7
2.5.3	Hantering av brister och avvikelser	8
3	Sammanställning av risker	9

1 Bakgrund

Enligt 6 kap. 6 § kommunallagen (2017:725) ska varje nämnd inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § samma lag har lämnats över till någon annan.

Region Stockholm har, utifrån kommunallagen, beslutat om riktlinjer för intern kontroll för Region Stockholm (RS 2022–0326). Riktlinjen utgår från COSO-modellen, vilket innebär att systematiskt arbeta med att förutse risker och möjligheter samt att hantera och kommunicera dessa.

Region Stockholms arbete med intern kontroll syftar till att proaktivt säkerställa att verksamheten i enlighet med vad fullmäktige beslutar:

- uppnår fastställda mål och utför sitt uppdrag
- når långsiktig varaktighet och hållbarhet
- bedrivs ändamålsenligt, säkert och effektivt
- följer tillämpliga lagar, beslut, föreskrifter, avtal, styrande dokument med mera
- har tillförlitlig rapportering och information

2 Uppföljning av intern kontroll

Nämnden/bolaget tar i samband med budget och verksamhetsplanering fram en plan för intern kontroll. Denna plan uppdateras och följs sedan upp som ett led i den löpande rapporteringen och uppföljningen. Planen för intern kontroll utgör nämndernas och bolagens redovisning av arbetet med den interna kontrollen och är en försäkran om att nödvändiga åtgärder vidtagits för att uppnå en tillräcklig intern kontroll.

2.1 Styr- och kontrollmiljö

Styr- och kontrollmiljön är omgivningen som den interna styrningen och kontrollen verkar i och påverkas av, det vill säga fundamentet för nämnden/bolagets arbete med risk och intern kontroll. Exempel på detta är organisationskulturen, ledningens agerande, policys, riktlinjer och andra styrande dokument.

Den interna kontrollen – utifrån Region Stockholms policy för integrerad ledning och styrning (ILS) samt regionens riktlinje för intern kontroll – är inarbetad i Locums verksamhetsstyrning och det certifierade ledningssystemet.

Locums tredjepartscertifierade ledningssystem uppfyller kraven på en väl etablerad styr- och kontrollmiljö med omvärlds- och intressentanalyser, riskbedömning, kontroller och åtgärder, information och kommunikation samt övervakning, uppföljning, granskningar och analyser.

Locum omcertifierades enligt krav i ISO 9001 (kvalitet) och 14001 (miljö) i september 2022, utan avvikelser.

Uppföljning av att kontroller och planerade åtgärder genomförs enligt plan säkerställs av respektive risk- och processägare i Locums ledningsgrupp. Uppföljande tillsyn samt granskning och kontroll genomförs av Locums kvalitetschef (revisionsledare) vid stickprovskontroller och/eller vid interna revisioner.

Uppföljning/granskning av kontrollmoment och åtgärder dokumenteras i den interna kontrollplanen och redovisas för styrelsen.

2.2 Riskbedömning

Riskbedömning handlar om hur risker för verksamheten identifieras, värderas och hanteras. Inom Region Stockholm används följande riskkategorier:

- Strategiska risker
- Ekonomiska risker
- Operativa risker
- Regelefterlevnadsrisker
- Säkerhets- och informationssäkerhetsrisker

Reviderad omvärldsanalys med möjligheter och risker för Locum AB

Utifrån det säkerhetspolitiska läget och fortsatt påverkan från pandemin uppdaterades omvärldsanalys för 2022 och de högst värderade riskerna för 2022 sågs över och justerades.

Omvärldsanalys med risker och möjligheter beslutades vid styrelsemöte den 2 juni

2022.

Betydande trender

- Försämrat säkerhetspolitiskt läge och fortsatt påverkan från pandemin
- Klimatförändringar och klimatanpassningar
- Värderingsförändringar
- Ökade möjligheter och risker med ny teknik.

Risker till intern kontrollplan

Riskerna sågs över i samband med att omvärldsanalysen reviderades. Betydande risker kvarstod, totalt 6 betydande risker för 2022.

Riskvärderingen höjdes för riskerna:

- Ökad påverkan från klimatförändringar (från 16 till 20)
- Ökat glapp mellan analog och digital konsekvens (från 12 till 16).

Till varje risk finns kontrollmoment och/eller begränsande åtgärder specificerade. Regelmässiga kontrollmoment har inarbetats i Locums ledningssystem och tidsbegränsade åtgärder har planerats i Locums aktivitetsplaner på områdes-, avdelnings- och enhetsnivå och/eller bedrivits som bolagsövergripande utvecklingsprojekt.

	Risk och riskvärde	Riskbeskrivning	Konsekvens
20	Ökat antal digitala attacker och intrång.	Ökad digitalisering och uppkopplingsgrad ökar risken för angrepp på vår IT-miljö, passersystem och fastigheternas försörjningssystem. Exempelvis pga. intrång, skadlig kod etc.	Angrepp kan orsaka stora och långvariga störningar verksamheten som bedrivs på sjukhusen. Krav på lössummor och/eller dyra återställningskostnader.
20	Extraordinär händelse inträffar.	Allvarlig störning eller risk för allvarlig störning i viktig samhällsfunktion som kräver skyndsamt insats. Exempelvis pandemi, terrorattack.	Pandemi och krig: Effekter från pandemin påverkar både tillgång och pris på ett antal materielgrupper som behövs i fastighetsprojekten. Kan leda till både ökade byggkostnader, längre genomförandetider och nya oprövade konstruktioner och material. Ökande krav på flexibilitet för att möta framtida pandemier. Terror: Terrorattacker och/eller fysiska angrepp slår ut driften och orsakar därmed störningar i verksamheten. Sjukhusbyggnaderna måste anpassas med åtgärder för ökad säkerhet vilket medför ökat investeringsbehov.
20	Ökad påverkan från klimatförändringar	Vanligare med varma somrar, stora nederbörds mängder och snabba väderomslag. Åtgärder för att klimatanpassa fastigheterna medför ett ökat investeringsbehov.	Driftssäkra, ändamålsenliga lokaler kan ej säkerställas. Extremväder: Skyfall, värme och snölast ger tillfälliga störningar i driften och därmed verksamheten. Kommer att kräva anpassning av dimensionerande förutsättningar och nya tekniska lösningar.
16	Ökat glapp mellan analog	Ökad digitalisering och övertro på nya tekniska/digitala lösningar	1. Ökad glapp mellan teori och praktik kan ge sårbara lösningar. 2. Projekterade lösningar blir

	Risk och riskvärde	Riskbeskrivning	Konsekvens
	och digital kompetens.	leder till minskad analog kompetens och förståelse. Vid störningar behövs kunskap både om digital/ny teknik samt om analog/mechanisk teknik för snabbt åtgärdande.	inte tillräckligt robusta för att även fungera under störda driftsförhållanden. 3. Driftspersonal är inte a-jour med både ny/digital teknik och analog/mechaniska lösningar som införs. 4. Allvarliga eller långa driftsavbrott kan få allvarliga konsekvenser för vården.
1 2	Fastigheternas motstånd/skydd mot extraordinära händelser motsvarar inte förväntan.	Riskerna i samhället ökar, större polarisering och kriminella väljer nya vägar. Robusta sjukhusbyggnader och fokus på KRSA riskerar att ge sken att vi är mer förberedda än vår ekonomi tillåter.	Byggnader och system inte tillräckligt robusta och redundanta för att förhindra störningar vid extraordinära händelser. Kan innebära en förtroendeskada den dag verksamheten eventuellt slås ut eller får kraftiga störningar.
1 0	Oönskade effekter från klimat-anpassningar..	Kraven på klimatanpassning innebär t ex ökad installation av kyla vilket påverkar fastigheternas energianvändning negativt. Detta medför ytterligare kostsamma och strukturella åtgärder för att minska energianvändningen. Inga medel finns avsatta för detta.	Ökad miljöpåverkan.

Åtgärder och regelmässiga kontrollmoment till övriga uppmärksammade risker, exempelvis risk för oegentligheter, finns inarbetade i Locums ledningssystem.

2.3 Kontrollaktiviteter

Utifrån riskanalysen prioriteras vilka kontroller och åtgärder som ska utföras för att acceptera, begränsa, dela eller eliminera riskerna för att uppnå en acceptabel risknivå. Kontroller och åtgärder ska också säkerställa beredskap för att hantera och reagera på oönskade situationer.

Uppföljning av att kontroller och planerade åtgärder genomförs enligt plan säkerställs av respektive risk- och processägare i Locums ledningsgrupp.

Uppföljande tillsyn samt granskning och kontroll genomförs av Locums kvalitetschef (revisionsledare) vid stickprovskontroller och/eller vid interna revisioner.

Uppföljning/granskning av kontrollmoment och åtgärder dokumenteras i protokoll från interna revisioner och sammanställs i den interna kontrollplanen som redovisas för styrelsen.

De obligatoriska riskområdena ingick i den interna revisionen i december 2022, för att säkerställa att kontrollmoment finns implementerade i ledningssystemet för de tillkomna riskerna.

2.4 Information och kommunikation

De funktioner som arbetar med riskhantering, intern kontroll, regelefterlevnad och internrevision behöver ha full tillgång till den information som krävs för god intern kontroll till exempel mål, policys, riktlinjer, risker, åtgärder, kontroller och eventuella avvikelser.

Planen för Intern kontroll kommuniceras efter styrelsens beslut genom publicering på locum.se (styrelsehandlingar) och på Locums intranät. Internkontrollplanen inarbetas i Locums verksamhetsplan samt ligger till grund för Locums aktivitetsplaner på områdes-, avdelnings- och enhetsnivå, därmed möjliggörs genomförande av åtgärder på fler nivåer i organisationen.

Styrning och kontroll av verksamheten hanteras inom ramen för Locums verksamhetsstyrning och det tredjepartscertifierade ledningssystemet. Locums ledningssystem finns tillgängligt för samtliga medarbetare via Locums intranät samt till viss del även på locum.se.

2.5 Övervakning och uppföljning

Nämnden/bolagsstyrelsen har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och ska säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig. Detta innebär att varje nämnd och styrelse har ett ansvar för att det finns en organisation och processer för den interna kontrollen.

Regionstyrelsen har ett övergripande ansvar för regionens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen har också uppsiktsansvar och ska övervaka hur den interna kontrollen sköts i nämnder och bolag samt utforma, utveckla och följa upp Region Stockholms arbete med intern kontroll.

2.5.1 Uppföljning

Enligt riktlinjen för intern kontroll ska nämnden/bolagsstyrelsen med hänsyn till sitt ansvar, kontinuerligt följa upp sin verksamhet och utvärdera de riskbedömningar som sker samt vidta åtgärder för att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig, effektiv och att verksamheten bedrivs på ett tillfredställande sätt. Uppföljningen innefattar också att utvärdera om samtliga komponenter i ramverket för intern kontroll är tillräckliga.

Arbetet med intern kontroll hanteras inom ramen för Locums verksamhetsstyrning och det tredjepartscertifierade ledningssystemet. I Locums verksamhetsplan finns genomförd riskbedömning och intern kontrollplan integrerad för att möjliggöra att fullmaktiges mål och uppdrag uppnås. Riskanalys genomförs för de riskfaktorer som bedöms kunna påverka möjligheterna att nå uppsatta mål och genomföra uppdrag.

Uppföljning av att kontroller och planerade åtgärder för att minska/eliminera konsekvenser av risker genomförs enligt plan, säkerställs av respektive risk- och processägare i Locums ledningsgrupp. Uppföljande tillsyn samt granskning och kontroll genomförs av Locums kvalitetschef (revisionsledare) vid stickprovskontroller och/eller vid interna revisioner.

Uppföljning/granskning av kontrollmoment och åtgärder dokumenteras i den interna kontrollplanen och redovisas för styrelsen.

2.5.2 Efterlevnad av riktlinje för intern kontroll

Nämnden/bolaget ska följa regionens riktlinje för intern kontroll, (RS 2022-0326).

Den interna kontrollen utgår från Region Stockholms policy för integrerad ledning och styrning (ILS) samt regionens Riktlinje för intern kontroll. Locum AB följer regionens

styrande dokument och har inarbetat dessa i verksamhetsstyrningen och det certifierade ledningssystemet.

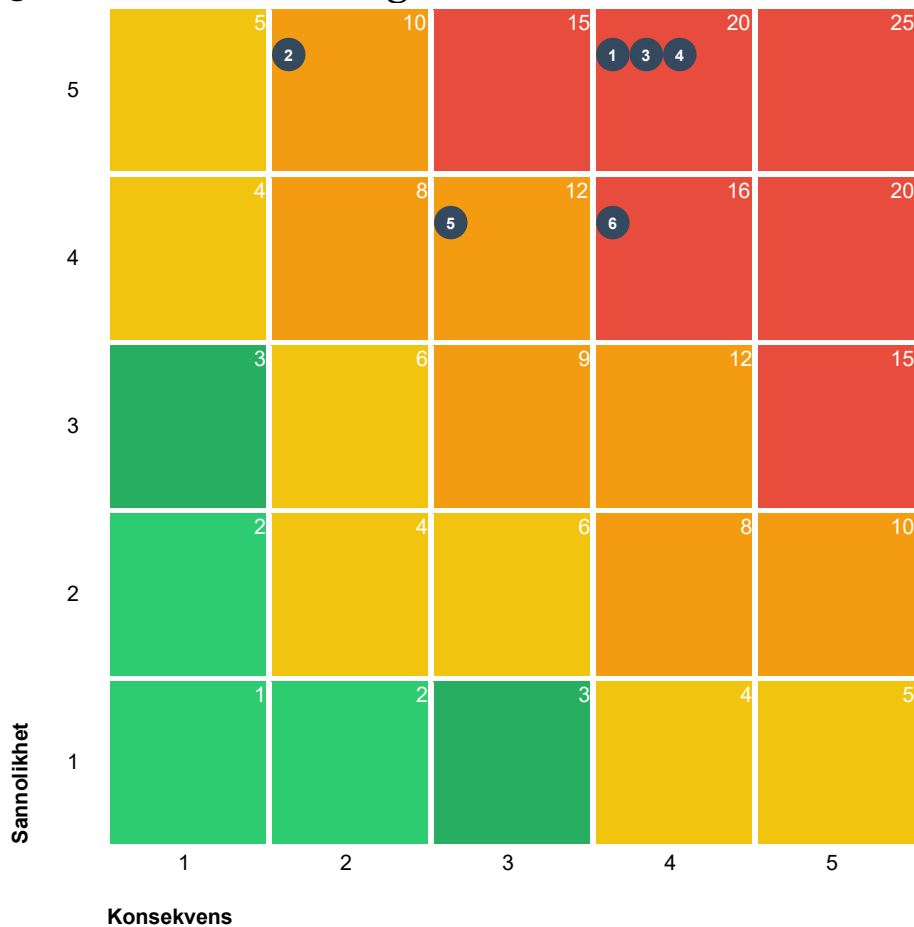
Locum bevakar Regionfullmäktiges beslut avseende Region Stockholms budget för 2023 och implementerar därefter förändringar rörande regionens styrande dokument, bland annat riktlinjer för intern kontroll (RS 2022-0326).

2.5.3 Hantering av brister och avvikelser

Brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till nämnd/styrelse samt i den löpande rapporteringen till regionledningskontoret. Förvaltningschef/VD ska omedelbart agera om misstanke om brott uppstår.

Regionrevisorernas samlade bedömning av den interna kontrollen är att den är tillräcklig.

3 Sammanställning av risker

4 Mycket hög risk 2 Hög risk Totalt: 6

	Sannolikhet	Konsekvens
Mycket hög risk		
Hög risk		
Medelhög risk		
Låg risk		
Mycket låg risk		
5	Mycket hög, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.	Katastrofal - Mycket allvarlig, får inte inträffa
4	Hög, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.	Kritisk - Allvarlig, får helst inte inträffa
3	Medel, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.	Signifikant - Kännbar, uppfattas som besvärande
2	Låg, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.	Mindre - Lindrig, uppfattas som liten
1	Mycket låg, detaljerad beskrivning finns under hjälptexterna, klicka på frågetecknet.	Begränsad - Marginell, uppfattas som mycket liten

Verksamhetsspecifikt mål/Nämndspecifikt mål	Lokalt mål	Risk			Riskägare
Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019	Hållbar utveckling	5		68903 → Ökad påverkan från klimatförändringar.	Riskägare Mats Abrahams son
		6		69216 → Önskad effekt från klimatanpassningar.	Riskägare Mats Abrahams son
2035: Region Stockholms verksamheter är resilianta		1		68901 → Ökat antal digitala attacker och intrång.	Riskägare Marit Brusdal Penna
		2		68902 → Extraordinär händelse inträffar.	Riskägare Mats Abrahams son
Hållbar investeringsutveckling		3		69204 → Fastigheternas motstånd/skydd mot extra-ordinära händelser motsvarar inte förväntan.	Riskägare Mats Abrahams son
Hög innovations- och digitaliseringsgrad		4		68904 → Ökat glapp mellan analog och digital kompetens.	Riskägare Marit Brusdal Penna, Mats Abrahams son

Locum AB

Bilaga 1: Sammanställning mål, risker, kontroller och åtgärder, År 2022

Innehållsförteckning

1	Läsanvisning	3
2	Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019.....	4
3	2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta	5
4	Hållbar investeringsutveckling	6
5	Hög innovations- och digitaliseringsgrad.....	7

1 Läsanvisning

Bilaga 1 ger en övergripande sammanställning av risker, åtgärder och kontroller samt hur dessa kopplar till målen för verksamheten. Nedan förklaras de olika nivåer som utgör bedömningen för riskernas nivå, kontrollernas status och åtgärdernas status och riskreducerande effekt.

Risknivå

- Mycket hög (röd) - Ej acceptabla risker. Åtgärder måste finnas för att sänka risknivån så långt det är möjligt. Avvikelse måste motiveras.
- Hög (orange) - Risker tolereras enbart då åtgärder eller kontroller inte är praktiskt genomförbara eller ekonomiskt försvarbara. Risker ska i dessa fall bevakas.
- Medelhög (gul) - Risker tolereras enbart om kostnader för åtgärder och kontroller överstiger nyttan. Risker ska i dessa fall bevakas.
- Låg (grön) - Risker accepteras generellt utan åtgärd men ska bevakas. Nödvändigt att visa att de bibehålls på denna nivå.
- Mycket låg (ljusgrön) - Risker accepteras utan åtgärd.

Åtgärder

Status beskriver hur väl arbetet med åtgärder följer åtgärdsplanen.

- Streck, ej påbörjad
- Grön, enligt plan
- Gul, merparten åtgärdat men vissa delar kvarstår
- Röd, åtgärd ej enligt plan

Effekt av åtgärd beskriver hur väl de åtgärder som genomförts har haft önskad riskreducerande effekt.

- Streck, ej bedömt
- Grön, bedöms ge önskad effekt
- Gul, att uppnå önskad effekt bedöms som osäkert
- Röd, bedöms inte få önskad effekt

Kontroller

Status beskriver om kontrollen är genomförd och om det finns avvikelser.

- Streck, kontrollen ej planerad att genomföras under perioden eller kommer att genomföras under kommande period/er.
- Grön, kontrollen är genomförd utan avvikelser
- Gul, kontrollen är genomförd med avvikelser
- Röd, kontrollen är inte genomförd

2 Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019

Risk	Kontroll	Sta tus	Åtgärd	Sta tus	Effe kt
Namn Ökad påverkan från klimatförändringar. →	Namn Ta fram kontinuitetsplaner och genomföra risk- och sårbarhetsanalyser Frekvens Löpande				
Namn Oönskade effekter från klimatanpassningar. →	Namn Behov redovisas i samband med investeringsplaneringen Frekvens Årligen				

3 2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta

Risk	Kontroll	Status	Åtgärd	Status	Effekt
Namn Ökat antal digitala attacker och intrång. 	Namn Begränsa med brandväggar, inloggningssystem, regler och rutiner avseende informationssäkerhet och IT-säkerhet Frekvens Koninuerligt				
Namn Extraordinär händelse inträffar. 	Namn Genomföra säkerhetsskyddsanalyser Frekvens Kontinuerligt				
	Namn Ta fram kontinuitetsplaner och genomföra risk- och sårbarhetsanalyser Frekvens Löpande				

4 Hållbar investeringsutveckling

Risk	Kontroll	Status	Åtgärd	Status	Effekt
Namn Fastigheternas motstånd/skydd mot extra-ordinära händelser motsvarar inte förväntan. →	Namn Behov redovisas i samband med investeringsplaneringen Frekvens Årligen				
			Namn Ledningens plan 2022 Startdatum 2022-01-01 Slutdatum 2022-12-15		—

5 Hög innovations- och digitaliseringsgrad

Risk	Kontroll	Status	Åtgärd	Status	Effekt
Namn Ökat glapp mellan analog och digital kompetens. 	Namn Regelmässig kontinuitetsplanering avseende bland annat fastighetsautomation och fastighetsnät. Frekvens Årligen				

Locum AB

**Fördjupad sammanställning av mål, risker,
kontroller och åtgärder, år 2022**

Innehållsförteckning

1	Läsanvisning	3
2	Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019.....	4
2.1	Hållbar utveckling	4
3	2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta	6
3.1	Ökat antal digitala attacker och intrång.....	6
3.2	Extraordinär händelse inträffar.	6
4	Hållbar investeringsutveckling	9
4.1	Fastigheternas motstånd/skydd mot extra-ordinära händelser motsvarar inte förväntan.....	9
5	Hög innovations- och digitaliseringsgrad.....	11
5.1	Ökat glapp mellan analog och digital kompetens.	11

1 Läsanvisning

Detta är en fördjupad sammanställning av risker, åtgärder och kontroller samt hur dessa kopplar till målen för verksamheten. Nedan förklaras de olika nivåer som utgör bedömningen för riskernas nivå, kontrollernas status och åtgärdernas status och riskreducerande effekt.

Riskenivå

- Mycket hög (röd) - Ej acceptabla risker. Åtgärder måste finnas för att sänka risknivån så långt det är möjligt. Avvikelse måste motiveras.
- Hög (orange) - Risker tolereras enbart då åtgärder eller kontroller inte är praktiskt genomförbara eller ekonomiskt försvarbara. Risker ska i dessa fall bevakas.
- Medelhög (gul) - Risker tolereras enbart om kostnader för åtgärder och kontroller överstiger nyttan. Risker ska i dessa fall bevakas.
- Låg (grön) - Risker accepteras generellt utan åtgärd men ska bevakas. Nödvändigt att visa att de bibehålls på denna nivå.
- Mycket låg (ljusgrön) - Risker accepteras utan åtgärd.

Åtgärder

Status beskriver hur väl arbetet med åtgärder följer åtgärdsplanen.

- Streck, ej påbörjad
- Grön, enligt plan
- Gul, merparten åtgärdat men vissa delar kvarstår
- Röd, åtgärd ej enligt plan

Effekt av åtgärd beskriver hur väl de åtgärder som genomförts har haft önskad riskreducerande effekt.

- Streck, ej bedömt
- Grön, bedöms ge önskad effekt
- Gul, att uppnå önskad effekt bedöms som osäkert
- Röd, bedöms inte få önskad effekt

Kontroller

Status beskriver om kontrollen är genomförd och om det finns avvikelser.

- Streck, kontrollen ej planerad att genomföras under perioden eller kommer att genomföras under kommande period/er.
- Grön, kontrollen är genomförd utan avvikelser
- Gul, kontrollen är genomförd med avvikelser
- Röd, kontrollen är inte genomförd

2 Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019

2.1 Hållbar utveckling

2.1.1 Ökad påverkan från klimatförändringar.

68903	Riskvärde 20	Riskbeskrivning Vanligare med varma somrar, stora nederbörds mängder och snabba väderomslag.
	Sannolikhet 5	Åtgärder för att klimatanpassa fastigheterna medför ett ökat investeringsbehov.
	Konsekvens 4	Konsekvens Driftssäkra, ändamålsenliga lokaler kan ej säkerställas Extremväder: Skyfall, värme och snölast ger tillfälliga störningar i driften och därmed verksamheten. Kommer kräva anpassning av dimensionerande förutsättningar och nya tekniska lösningar.

Kommentar

Risken kvarstår i riskbedömning inför 2023.

Kontroll	Stat us
Namn Ta fram kontinuitetsplaner och genomföra risk- och sårbarhetsanalyser	
Frekvens Löpande	
Beskrivning Begränsa risken genom att kontinuerligt ta fram kontinuitetsplaner, genomföra risk- och sårbarhetsanalyser, redovisa åtgärdsbehov i samband med investeringsplaneringen, genomföra åtgärder för att säkerställa en robust drift av sjukhusen.	
Kommentar Nya risk- och sårbarhetsanalyser med åtgärdsförslag har tagits under november 2022. Analys pågår.	

2.1.2 Önskade effekter från klimatanpassningar.

69216	Riskvärde 10	Riskbeskrivning Kraven på klimatanpassning innebär t ex ökad installation av kyla vilket påverkar fastigheternas energianvändning negativt. Detta medför ytterligare kostsamma och strukturella åtgärder för att minska energianvändningen. Inga medel finns avsatta för detta.
	Sannolikhet 5	
	Konsekvens 2	Konsekvens Ökad miljöpåverkan.

Kommentar

Risken kvarstår i riskbedömning inför 2023.

Regelmässiga kontroller, rutiner och begränsande åtgärder för att eliminera/begränsa risken pågår kontinuerligt.

Kontroll	Status
Namn Behov redovisas i samband med investeringsplaneringen	
Frekvens Årligen	
Beskrivning Behov avseende klimatanpassningar och strukturella åtgärder för att minska energianvändningen redovisas i samband med investeringsplaneringen.	
Kommentar Genomförs enligt plan.	

3 2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta

3.1 Ökat antal digitala attacker och intrång.

68901	Riskvärde 20	Riskbeskrivning Ökad digitalisering och uppkopplingsgrad ökar risken för angrepp på vår IT-miljö, passersystem och fastigheternas försörjningssystem. Exempelvis pga. intrång, skadlig kod etc.
	Sannolikhet 5	
	Konsekvens 4	Konsekvens Angrepp kan orsaka stora och långvariga störningar verksamheten som bedrivs på sjukhusen. Krav på lösensummor och/eller dyra återställningskostnader.

Kommentar

Risken kvarstår i riskbedömning inför 2023.

Regelmässiga kontroller, rutiner och begränsande åtgärder för att eliminera/begränsa risken pågår kontinuerligt.

Kontroll	Stat us
Namn Begränsa med brandväggar, inloggningssystem, regler och rutiner avseende informationssäkerhet och IT-säkerhet	
Frekvens Koninuerligt	
Beskrivning Begränsas bland annat med Locums egna brandväggar samt inloggningssystem med möjlighet att se när något ändras och av vem. Regler och rutiner avseende informationssäkerhet.	
Kommentar Pågår enligt plan.	

3.2 Extraordinär händelse inträffar.

68902	Riskvärde 20	Riskbeskrivning Allvarlig störning eller risk för allvarlig störning i viktig samhällsfunktion som kräver skyndsam insats. Exempelvis pandemi, terrorattack.
	Sannolikhet 5	Konsekvens
	Konsekvens 4	Konsekvens Materielförsörjning: Effekter från pandemin påverkar både tillgång och pris på ett antal materielgrupper som behövs i fastighetsprojekten. Kan leda till både ökade byggkostnader, längre genomförandetider och nya oprövade konstruktioner och material. Ökande krav på flexibilitet för att möta framtida pandemier. Terror: Terrorattacker och/eller fysiska angrepp slår ut driften och orsakar därmed störningar i verksamheten. Sjukhusbyggnaderna måste anpassas med åtgärder för

ökad säkerhet vilket medför ökat investeringsbehov.

Kommentar

Risken kvarstår i riskbedömning inför 2023.

Locum arbetar aktivt med kris- och riskhantering för att uppnå en ökad driftsäkerhet vid sjukhusen. De åtgärder som vidtagits både i form av tekniska förbättringar och ökad beredskap med tillfälliga stödresurser har visat sig ha effekt. För att beständigt kunna hantera extremväder/klimatförändringar krävs dock omfattande och tidskrävande investeringar.

Förmågan att hantera extraordinära händelser bedöms som mycket god. Dock är Locum starkt beroende av att samhället i övrigt fungerar exempelvis vad gäller försörjning av el, fjärrvärme, vatten, fjärrkyla, avfallshantering och medicinska gaser. Dessa beroenden är väl kända och hanteras bland annat via krisledningsövningar.

Kontroll	Status
Namn Genomföra säkerhetsskyddsanalyser	
Frekvens Kontinuerligt	
Beskrivning Genomföra säkerhetsskyddsanalyser, såväl övergripande som inför upphandlingar och inför genomförande av projekt.	
Kommentar Arbete pågår enligt plan.	
Namn Ta fram kontinuitetsplaner och genomföra risk- och sårbarhetsanalyser	
Frekvens Löpande	
Beskrivning Begränsa risken genom att kontinuerligt ta fram kontinuitetsplaner, genomföra risk- och sårbarhetsanalyser, redovisa åtgärdsbehov i samband med investeringsplaneringen, genomföra åtgärder för att säkerställa en robust drift av sjukhusen.	
Kommentar Nya risk- och sårbarhetsanalyser med åtgärdsförslag har tagits under november 2022. Analys pågår. Implementering av Rakel i hela förvaltningsorganisationen för extraordinära händelser.	

Kontroll**Stat
us**

4 Hållbar investeringsutveckling

4.1 Fastigheternas motstånd/skydd mot extra-ordinära händelser motsvarar inte förväntan.

69204	Riskvärde	Riskbeskrivning
	12	Riskerna i samhället ökar, större polarisering och kriminella väljer nya vägar. Robusta sjukhusbyggnader och fokus på KRSA riskerar att ge sken att vi är mer förberedda än vår ekonomi tillåter.
	Sannolikhet	Konsekvens
	4	
	Konsekvens	
	3	Byggnader och system inte tillräckligt robusta och redundanta för att förhindra störningar vid extraordinära händelser. Kan innebära en förtroendeskada den dag verksamheten eventuellt slås ut eller får kraftiga störningar.

Kommentar

Risken kvarstår i riskbedömning inför 2023.

Kontroll	Stat us
Namn Behov redovisas i samband med investeringsplaneringen	
Frekvens Årligen	
Beskrivning Behov avseende klimatanpassningar och strukturella åtgärder för att minska energianvändningen, redovisas i samband med investeringsplaneringen.	
Kommentar Genomförs enligt Locums processer och rutiner.	

Åtgärd

Namn	Startdatum	Slutdatum	Stat us	Effekt av åtgärd
Ledningens plan 2022	2022-01-01	2022-12-15		—
Åtgärdsbeskrivning I Locums ledningsgrupps plan för 2022 ingår "Säkerhet och robusthet". Ett uppdrag att fram en plan för att säkerställa robusta fastigheter och byggnader. En plan med syfte och mål att öka robustheten gentemot ökade risker, såsom konsekvenser av klimatförändring, föränderlig omvärld etc. Prioritera, budgetera och tidsätta planen. Klargöra kopplingar och synergier.				
Kommentar Svar inväntas från Enheten för katastrofmedicinsk beredskap (EKMB) avseende vilka objekt som behöver				

Åtgärd

prioriteras.

Nya risk- och sårbarhetsanalyser med åtgärdsförslag har tagits under november 2022. Analys pågår.

I samband med om-, till-, och nybyggnadsprojekt som genomförs av andra skäl genomförs robusthetshöjande åtgärder. Regelmässig kontinuitetsplanering avseende bland annat fastighetsautomation och fastighetsnät genomförs enligt plan.

5 Hög innovations- och digitaliseringsgrad

5.1 Ökat glapp mellan analog och digital kompetens.

68904	Riskvärde 16	Riskbeskrivning Ökad digitalisering och övertro på nya tekniska/digitala lösningar leder till minskad analog kompetens och förståelse. Vid störningar behövs kunskap både om digital/ny teknik samt om analog/mechanisk teknik för snabbt åtgärdande.
	Sannolikhet 4	
	Konsekvens 4	Konsekvens 1. Ökad glapp mellan teori och praktik kan ge sårbara lösningar. 2. Projekterade lösningar blir inte tillräckligt robusta för att även fungera under störda driftsförhållanden. 3. Driftspersonal är inte a-jour med både ny/digital teknik och analog/mechaniska lösningar som införs. 4. Allvarliga eller långa driftsavbrott kan få allvarliga konsekvenser för vården.

Kommentar

Risken kvarstår i riskbedömning inför 2023.

Regelmässiga kontroller, rutiner och begränsande åtgärder för att eliminera/begränsa risken pågår kontinuerligt.

Kontroll	Status
Namn Regelmässig kontinuitetsplanering avseende bland annat fastighetsautomation och fastighetsnät.	
Frekvens Årligen	
Beskrivning Regelmässigt genomföra kontinuitetsplanering och kontinuitetshantering som syftar till att öka motståndskraften, robustheten och minimera konsekvenserna av en allvarlig störning/kris. Exempelvis kartlägga viktiga och/eller prioriterade verksamheter och processer; identifiera kritiska beroenden och resurser samt identifiera acceptanskriterier och tolerabel avbrottstid, med avbrottsplanering och acceptanskriterier för avbrott.	
Kommentar Aktiviteter har genomförts enligt plan under året. Bland annat rörande fastighetssystem, passersystem och kontinuitetsförbättrande arbete. Implementering av Rakel i hela förvaltningsorganisationen för extraordinära händelser.	